

**FOURIER SERİLERİNİN
TOPLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE**

**Baki KESKİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ
MATEMATİK ANA BİLİM DALI
2000**

**TC. YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU
DOKÜMAN İMZA NO: 12345678901234567890**

T.C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK ANA BİLİM DALI

FOURIER SERİLERİNİN
TOPLANABILİRLİĞİ ÜZERİNE

98108

Baki KESKİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ
MATEMATİK ANA BİLİM DALI
2000

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu çalışma, jürimiz tarafından, Matematik Ana Bilim Dalı'nda yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Rauf AMIROV

Üye: Doç. Dr. Yüksel ERGÜN

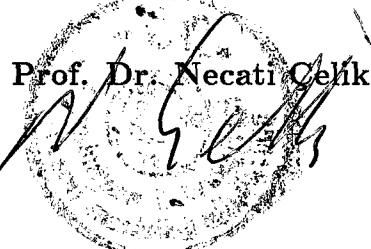
Üye: Yrd. Doç. Dr. Mustafa YILDIRIM

R. Amirov
Yüksel Ergün
M. Yıldırım

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

Bu tez, Cumhuriyet Üniversitesi Senatosunun 05.01.1984 tarihli toplantılarında kabul edilen ve daha sonra 01.01.1994 tarihinde C.Ü.Fen-Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve yayınlanan "Yüksek Lisans ve Doktora Tez Yazım Kılavuzu" adlı yönergeye göre hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
GİRİŞ	iv
1.BÖLÜM-DİZİ UZAYLARI ve MATRİS DÖNÜŞÜMLERİ	1
1.1 Dizi Uzayları	2
1.2 Matris Dönüşümleri	2
1.3 Fourier Serileri	9
1.4 Fourier Effektiflik	16
2. BÖLÜM-FOURIER SERİLERİİNİN NÖRLUND TOPLANABİLİRLİĞİ	22
2.1 Fourier Serilerin Eşlenik Serisinin Nörlund Toplanabilirliği	22
2.2 Fourier Serilerinin Üçgensel Matris Dönüşümüyle Toplanabilirliği	31
3.BÖLÜM-İÇERME TEOREMLERİNE DAYANILARAK FOURIER SERİLERİİNİN NÖRLUND TOPLANABİLİRLİĞİ	52
3.1 İçerme Teoremleri	52
3.2 Nörlund Toplanabilirliğe Uygulamalar	67
4.BÖLÜM-FOURIER SERİLERİ ve EŞLENİK SERİLERİİNİN GENELLEŞTİRİLMİŞ NÖRLUND TOPLANABİLİRLİĞİ	73
KAYNAKLAR	90

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

FOURIER SERİLERİNİN TOPLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE

Baki KESKİN

Fen Bilimleri Enstitüsü

Matematik Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mustaf YILDIRIM

Bu tez dört bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; Dizi uzayları, Matris dönüşümleri ve Fourier serisine ilişkin kısa bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde H.P. Dikshit tarafından verilen Fourier serilerinin Nörlund toplanabilirliğine ilişkin bir dizi teorem verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise bir içerme teoremi verilmiştir. Buna dayanılarak ikinci bölümde verilen bazı teoremlerin kısa ispatları tekrar ele alınmıştır.

Dördüncü bölümde ise Fourier serilerinin Genelleştirilmiş Nörlund toplanabilirliğine ilişkin teoremler ve ispatları verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fourier serileri, Nörlund toplanabilme, Genelleştirilmiş Nörlund toplanabilme, Fourier effektive, f -effektive, f -regüler L -regüler, Mutlak Nörlund Toplanabilme, total-effektive, K_α -effektive, K_α -regüler, üçgen matrisler, eşlenik serileri.

ABSTRACT

MsC Thesis

ON THE SUMMABILITY OF FOURIER SERIES

Baki KESKİN

Graduate School of Natural and Applied

Sciences of Department of Mathematics

Advisor: Ass. Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

This thesis of four chapters.

In the first chapter, short prelimanaries which related to sequence spaces, matrix transformations and Fourier series have been given.

In the second chapter, some theorems about the Nörlund summability of Fourier series given by H. P. Dikshit have been investigated.

In the third chapter, first, an inclusion theorem is given. And then using this theorem , some theorem of the second chapter are again investigated.

In the fourth chapter, the theorems and their proofs about the Generalized Nörlund summability of Fourier series are given.

Keywords: Fourier series, Nörlund summability, Generalized Nörlund summability, Fourier effektive, f -effektive, f -regular L -regular, Absolute Nörlund summability, total-effektive, K_α -effektive, K_α -regülar, triangular matrices, conjugate series.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı bana vererek çalışmamın her safhasında yakın ilgi ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam sayın Yrd. Doç. Dr. Mustafa YILDIRIM ve katkılarından dolayı Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Rauf EMİROV 'a teşekkür ve şükranlarımı sunmayı bir borç bilirim.

GİRİŞ

Fourier serileri ilk olarak 1747 de D. Alembert tarafından ortaya atılmış fakat o tarihlerde fazla ilgi görmemiştir. Daha sonra, Euler ve D. Bernoulli tarafından tekrar ele alınmasına rağmen, Fourier serilerinin çalışmasının Fourier (1768-1830) tarafından başladığı kabul edilmiştir.

Fourier serilerinin yakınsaklılığı ve bir $f(x)$ fonksiyonunun Fourier serisinin tekliği yıllarca çalışılmıştır. 1854 te Riemann tarafından $f(x)$ in Fourier serisinin $f(x)$ e yakınsaması için şartlar verilmiştir. 1881 yılında Jordan; f_1 ve f_2 monoton artan, $f = f_1 - f_2$ ve f sınırlı olmak üzere her $x \in [-\pi, \pi]$ için $f(x)$ in Fourier serisinin $\frac{f(x^+) + f(x^-)}{2}$ ye yakınsadığını göstermiştir.

1905 yılında Fejer $f \in C[-\pi, \pi]$ olmak üzere $f(x)$ in Fourier serisinin Cesaro dizisi f ye düzgün yakınsak olduğunu göstermiştir. Riesz ise bu sonucu her $\alpha > 0$ sayısı için (C, α) ya genişletmiştir. Bundan sonra birçok araştırmacı benzer sonuçları garanti edecek şekilde yeterli koşullar koymuşlardır. Daha sonraki yıllarda bu şartları daha aza indirmek için bir çok yayın yapılmış f nin sürekli şartı yerine f ye bağlı olarak üretilmiş serilerin toplanabilirliği ile ilgili teoremler ispatlanmıştır. Bu tip çalışmaların başlangıcı, Hille ve Tamarkin (1932) olarak kabul edilir.

Bu çalışmada Fourier serilerinin Nörlund toplanabilirliğine ilişkin sonuçlar ince- lenmiştir.

1 Dizi Uzayları ve Matris Dönüşümleri

Bu bölümde diğer bölmelerinde kullanılacak olan bazı dizi uzayları ve bu dizi uzayları arasında tanımlı matris dönüşümleri ile ilgili tanımlar ve teoremler verilecektir.

1.1 Dizi Uzayları

Bu çalışmada kullanacağımız bazı dizi uzaylarının tanımlarını verelim.

Tanım 1.1.1 Kompleks ya da reel terimli tüm dizilerin uzayını s , sınırlı diziler uzayını ℓ_∞ , yakınsak diziler uzayını c , sıfır yakınsak diziler uzayını c_0 ve $1 \leq p < \infty$ olmak üzere p .inci kuvvetleri mutlak yakınsak seri oluşturan diziler uzayını ℓ_p ile göstereceğiz. Yani

$$\ell_\infty := \{x = (x_n) \mid \sup_n |x_n| < \infty\} \quad (1.1.1)$$

$$c := \{x = (x_n) \mid \lim_n x_n = m, \text{ mevcut}\} \quad (1.1.2)$$

$$c_0 := \{x = (x_n) \mid \lim_n x_n = 0\} \quad (1.1.3)$$

$$\ell_p := \{x = (x_n) \mid \sum_n |x_n|^p < \infty\} \quad (1.1.4)$$

dir. c, c_0 ve ℓ_∞ uzayları

$$\|x\|_\infty = \sup_n |x_n| \quad (1.1.5)$$

normuyla, ℓ_p uzayı

$$\|x\|_p = (\sum_n |x_n|^p)^{\frac{1}{p}} \quad (1.1.6)$$

normuyla birlikte birer Banach uzayıdır.

Tanım 1.1.2 $A \subset R$ ve $F(A)$ da A üzerine tanımlı, reel değerli fonksiyonların kümesi olsun.

$$s : N \rightarrow F(A)$$

şeklinde tanımlanan s fonksiyonuna bir fonksiyon dizisi adı verilir.

Tanım 1.1.3 (Noktasal Yakınsaklık) f_n dizisi A üzerinde f fonksiyonuna noktasal yakınsaktır $\iff \forall \epsilon > 0$ ve herbir $x \in A$ için $\exists n_0$ öyle ki, $\forall n > n_0$ için $|f_n(x) - f(x)| < \epsilon$

Tanım 1.1.4 (Düzgün Yakınsaklık) (f_n) dizisi A üzerinde f fonksiyonuna düzgün yakınsaktır $\iff \forall \epsilon > 0$ için $\exists n_0$ öyleki $\forall n > n_0$ ve $\forall x \in A$ için

$$|f_n(x) - f(x)| < \epsilon$$

Teorem 1.1.5 (f_n) dizisi $A \in s$ üzerinde tanımlı, reel değerli fonksiyonların bir dizisi olsun

$$s_n = f_1 + f_2 + \dots + f_n$$

biriminde tanımlanan (s_n) dizisine $\sum_{k=1}^{\infty} f_k$ serisinin kısmi toplamlar dizisi denir. $\sum f_n$ serisi A üzerinde düzgün yakınsak olması için gerekli ve yeterli koşul (s_n) dizisinin A üzerinde düzgün yakınsak olmalıdır.

Teorem 1.1.6 Eğer $\sum_n a_n^2$ mutlak yakınsak ve $\forall n > n_0$ için $|a_n| < 1$ ise

$$P_n = \prod_{r=n_0+1}^n (1 + a_r) \text{ kısmi çarpımları ile } s_n = \sum_{r=n_0+1}^n a_r \text{ kısmi toplamları}$$

$$P_n \sim e^{s_n}$$

şeklinde bağlantılıdır. (Knopp, 1947)

1.2 Matris Dönüşümleri

Bir matris dönüşümünün, c_0 , c , ℓ_p ($1 \leq p < \infty$) gibi dizi uzayları üzerinde sınırlı bir lineer dönüşüm belirlemesi için gerekli ve yeterli koşullar bilinmekte olup, bunlar bu kısımda ıspatsız olarak verilecektir.

$A = (a_{nk})$, $(n, k = 0, 1, 2, \dots)$ kompleks terimli bir sonsuz matris olsun. Verilen bir $x = (x_n)$ dizisi için

$$y_n := A_n(x) := \sum_{k=0}^{\infty} a_{nk} x_k, \quad (n = 0, 1, 2, \dots) \quad (1.2.1)$$

mevcut ise $Ax = (A_n(x))$ dönüşüm dizisi mevcuttur denir. Eğer X ve Y , s nin iki altcümlesi olmak üzere her $x \in X$ için $(A_n(x))$ dönüşüm dizisi mevcut ve $(A_n(x)) \in Y$ ise A matrisi X den Y ye bir dönüşüm tanımlar denir ve $A \in (X, Y)$ ile gösterilir. Toplamlı veya limiti koruyan matrislerin sınıfı ise (X, Y, p) ile gösterilir.

Eğer $A \in (c, c)$ ise A ya konservatif, $A \in (c, c; p)$ ise A ya regüler matris denir.

(1.2.1) serisi her n için yakınsak olacağından matris dönüşümlerinin lineer olduğu açıktır. X ve Y birer normlu uzaylar olmak üzere $B(X, Y)$ ile X den Y ye tüm sınırlı lineer operatörlerin cümlesi ve $B(X)$ ile X den X e tüm sınırlı lineer operatörlerin cümlesi gösterilecektir.

Teorem 1.2.1 $A \in B(\ell_\infty)$ olması için gerekli ve yeterli koşul

$$\| A \|_\infty := \sup_n \sum_k |a_{nk}| < \infty \quad (1.2.4)$$

olmasıdır. (Maddox, 1970, sh.174)

Teorem 1.2.2 $A \in B(\ell_1)$ olması için gerekli ve yeterli koşul

$$\| A \|_{\ell_1} := \sup_k \sum_n |a_{nk}| < \infty \quad (1.2.5)$$

olmasıdır. (Maddox, 1970, sh.167)

Teorem 1.2.3 $A \in B(c_0)$ olması için gerekli ve yeterli koşul

$$(i) \quad \| A \|_\infty := \sup_n \sum_k |a_{nk}| < \infty$$

$$(ii) \quad \lim_n a_{nk} = 0 \text{ (her sabit } k \text{ için)} \quad (1.2.6)$$

özelliklerinin gerçekleşmesidir. (Maddox, 1970, sh.220)

Teorem 1.2.4 (Kojima-Schur) $A \in B(c)$ olması için gerekli ve yeterli koşul

$$(i) \quad \| A \|_\infty := \sup_n \sum_k |a_{nk}| < \infty$$

$$(ii) \quad \text{Her } k \text{ için } \lim_n \sum_{k=1}^{\infty} a_{nk} = \alpha \text{ (mevcut)} \quad (1.2.7)$$

$$(iii) \quad \text{Her } k \text{ için } \lim_n a_{nk} = \alpha_k \text{ (mevcut)} \quad (1.2.8)$$

özelliklerinin gerçekleşmesidir. (Maddox, 1970, sh.170)

Tanım 1.2.5 (Toplanabilirlik Alanı) $A = (a_{nk})$, ($n, k = 0, 1, 2, \dots$) kompleks sayıların bir sonsuz matrisi olsun. Bu durumda

$$c_A := \{ x \in s : Ax \in c \} \quad (1.2.9)$$

cümlesine A matrisinin yakınsaklık alanı (veya toplanabilirlik alanı) denir.

Eğer $c_A \subset c_B$ ise B , A dan daha kuvvetlidir denir. Eğer $c_A = c_B$ ise A ile B eşkuvvetlidir denir.

Tanım 1.2.6 (Normal Matris) Eğer $k > n$ için $a_{nk} = 0$ ve her n için $a_{nn} \neq 0$ ise bu durumda A ya bir normal matris (veya alt üçgen matris) denir.

Teorem 1.2.7 $A \in (c, c; p)$ olması için gerekli ve yeterli koşul

- (i) $\| A \|_\infty := \sup_n \sum_k |a_{nk}| < \infty$
- (ii) $\lim_n a_{nk} = 0$ (her sabit k için)
- (iii) $\lim_n \sum_k a_{nk} = 1$ (1.2.10)

özelliklerinin gerçekleşmesidir. (Maddox, 1970, sh.165)

Tanım 1.2.8 Bir $x = (x_n)$ dizisini, onun aritmetik ortalaması olan

$$y = y_n = \frac{x_0 + x_1 + \dots + x_n}{n+1} \quad (1.2.2)$$

dizisine dönüştüren operatöre Cesàro operatörü denir ve $(C, 1)$ veya C_1 ile gösterilir.

Açıkça bu operatöre karşılık gelen matris

$$C_1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & \dots \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{2} & 0 & \dots \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} & \dots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots \end{pmatrix} \quad (1.2.3)$$

ile verilir.

Teorem 1.2.9 $(C, 1)$ metodu regülerdir. (Goldberg, 1965)

Tanım 1.2.10 $\sum a_n$ reel sayı dizisi olsun. Eğer $s_n = \sum_{k=1}^n a_k$ olmak üzere, $s_n \rightarrow s(C, 1)$ ise $\sum a_n$ serisine $(C, 1)$ toplanabilirdir denir ve $\sum a_n = s(C, 1)$ şeklinde yazılır.

Teorem 1.2.11 Herhangi bir $\sum a_n$ serisi yakınsak ise $\sum a_n$, $(C, 1)$ toplanabilirdir ve $\sum a_n = s = \sum a_n, (C, 1)$ dir. (Goldberg, 1965)

Şimdi Cauchy anlamında yakınsak olmayan $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n$ serisini ele alalım.

Örnek 1.2.12 $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n, s_n = \sum_{k=1}^n (-1)^k = \begin{cases} 0 & , n \text{ çift ise} \\ -1 & , n \text{ tek ise} \end{cases}$ dir. Böylece
 $t_n = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n s_k = \begin{cases} \frac{-1}{2} & , n \text{ çift ise} \\ \frac{-n}{2n-1} & , n \text{ tek ise} \end{cases} \xrightarrow{} \frac{-1}{2}$

dir, yani $\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = \frac{-1}{2}$, $(C, 1)$ ve $\sum_n (-1)^n = \frac{-1}{2}(C, 1)$ dir.

Böylece Cauchy anlamında yakınsak olmayan $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n$ serisi $\frac{-1}{2}$ degerine $(C, 1)$ yakınsak oldu.

Teorem 1.2.13 $\sum_n a_n(C, 1)$ ve $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ ise $\sum_n a_n < \infty$ dir. [Goldberg, 1965, sh.]

Tanım 1.2.14 (Nörlund Matrisleri) Bu şekildeki limitleme tanımı ilk olarak G.F. Woroni tarafından, bazı α 'lar için $p_n > 0$ ve $n^{-\alpha} P_n$ ifadesi sınırlı olacak şekilde verilmiştir. [Extension of the notion of the limit of the sum of terms of an infinite series (in Russian). Proceedings of the Eleventh Congress(1901) of Russian Naturalists and Physicians, St. Petersburg, 1902, pp. 60.61. Annotated English translation by J.D. Tamarkin, Annals of Mathematics, (2) vol 33(1932), pp. 422-428]

Bu tanım, N.E. Nörlund tarafından [N.E. Nörlund, sur une application des fonctions permtables, Lunds Universities Arsskrift, (N.F.), avd. z, 16, No:3(1920)] daha sonra genelleştirilmiştir.

Daha sonra M.Riesz tarafından [G.H. Hardy, Theorems relating to the summability and convergence of slowly oscillating series, Proceedings of the London Mathematical Society, 2, vol.8(1910), 301-320] 'de

$$(R, p_\nu) - \lim x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^n p_k x_k \quad (1.2.11)$$

ile Riesz metodu tanımlanmıştır. Riesz metodunun Regülerlik koşulları;

$$(i) \quad \sum_{k=0}^n |p_k| < M |P_n| \quad (1.2.12)$$

$$(ii) \quad P_n \rightarrow \infty \quad (1.2.13)$$

şeklindedir.

Tanım 1.2.15 (p_n) , $p_0 = 1$ ile bir kompleks dizi olsun. $P_n = \sum_{k=0}^n p_k$ alalım. Kabul edelim ki $\forall n$ için $P_n \neq 0$ olsun. $A = (N, p)$ Nörlund matrisi; $k > n$ için $0, 0 \leq k \leq n$ için $a_{nk} = \frac{p_{n-k}}{P_n}$ formülü ile tanımlanır.

Verilen bir (x_n) dizisi için

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} x_k \quad (1.2.14)$$

limiti mevcut ise (x_n) dizisine Nörlund Toplanabilirdir denir ve

$$(N, p_\nu) - \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} x_k \quad (1.2.15)$$

ile gösterilir.

$\sum x_n$ serisi için $s_n = \sum_{k=0}^n x_k$ olmak üzere, eğer $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} s_k = s$ ise
 $\sum x_n = s, (N, p)$ ile gösterilir.

Teorem 1.2.16 $A = (N, p)$ Nörlund ortalamasının konservatif olması için gerek ve yeter koşul

$$(i) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n}{P_n} = \lambda \text{ (mevcut)}, \text{ ve} \quad (1.2.16)$$

$$(ii) \quad \text{Her } n \text{ için } \sum_{k=0}^n |p_k| \leq M |P_n| \quad (1.2.17)$$

dir.

Ayrıca (N, p) metodunun regüler olması için gerek ve yeter koşul (i)' de $\lambda = 0$ olmalıdır.

ispat

$$a_{n0} = \frac{p_n}{P_n} = 1 - \frac{P_{n-1}}{P_n} \text{ (*) dir. Buna göre;}$$

$(\Rightarrow)$ A konservatif ise Teorem 1.2.5'in koşulları sağlanır.

Teorem 1.2.5'in (iii) koşulundan $\forall k$ için $\lim_{n \rightarrow \infty} a_{nk} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n}{P_n} = \alpha_k$ (mevcut) ve

Teorem 1.2.5'in (i) koşulundan,

$$\begin{aligned} \|A\| &= \sup_n \sum_k |a_{nk}| = \sup_n \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n |p_k| < \infty \iff \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n |p_k| = O(1) \\ &\iff \sum_{k=0}^n |p_k| = O(|P_n|) \end{aligned}$$

gerçeklenir.

$(\Leftarrow)$: Kabul edelim ki Teoreminizin (i) ve (ii) şıkları gerçekleşsin. (i) den $k = 0$ için $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n}{P_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} a_{n0} = \lambda$ (mevcut).

Aynı şekilde $\forall k$ için $\lim_{n \rightarrow \infty} a_{nk} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_{n-k}}{P_n} = a_k$ mevcut olsun. Tümevarımdan dolayı $a_{n,k+1} = \frac{p_{n-k-1}}{P_n} = \frac{p_{n-k-1}}{P_{n-1}} \frac{P_{n-1}}{P_n} =^{*' dan} a_{n-1,k} \frac{P_{n-1}}{P_n} \rightarrow a_k(1 - \lambda)$, ($n \rightarrow \infty$) için olur. Ayrıca

$$\sum_{k=0}^n a_{nk} = \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} = \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_k = \frac{P_n}{P_n} = 1 \text{ olduğundan } \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n a_{nk} = 1 \text{ dir.}$$

Nörlund Metodunda, eğer p_n pozitif reel sayı ise $\sum_{k=0}^n |p_k| = O(|P_n|)$ ifadesi otomatik olarak sağlanır ve $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{p_n}{P_n} = 0$ koşulu bu metodun regülerliği için gerek ve yeter koşuldur. (Hardy, 1949)

(N, p_n) ve (N, q_n) metodları regüler ise $\frac{p_n}{P_n} \rightarrow 0$ ve $\frac{q_n}{Q_n} \rightarrow 0$ dir. $P(x) = \sum_n P_n x^n$ ve $Q(x) = \sum_n Q_n x^n$ serileri $|x| < 1$ için yakınsaktır.

$K(x) = \sum_n k_n x^n = \frac{q(x)}{p(x)} = \frac{Q(x)}{P(x)}$ şeklinde tanımlarsak, bu seri yeterince küçük x 'ler için yakınsaktır.

Şimdi şu teoremi verebiliriz.

Teorem 1.2.17 (N, p_n) ve (N, q_n) metotları regüler ise H n den bağımsız olmak

$$\text{üzere } (N, p_n) \subset (N, q_n) \iff i) \quad |k_0| P_n + \dots + |k_n| P_0 \leq HQ_n \quad (1.2.18)$$

$$ii) \quad \frac{k_n}{Q_n} \rightarrow 0 \quad (1.2.19)$$

dir. Eğer $P_n \rightarrow \infty$ ise (ii) şartına gerek yoktur. (Hardy, 1949)

Tanım 1.2.18 ((C,k) Cesaro Metodu)

Eğer (N, p) Nörlund metodunda $p_n = \binom{n+k-1}{n}$ alınırsa $P_n = \binom{n+k}{n}$ olacaktır. Bu durumda (N, p) metodu (C, k) ile gösterilir ve (C, k) - Cesaro metodu denir.

Tanım 1.2.19 $(C, 1)$ matrisiyle (N, p_n) matrislerinin çarpımıyla tanımlanan ve genel terimi $0 \leq k \leq n$ olmak üzere $d_{nk} = \frac{1}{n+1} \sum_{r=k}^n \frac{p_{r-k}}{P_r}$ şeklinde verilen matrise $(C, 1)(N, p_n)$ matrisi denir.

$\sum_{n=0}^{\infty} v_n$ serisinin kısmi toplamlar dizisi $\{s_n\}$ olmak üzere $\{s_n\}$ dizisinin $(C, 1)(N, p_n)$ ortalaması da:

$$t_n = \sum_{k=0}^n \frac{1}{n+1} \sum_{r=k}^n \frac{p_{r-k}s_k}{P_r} = \frac{1}{n+1} \sum_{r=0}^n \frac{1}{P_r} \sum_{k=0}^r p_{r-k}s_k \quad (1.2.20)$$

şeklinde olacaktır.

Tanım 1.2.20 $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ serisi ve bu serinin $\{s_n\}$ kısmi toplamlar dizisi verilmiş olsun. p ile $\{p_n\}$ ve q ile $\{q_n\}$ dizilerini gösterelim. Verilen iki p ve q dizisi için $(p * q)$

$$(p * q)_n = \sum_{k=0}^n p_{n-k}q_k = \sum_{k=0}^n p_kq_{n-k} \quad (1.2.21)$$

şeklinde tanımlanır.

Bütün n 'ler için $(p * q)_n \neq 0$ olduğunda $\{s_n\}$ dizisinin Genelleştirilmiş Nörlund dönüşümü $\{t_n^{p,q}\}$

$$t_n^{p,q} = \frac{1}{(p * q)_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k}q_k s_k \quad (1.2.22)$$

şeklinde tanımlanır.

Eğer $\lim_{n \rightarrow \infty} t_n^{p,q} = s$ ise $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ serisi veya $\{s_n\}$ dizisi s degerine (N, p_n, q_n) toplanabilirdir denir ve

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n = s(N, p_n, q_n)$$

veya

$$s_n \rightarrow s(N, p_n, q_n) \quad (1.2.23)$$

ile gösterilir.

(N, p_n, q_n) metodunun regülerliği için gerek ve yeter koşullar:

$n \rightarrow \infty$ iken bütün sabit $k \geq 0$ lar için

$$i) \quad \sum_{k=0}^n |p_{n-k}q_k| = O(|(p * q)_n|) \quad (1.2.24)$$

$$ii) \quad p_{n-k} = o(|(p * q)_n|) \quad (1.2.25)$$

dir. (Borwein, 1958)

(N, p_n, q_n) metodu her n için $q_n = 1$ alırsa (N, p_n) Nörlund metodu elde edileceği açıklıdır. (Okuyama ve Ark., 1997)

Lemma 1.2.21 (Abel Lemması) $\{p_n\}$ bir dizi ve $s_k = \sum_{i=1}^k p_i$ olmak üzere $|s_k| \leq K$ ve $q_1 > q_2 > q_3 > \dots > q_n > 0$ ise $|\sum_{k=1}^n p_k q_k| \leq K q_1$ olur. (Notanson, 1974, sh. 273)

1.3 Fourier Serileri

Tanım 1.3.1 $f \in L^2[-\pi, \pi]$ olsun.

$$\begin{cases} a_k &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos kx dx, k = 1, 2, \dots \\ b_k &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin kx dx, k = 1, 2, \dots \end{cases} \quad (1.3.1)$$

olmak üzere

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx), (-\pi \leq x \leq \pi) \quad (1.3.2)$$

serisine f fonksiyonunun Fourier serisi denir ve

$$f \cong \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx)$$

şeklinde yazılır.

Örnek 1.3.2 $f : [-\pi, \pi] \rightarrow R$, $f(x) = \begin{cases} 0 & -\pi \leq x < 0 \\ 1 & 0 \leq x \leq \pi \end{cases}$ ise bu durumda
 $a_0 = 1$, $a_k = 0$ ve $b_k = \begin{cases} \frac{2}{k\pi} & , k = 2n + 1 \\ 1 & , k = 2n \end{cases}$ elde edilir, ve böylece

$$f \cong \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) = \frac{1}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2}{(2n+1)\pi} \sin((2n+1)x)$$

olacaktır.

$f(0) = 1$ fakat seride $f(0) = 1/2$ olur. Yani f Fourier serisi f 'e yakınsak değildir.

Kabul edelim ki

$$f \cong \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx)$$

şeklinde olsun.

Bu durumda a_k ve b_k lar f nin Fourier katsayıları olmak üzere

$$f(x) \cos nx = \frac{a_0}{2} \cos nx + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx \cos nx + b_k \sin kx \cos nx)$$

ise

$$\begin{aligned} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos nx dx &= \int_{-\pi}^{\pi} \frac{a_0}{2} \cos nx dx \\ &+ \int_{-\pi}^{\pi} \left(\sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx \cos nx + b_k \sin kx \cos nx) \right) dx \\ &= \frac{a_0}{2} \int_{-\pi}^{\pi} \cos nx dx + \sum_{k=1}^{\infty} \left(\int_{-\pi}^{\pi} (a_k \cos kx \cos nx) dx \right. \\ &\quad \left. + \sum_{k=1}^{\infty} b_k \left(\int_{-\pi}^{\pi} \sin kx \cos nx \right) dx \right) \\ &= \sum_{k=1}^{\infty} a_n \int_{-\pi}^{\pi} \cos^2 nx dx \\ &= a_n \int_{-\pi}^{\pi} \cos^2 nx dx = a_n \begin{cases} \pi & , n = 1, 2, \dots \\ 2\pi & , n = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a_0 &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) dx, \quad a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos nx dx \text{ elde edilir. Benzer şekilde} \\ b_n &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin nx dx \text{ bulunur.} \end{aligned}$$

Teorem 1.3.3 $f \in L[-\pi, \pi]$

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) \rightarrow f(x) \quad (x \in [-\pi, \pi])$$

olması için gerek ve yeter koşul $D_n(t) = \frac{\sin(n+1/2)t}{2 \sin(1/2)t}$ ($-\infty < t < \infty$) olmak üzere

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] D_n(t) dt = 0$$

olmasıdır. (Goldberg, 1965)

İspat :

$$\begin{aligned} s_n(x) &= \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kx + b_k \sin kx) \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) dt + \sum_{k=1}^n \left[\left(\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \cos(kt) f(t) dt \right) \cos(kx) \right. \\ &\quad \left. + \left(\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \sin(kt) f(t) dt \right) \sin(kx) \right] \\ &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \left[\frac{1}{2} + \sum_{k=1}^n (\cos kx \cos kt + \sin kx \sin kt) \right] dt \\ &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \left[\frac{1}{2} + \sum_{k=1}^n \cos k(t-x) \right] dt \end{aligned}$$

dir. Diğer yandan

$$\begin{aligned} D_n(t) &= \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^n \cos kt = \frac{1}{2} + \cos t + \cos 2t + \dots + \cos nt \\ &= \frac{\sin(n+1/2)t}{2 \sin(1/2)t} \quad (-\infty < t < \infty) \end{aligned}$$

olduğundan

$$s_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \frac{\sin(n+1/2)(t-x)}{2 \sin(1/2)(t-x)} dt = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) D_n(t-x) dt$$

elde edilir. Buradaki D_n 'e Dirichlet Çekirdeği denir. $D_n(t)$ tanımlı ve sürekli dir. $u := x - t$ dersek $s_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_{x-\pi}^{x+\pi} f(x-u) D_n(u) du$ olur. Eğer $f(x+2\pi) = f(x)$ (yani f , 2π periyotlu) ise f 'yi $(-\infty, +\infty)$ aralığına genişletebiliriz. Bu yakınsama üç noktalara bağlılı değildir. $f(x+2\pi) = f(x)$ olduğundan $\int_{x-\pi}^{x+\pi} f(t) dt = \int_{-\pi}^{\pi} f(t) dt$

elde edilir. Dolayısıyla

$$\begin{aligned}s_n(x) &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x-u) D_n(u) du = \frac{1}{\pi} \left\{ \int_{-\pi}^0 f(x-u) D_n(u) du \right. \\ &\quad \left. + \int_0^{\pi} f(x-u) D_n(u) \right\} du \\ &= \frac{1}{\pi} \left\{ \int_{\pi}^0 f(x+t) D_n(-t) (-dt) + \int_0^{\pi} f(x-u) D_n(u) \right\} du \\ &= \frac{1}{\pi} \left\{ \int_0^{\pi} [f(x+u) + f(x-u)] D_n(u) du \right\}\end{aligned}$$

olacaktır. Örneğin $f = 1$ alırsa $a_0 = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} 1 dx = 2$, $k \leq 1$ ise $a_k = b_k = 0$ olur ve böylece

$$s_n(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kx + b_k \sin kx) = 1$$

olacağından

$$s_n(x) = 1 = \frac{1}{\pi} \left\{ \int_0^{\pi} 2D_n(u) du \right\}$$

ve

$$\frac{2}{\pi} \left\{ \int_0^{\pi} D_n(u) du \right\} = 1$$

elde edilir. Şimdi her iki tarafı $f \in L[-\pi, \pi]$ ile çarparsa

$$f(x) = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} f(x) D_n(u) du$$

olur, buradan

$$s_n(x) - f(x) = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] D_n(t) dt$$

olur. Böylece $f \in L[-\pi, \pi]$, $s_n(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kx + b_k \sin kx)$ olmak üzere

$$\begin{aligned}s_n \rightarrow f \in L[-\pi, \pi] &\iff \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] D_n(t) dt &= 0\end{aligned}$$

olarak elde edilir. $\square$

Teorem 1.3.4 $f \in L[-\pi, \pi]$ olsun. $s_n(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kx + b_k \sin kx)$ f 'in Fourier serisinin kısmi toplamı olmak üzere

$s_n(x) \rightarrow f(x)$ ($C, 1$) olması için gerek ve yeter koşul

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt = 0$$

olmasıdır. Burada $K_n(t) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} D_k(t)$ dir. (Goldberg, 1965)

İspat : Teorem 1.3.3 den

$x \in A := \left\{ x \mid \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x)}{2} - f(x) \right] D_n(t) dt = 0 \right\} \subset [-\pi, \pi]$ ise
 $\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) = f(x), (C, 1)$ dir. $A \subset B \subset [-\pi, \pi]$ şeklinde

$$B := \left\{ x \mid \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) = f(x), (C, 1) \right\}$$

kümeli arıyoruz demektir. $s_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi [f(x+t) + f(x-t)] D_n(t) dt$ olduğundan,
buna göre $s_n(x)$ dizisi için

$$\begin{aligned} t_n(x) &= \frac{s_0(x) + s_1(x) + \dots + s_{n-1}(x)}{n} = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{\pi} \int_0^\pi [f(x+t) + f(x-t)] D_k(t) dt \\ &= \frac{1}{\pi} \int_0^\pi [f(x+t) + f(x-t)] K_n(t) dt \end{aligned}$$

Burada

$$K_n(t) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} D_k(t) = \frac{1}{2n \sin \frac{t}{2}} \sum_{k=0}^{n-1} \sin(k + \frac{1}{2})t = \frac{\sin^2 \frac{nt}{2}}{2n \sin^2(\frac{t}{2})}$$

ifadesine Fejer Çekirdeği denir.

$\sin \theta + \sin 3\theta + \dots + \sin(2n-1)\theta = \sum_{k=0}^n \sin(2k-1)\theta$ idi. Özel olarak $f = 1$ alırsak

$s_0(x) = s_1(x) = \dots = s_n(x) = 1$ ve $t_n(x) = 1$ dir Böylece $1 = \frac{2}{\pi} \int_0^\pi K_n(t) dt$ her zaman vardır. $\forall f \in L[-\pi, \pi]$ için $f(x) = \frac{2}{\pi} \int_0^\pi f(x) K_n(t) dt$ ve

$t_n(x) - f(x) = \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt$ olur. Buradan ise

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kx + b_k \sin kx) = f(x), (C, 1) \iff$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} |t_n(x) - f(x)| = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt = 0$$

olur.

Teorem 1.3.5 Eğer $f \in L[-\pi, \pi]$ ve $f \sim \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kt + b_k \sin kt)$ ise $n \in N$ ve $-\pi \leq t \leq \pi$ için

$$t_n(t) = \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{n-1} \left(1 - \frac{k}{n}\right) (a_k \cos kt + b_k \sin kt)$$

dir. (Goldberg, 1965)

İspat : $t_n(t) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} s_k(t)$ ve $f \sim \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kt + b_k \sin kt)$ için
 $s_n(t) := \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kt + b_k \sin kt)$ ise

$$\begin{aligned} t_n(t) &= \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} s_k(t) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} \left(\frac{a_0}{2} + \sum_{i=1}^k (a_i \cos it + b_i \sin it) \right) \\ &= \frac{1}{n} \left\{ \frac{na_0}{2} + \sum_{k=0}^{n-1} \sum_{i=1}^k (a_i \cos it + b_i \sin it) \right\} \\ &= \frac{1}{n} \left\{ \frac{na_0}{2} + (a_1 \cos t + b_1 \sin t) + (a_1 \cos t + b_1 \sin t + a_2 \cos 2t + b_2 \sin 2t) + \dots \right. \\ &\quad \left. + \left(\sum_{k=1}^{n-1} a_k \cos kt + b_k \sin kt \right) \right\} \\ &= \frac{1}{n} \left\{ \frac{na_0}{2} + \sum_{k=1}^{n-1} (n-k)(a_k \cos kt + b_k \sin kt) \right\} \\ &= \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{n-1} \left(1 - \frac{k}{n}\right) (a_k \cos kt + b_k \sin kt) \end{aligned}$$

elde edilir. $\square$

Problem : Eğer $f \in C[-\pi, \pi]$ ve $M = \max_{-\pi \leq t \leq \pi} |f(t)|$ ise $|t_n(t)| \leq M$ olacak şekilde $M \in R^+$ vardır. Fakat aynı şey $s_n(t)$ için geçerli değildir.

Teorem 1.3.6 $f \in C[-\pi, \pi]$ ise

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kt + b_k \sin kt) = f(x), (C, 1)$$

dir. (Goldberg, 1965)

İspat : $f \in C[-\pi, \pi] \iff \forall \epsilon > 0, \exists \delta > 0 \text{ such that } |y - x| < \delta \implies |f(y) - f(x)| < \frac{\epsilon}{2}$ olacak şekilde $\delta(\epsilon) > 0$ vardır. Bu $\delta, 0 < \delta < \pi$ olarak seçilebilir. Eğer $0 \leq t < \delta$ ise

$x \leq x+t < x+\delta$ ve $x-\delta < x-t \leq x$ dir. Buna göre

$$\begin{aligned} \left| \frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right| &\leq \frac{1}{2} [|f(x+t) - f(x)| + |f(x-t) - f(x)|] \\ &< \frac{1}{2} \left(\frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} \right) = \frac{\epsilon}{2} \end{aligned}$$

O halde $n \in N$ ise

$$\left| \frac{2}{\pi} \int_0^\delta \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| < \frac{2}{\pi} \frac{\epsilon}{2} \int_0^\delta K_n(t) dt < \frac{\epsilon}{2} \quad (1.3.3)$$

Bu durumda $0 \leq t < \delta$ iken ispat biter.

Eğer $\delta \leq t \leq \pi$ ise

$$K_n(t) = \frac{\sin^2(nt/2)}{2n \sin^2(t/2)} \leq \frac{1}{2n \sin^2(\delta/2)}$$

olur. Buradan

$$\begin{aligned} &\left| \frac{2}{\pi} \int_\delta^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| \\ &< \frac{1}{2n \sin^2(\delta/2)} \int_\delta^\pi \{ |f(x+t)| + |f(x-t)| + 2|f(x)| \} dt \\ &\leq A \cdot \frac{1}{n} < \frac{\epsilon}{2} \end{aligned}$$

yazabiliriz. Dolayısı ile $\forall n \geq n_0$ için

$$\begin{aligned} &\left| \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| \\ &\leq \left| \frac{2}{\pi} \int_0^\delta \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| \\ &+ \left| \frac{2}{\pi} \int_\delta^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| < \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon \end{aligned}$$

Buna göre

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\pi} \int_0^\pi \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt = 0$$

olması için gerek ve yeter koşul

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (a_k \cos kt + b_k \sin kt) = f(x), (C, 1)$$

dir. $\square$

Teorem 1.3.7 Eger $f \in C[-\pi, \pi]$, $f(-\pi) = f(\pi)$ ise

$$s_n(t) = \frac{a_0}{2} + \sum_{k=1}^n (a_k \cos kt + b_k \sin kt) \text{ ve } t_n(t) = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n (a_k \cos kt + b_k \sin kt)$$

olmak üzere $(t_n), [-\pi, \pi]$ üzerinde f e düzgün yakınsaktır.

Ispat : f , $[-\pi, \pi]$ aralığında sürekli olduğunu (kapalı bir aralıkta sürekli fonksiyon düzgün sürekli) f düzgün sürekli. O halde $\epsilon > 0$, $|y - x| < \delta$ iken $|f(y) - f(x)| < \epsilon$ koşulunu sağlayacak şekilde δ , x 'e bağlı degildir. $(-\pi \leq x \leq \pi)$ Teoremden(1.3.10) dan $\|f\| = \max_{-\pi \leq x \leq \pi} |f(x)|$ olmak üzere

$$\begin{aligned} \left| \frac{2}{\pi} \int_{\delta}^{\pi} \left[\frac{f(x+t) + f(x-t)}{2} - f(x) \right] K_n(t) dt \right| &\leq \frac{1}{2n\pi \sin^2(\delta/2)} \int_{\delta}^{\pi} \{ |f(x+t)| \\ &\quad + |f(x-t)| + 2|f(x)| \} dt \\ &\leq \frac{2}{n\pi \sin^2(\delta/2)} \|f\| (\pi - \delta) \end{aligned}$$

olduğundan $[\delta, \pi]$ aralığında bulunan n_0 , x e bağlı degildir. Böylece

$$|t_n(x) - f(x)| < \frac{2 \|f\| (\pi - \delta)}{n\pi \sin^2 \frac{\delta}{2}}$$

bulunur. Dolayısı ile her ϵ için $-\pi \leq x \leq \pi$ ise $n \leq n_0$ için $|t_n(x) - f(x)| < \epsilon$ koşulunu sağlayacak şekilde x den bağımsız n_0 vardır. Bu nedenle $(t_n(x))$, f e düzgün yakınsaktır. $\square$

1.4 Fourier effektiflik

Notasyonlar : Aksi söylemekçe işlemlerde aşağıdaki notasyonları kullanacağız.

$$\phi(t) = \varphi(t) = \varphi_x(t) = f(x+t) + f(x-t) - 2f(x),$$

$$\psi(t) = \psi_x(t) = f(x+t) - f(x-t),$$

$$\Phi(t) = \Phi_x(t) = \int_0^t |\varphi(u)| du,$$

$$\Psi(t) = \Psi_x(t) = \int_0^t |\psi(u)| du,$$

$$\Delta_n \mu_n = \mu_n - \mu_{n+1}$$

$$\tau = [1/t]$$

Burada $[1/t]$ nin anlamı; $1/t$ nin içerdigi en büyük tamsayı (tamdeğer) dir.

Bu bölümde effektiflikle ilgili tanım ve teoremleri vereceğiz. Öncelikle L , $\tilde{L}$, L' , $\tilde{L}'$ sembolleriley gösterilecek olan dört farklı trigonometrik seriler sınıfı tanımlayacağız. Bu serilerin her birisinin hemen heryerde tanımlı toplam-fonksiyonları olacak. Aynı sınıfa ait toplam-fonksiyonları için de aynı sembollerini kullanacağız.

Şimdi bu sınıfları tanımlayalım:

L , $(-\pi, \pi)$ aralığı üzerinde, ölçülebilir, Lebesque anlamında integrallenebilen, 2π periyotlu, periyodik fonksiyonlar sınıfı ile,

$$f(x) \sim \sum_{n=-\infty}^{\infty} f_n e^{inx}, \quad f_n = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) e^{-int} dt$$

şeklindeki tüm Fourier Lebesque serilerinin sınıfını gösterecek.

$f(x)$ in Fourier serisinin eşlenik serisi:

$$-i \sum_{n=-\infty}^{\infty} sgn(n) f_n e^{inx}$$

ve buna karşılık gelen hemen heryerde varolan toplam fonksiyonu:

$$\tilde{f}(x) \equiv -\frac{1}{2\pi} \lim_{\epsilon \rightarrow 0} \int_{\epsilon}^{\pi} [f(x+t) - f(x-t)] \cot \frac{t}{2} dt$$

olmak üzere, bu şekildeki tüm seri veya fonksiyonların sınıfını $\tilde{L}$ ile göstereceğiz.

Eğer $f(x)$ sınırlı salınımlı ise

$$\begin{aligned} & i \sum_{n=-\infty}^{\infty} n f_n e^{inx} \\ & i \sum_{n=-\infty}^{\infty} |n| f_n e^{inx} \end{aligned}$$

serileri sırasıyla L' ve $\tilde{L}'$ sınıflarına aittirler. Bunlara karşılık gelen toplam fonksiyonları da sırasıyla $f'(x)$ ve

$$\tilde{f}'(x) \equiv -\frac{1}{4\pi} \lim_{\epsilon \rightarrow 0} \sum_{\epsilon}^{\pi} [f(x+t) + f(x-t) - 2f(x)] \left[\sin \frac{t}{2} \right]^{-2} dt$$

şeklinde olacaktır.

Effektivlik Problemi

A , (a_{mn}) üçgensel matrisiyle ve

$$y_m = \sum_{n=0}^m a_{mn} x_n$$

sonsuz eşitlikleri ile tanımlanan regüler toplanabilme metodu olsun. Burada A verilen bir $\{x_n\}$ dizisini yeni bir $\{y_n\}$ dizisine dönüştürür.

Şimdi $\mathcal{F}$

$$\sum_{n=-\infty}^{\infty} F_n e^{inx}$$

trigonometrik serileri sınıfı, ve $F(x)$ herbir seriye karşılık gelen genelleştirilmiş toplam-fonksiyonu olsun. İleride $\mathcal{F}$ yukarıda tanımladığımız dört sınıfın birisi olacak. Fakat burada daha genel bir durum ele alınacak.

$$F_n(x) = \sum_{k=-n}^n F_k e^{ikx}$$

yazalım ve

$$x_n = F_n(x) , \quad y_m = \tau_m(x, F)$$

alalım. Dolayısıyla

$$\tau_m(x, F) = \sum_{k=-m}^{+m} \left\{ \sum_{n=|k|}^m a_{mn} \right\} F_k e^{ikx}$$

olur.

E_F , $(-\pi, \pi)$ aralığında herbir $F(x) \subset \mathcal{F}$ fonksiyonu için tanımlanmış noktalar kümesidir. Öyle ki, herbir $x \in E_F$ noktasında $F(x)$ sonlu değerler alır ve $F(x)$ in regülerlik şartı sağlanır.

Tanım 1.4.1 *Eğer*

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \tau_m(x, F) = F(x)$$

ise, A toplanabilme metodu $(\mathcal{F}, E_F)$ -effektiftir. Burada $F(x) \subset \mathcal{F}$ ve $x \subset E_F$ dir.

Aşağıdaki tanımda,

$$\begin{aligned}\chi(t) &\equiv f(x+t) + f(x-t) - 2tf'(x) \\ \chi_0(t) &\equiv \int_0^t |d_s \chi(s)| \\ \phi_0(t) &\equiv \int_0^t |d_s \phi(s)|\end{aligned}$$

şeklindedir. Bu formüllerdeki $f(x)$ sınırlı salınımlı fonksiyon olacak ve $f'(x)$ in sonlu bir sayı olarak var olmadığı ölçümü sıfır olan noktalar kümesi gözardı edilecektir.

Tanım 1.4.2 $f(x)$ in sonlu değerlere sahip olduğu x noktası,

- (i) Eğer $t \rightarrow 0$ iken $\phi(t) \rightarrow 0$ ise (F) -regüler,
  - (ii) Eğer $\Phi(t) = o(t)$ ise (L) -regüler,
  - (iii) Eğer bu noktada $f(x)$ sürekli, $\tilde{f}(x)$ var ve sonlu ise $(\tilde{F})$ -regüler,
  - (iv) Eğer $\Psi(t) = o(t)$, $\tilde{f}$ var ve sonlu ise $\tilde{L}$ -regüler,
  - (v) Eğer $(-\pi, \pi)$ aralığında $f(u)$ sınırlı salınımlı, $f'(x)$ var ve sonlu, ve $\chi_0(t) = o(t)$ ise (L') -regüler,
  - (vi) Eğer $(-\pi, \pi)$ aralığında $f(u)$ sınırlı salınımlı, $\tilde{f}(x)$ var ve sonlu, ve $\phi_0(t) = o(t)$ ise $(\tilde{L}')$ -regüler
- dir denir.*

$(-\pi, \pi)$ aralığında verilen bir $f(x)$ fonksiyonuna göre $(*)$ -regüler noktalar kümesini biz $E(*; f)$ ile göstereceğiz.

Tanım 1.4.3 $(\mathcal{F}, E_F)$ -effektif olan A toplanabilme metodu

- (i) Eğer $\mathcal{F} = L$, $E_F = E(F; f)$ ise (F) -effektif,
- (ii) Eğer $\mathcal{F} = L$, $E_F = E(L; f)$ ise (L) -effektif,
- (iii) Eğer $\mathcal{F} = \tilde{L}$, $E_F = E(\tilde{F}; f)$ ise $(\tilde{F})$ -effektif,

- (iv) Eğer $\mathcal{F} = \tilde{L}$, $E_F = E(\tilde{L}; f)$ ise $(\tilde{L})$ -effektif,
- (v) Eğer $\mathcal{F} = L'$, $E_F = E(L'; f)$ ise (L') -effektif,
- (vi) Eğer $\mathcal{F} = \tilde{L}'$, $E_F = E(\tilde{L}'; f)$ ise $(\tilde{L}')$ -effektif,
- (vii) (i)-(vi) beraber gerçekleştirirse Fourier effektif dir denir.

Teorem 1.4.4 $\{p_n\}$ pozitif, monoton azalan olmak üzere (N, p_n) Metodunun Fourier effektif olması için gerek ve yeter koşul, $n \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n \frac{P_k}{k+1} = O(1) \quad (1.4.1)$$

olmasıdır. (Hille ve Ark., 1932)

Teorem 1.4.5 Yukarıdaki böyle $\{p_n\}$ 'ler için (1.4.1) ifadesi, $\mu = \overline{\lim}_n \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n \frac{P_k}{k+1}$ olmak üzere $0 < \theta < \frac{1}{\mu}$ eşitsizliğini sağlayan θ 'lar için, (N, p) 'nin (C, θ) 'dan daha kuvvetli $((N, p) \supset (C, \theta))$ olmasına denktir. (Karamata, 1954)

Teorem 1.4.6 $\forall \alpha > 0$ için (C, α) Fourier effektiftir. Dolayısı ile (1.4.1) i sağlayan Nörlund matrislerinin Fourier effektif olması için gerek ve yeter koşul, bu matrislerin Cesaro Metodundan daha kuvvetli olmasıdır. (Bosanquet, 1930)

Şimdi de çok kullanılacak olan şu iki teoremi verelim.

Teorem 1.4.7 (Riemann-Lebesgue Teoremi) f fonksiyonu $[a, b]$ aralığında Lebesgue anlamında integrallenebilir bir fonksiyon ise $p \rightarrow \infty$ iken,

$$\int_a^b \psi(x) \sin px dx = o(1)$$

ve

$$\int_a^b \psi(x) \cos px dx = o(1)$$

dir. (Kolmogorov ve Ark., 1968, sh.398)

ispat : $\psi(x)$ fonksiyonu $[a, b]$ aralığında sürekli türevlenebilir bir fonksiyon ise
 $(\psi(x) \in C^1[a, b])$

$$\begin{aligned} \lim_{p \rightarrow \infty} \int_a^b \psi(x) \sin px dx &= \lim_{p \rightarrow \infty} \left\{ \left[-\psi(x) \frac{\cos px}{p} \right]_a^b \right. \\ &\quad \left. + \int_a^b \psi'(x) \frac{\cos px}{p} dx \right\} = 0 \end{aligned}$$

olur. $C^1[a, b]$ $L[a, b]$ de yoğun olduğunu $\psi(x) \in L[a, b]$ fonksiyonu için bir $\psi_\epsilon(x) \in C^1[a, b]$ fonksiyonu vardır. Öyle ki;

$$\int_a^b |\psi(x) - \psi_\epsilon(x)| dx < \epsilon$$

dur. Buradan

$$|\int_a^b \psi(x) \sin px dx| \leq |\int_a^b [\psi(x) - \psi_\epsilon(x)] \sin px dx| + |\int_a^b \psi_\epsilon(x) \sin px dx| < \epsilon$$

olur. $\square$

Teorem 1.4.8 (Lebesgue Teoremi) $f(x)$ in Fourier serisi $\Psi_x(t) = o(t)$ olduğunda her bir x noktasında $f(x)$ e $(C, 1)$ toplanabilirdir. (Zygmund, 1959, sh.90)

2 Fourier Serilerinin Nörlund Toplanabilirliği

$f(t)$ 2π periyotlu, periyodik, $(-\pi, \pi)$ aralığında Lebesgue anlamında integrallenebilir bir fonksiyon olmak üzere $f(t)$ 'nin Fourier serisi

$$\frac{1}{2}a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos nt + b_n \sin nt) = \frac{1}{2}a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} A_n(t) \quad (2.0.1)$$

olsun.

Bu durumda (2.0.1) in eşlenik serisi;

$$\sum_{n=1}^{\infty} (b_n \cos nt - a_n \sin nt) = \sum_{n=1}^{\infty} B_n(t) \quad (2.0.2)$$

olur.

2.1 Fourier Serilerinin Eşlenik Serisinin Nörlund Toplanabilirliği

Bu kısımda H.P. Dikshit'in 1962 ve 1965 yıllarında yazmış olduğu makaleleri ele alacağız.

Şimdi Hardy ve Littlewood tarafından verilen aşağıdaki teoremi ifade edelim.

Teorem 2.1.1 Eğer $t \rightarrow 0^+$ iken

$$\varphi(t) = o\left(\frac{1}{\log(\frac{1}{t})}\right) \quad (2.1.1)$$

ve $\delta > 0$ olmak üzere ,

$$A_n(x) = O(n^{-\delta}) \quad (2.1.2)$$

ise $\sum A_n(x) - f(x)$ e yakınsaktır. (Hardy, ve Ark., 1932)

1943'de Iyengar, eğer sadece (2.1.1) sağlanıyorsa $\sum A_n(x)$ in $f(x)$ değerine $(N, \frac{1}{n+1})$ toplanabilir olduğunu göstermiştir.

Hardy ve Littlewood 1932 de aynı zamanda (2.1.1) koşulunun $t \rightarrow 0^+$ iken

$$\int_0^t |\varphi(u)| du = o\left(\frac{t}{\log(\frac{1}{t})}\right) \quad (2.1.3)$$

şeklinde daha hafif bir koşulla yer değiştirilebileceğini göstermişlerdir.

1948'de Siddiqi sadece (2.1.3) koşulunun kabulüyle $\sum A_n(x)$ serisinin $(N, \frac{1}{n+1})$ toplanabilir olduğunu göstermiştir. Bu sonuç Iyengar'ın verdiği ispattan daha geneldir.

Iyengar ve Siddiqi'nin bu sonuçları Pati tarafından aşağıdaki teoremlle genelleştirilmiştir.

Teorem 2.1.2 (N, p_n) reel, pozitif, monoton artmayan $n \rightarrow \infty$ iken

$P_n \rightarrow \infty$ olacak şekilde (p_n) katsayılar dizisiyle tanımlanan regüler Nörlund Metodu ve

$$n \rightarrow \infty \text{ iken} \quad \log n = O(P_n)$$

olsun. Bu durumda, eğer

$$t \rightarrow 0^+ \text{ iken} \quad \Phi(t) = o\left(\frac{t}{P_\tau}\right)$$

ise $f(t)$ nin Fourier serisi $t = x$ de $f(x)$ e (N, p_n) toplanabilirdir. (Pati, 1961)

Şimdi bir noktadaki Fourier serilerinin eşlenik serisinin Nörlund toplanabilirliği için bir teorem ispatlayacağız.

Teorem 2.1.3 (p_n) reel pozitif sabitlerin, $n \rightarrow \infty$ iken

$$(i) \quad P_n \rightarrow \infty, \quad (ii) \quad \log n = O(P_n)$$

koşullarını sağlayan ve monoton artmayan bir dizisi ise (2.0.2) eşlenik serisi, $\tau = \left[\frac{1}{t}\right]$ olmak üzere

$$t \rightarrow 0^+ \text{ iken} \quad \int_0^t |\psi(u)| du = o\left(\frac{t}{P_\tau}\right)$$

olduğunda

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt$$

değerine integralin var olduğu herbir x noktasında (N, p_n) toplanabilirdir. (Dikshit, 1962)

Teoremin ispatı için aşağıdaki lemmalara ihtiyacımız olacak;

Lemma 2.1.4 $0 \leq t \leq \pi$ için

$$|\sin nt| \leq n |\sin t| \quad (2.1.4)$$

dir. (Dikshit, 1962)

İspat tümevarımdan kolayca yapılabilir.

Lemma 2.1.5 Eğer p_n nonnegatif ve artan değilse, K mutlak sabit olmak üzere,

$$\left| \sum_{\nu=0}^n p_\nu \cos \left(n - \nu + \frac{1}{2} \right) \right| \leq KP_\tau$$

dir. (Dikshit, 1962)

Bu Lemma McFadden tarafından verilen aşağıdaki eşitsizliğin bir sonucudur.

Lemma 2.1.6 Eğer p_n non-negatif ve artmayan ise $0 \leq a \leq b \leq \infty$, $0 \leq t \leq \pi$ ve herhangi n için

$$\left| \sum_{k=a}^b p_k e^{ikt} \right| \leq KP_\tau$$

dir. (McFadden, 1942)

İspat : $\tau = \left[\left| \frac{1}{t} \right| \right]$ olsun. Abel kismi toplama Formülünden dolayı
 $\left| \sum_{k=\tau}^b p_k e^{ikt} \right| \leq \max \left| \sum_{\nu=0}^k e^{-i\nu t} \right| \left\{ \sum_{k=\tau}^{b-1} (p_k - p_{k-1} + p_\tau + p_b) \right\} = 2p_\tau \max \left| \sum_{\nu=0}^k e^{-i\nu t} \right|$ olduguundan

$$\left| \sum_{k=a}^b p_k e^{i(n-k)t} \right| = \left| \sum_{k=a}^\tau e^{int} p_k e^{-ikt} + \sum_{k=\tau}^b e^{int} p_k e^{-ikt} \right|$$

$$\leq \sum_{k=a}^\tau p_k + \left| \sum_{k=\tau}^b p_k e^{-ikt} \right| \leq P_\tau + 2p_\tau \max_{\tau+1 \leq k \leq b} \left| \sum_{\nu=0}^k e^{-i\nu t} \right|$$

$$= P_\tau + 2p_\tau \max_{\tau+1 \leq k \leq b} \left| \frac{1 - e^{-i(k+1)t}}{1 - e^{-it}} \right|$$

$$\leq P_\tau + 4p_\tau \left| \frac{e^{it/2}}{e^{it/2} - e^{-it/2}} \right|$$

$$= P_\tau + 2p_\tau(1/\sin(t/2))$$

$$\leq P_\tau + Kt^{-1}p_\tau \leq P_\tau + K(\tau + 1)p_\tau$$

$$\leq KP_\tau$$

elde edilir.

Simdi Teorem (2.1.3) ün ispatını verelim.

İspat : $\bar{s}_n$ (2.0.2) eşlenik serinin n. kismi toplamını göstersin. Bu durumda,

$$\begin{aligned}\tilde{s}_n &= \sum_{\nu=1}^n (b_\nu \cos \nu t - a_\nu \sin \nu t) = \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \left\{ \sum_{\nu=1}^n \sin \nu t \right\} dt \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \frac{\cos \frac{t}{2} - \cos(n + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} dt\end{aligned}$$

olur. Buna bağlı olarak Nörlund ortalaması $\tilde{t}_n$ olmak üzere;

$$\tilde{t}_n = \sum_{\nu=0}^n \frac{p_\nu \tilde{s}_{n-\nu}}{P_n} = \sum_{\nu=0}^n \frac{p_\nu}{P_n} \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \frac{\cos \frac{t}{2} - \cos(n + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} dt$$

olur. Dolayısıyla

$$\begin{aligned}\tilde{t}_n - \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt &= - \int_0^\pi \psi(t) \left\{ \frac{1}{2\pi P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \frac{\cos(n - \nu + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} dt \right\} \\ &= - \int_0^\pi \psi(t) \widetilde{N}_n(t) dt\end{aligned}$$

diyelim. Teoremi ispatlamak için

$$n \rightarrow \infty \text{ iken } \int_0^\pi \psi(t) \widetilde{N}_n(t) dt = o(1) \quad (2.1.5)$$

olduğunu göstermemiz gereklidir.

$$\begin{aligned} \int_0^\pi \psi(t) \bar{N}_n(t) dt &= \left\{ \int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_\delta^\pi \right\} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt \\ &= \tilde{I}_1 + \tilde{I}_2 + \tilde{I}_3 \end{aligned} \quad (2.1.6)$$

yazalım.

Eşlenik fonksiyonun Cauchy anlamında integrali var olduğunu

$$n \rightarrow \infty \text{ iken } \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt = o(1) \quad (2.1.7)$$

olur.

Şimdi $0 \leq t \leq \pi$ aralığında düzgün olarak,

$$\begin{aligned} \frac{1}{2\pi P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \frac{\cos \frac{t}{2} - \cos(n - \nu + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} &= \frac{1}{2\pi P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \sum_{k=1}^{n-\nu} \sin kt \\ &= O\left(\frac{1}{P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \sum_{k=1}^{n-\nu} |\sin kt|\right) \\ &= O\left(\frac{n}{P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu\right) \\ &= O(n) \end{aligned} \quad (2.1.8)$$

elde edilir.

Buradan, $\frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt$ ifadesini $\int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \widetilde{N}_n(t) dt$ ifadesine eklenip çıkarılırsa ($\frac{1}{P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu = 1$ olduğunu dikkat edilmelidir),

$$\begin{aligned} \tilde{I}_1 &= \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt = - \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \frac{1}{2\pi P_n} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \frac{\cos \frac{t}{2} - \cos(n - \nu + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} dt \\ &\quad + \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt \end{aligned}$$

elde edilir. Bu ifade de (2.1.7) de ve (2.1.8) de kullanılırsa

$$\begin{aligned}\tilde{I}_1 &= O\left\{n \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi(t)| dt\right\} + o(1) = O\left\{n \cdot \Psi\left(\frac{1}{n}\right)\right\} + o(1) \\ &= o\left(\frac{1}{P_n}\right) + o(1) \quad (2.1.9) \\ &= o(1)\end{aligned}$$

elde edilir.

(N, p_n) metodu regüler olduğunu, $n \rightarrow \infty$ iken,

$$\tilde{I}_3 = \int_{\delta}^{\pi} \psi(t) \tilde{N}_n(t) dt = \int_{\delta}^{\pi} \psi(t) \frac{1}{2\pi P_n} \sum_{\nu=0}^n p_{\nu} \frac{\cos(n-\nu+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{t}{2}} dt = o(1) \quad (2.1.10)$$

dir.

Şimdi geriye $\tilde{I}_2 = o(1)$ olduğunu göstermek kalmıştır. Bunun için biz öncelikle $\tilde{N}_n(t)$ ifadesini düzenleyelim;

Lemma 2.1.5 den

$$\bar{N}_n(t) = \frac{1}{2\pi P_n \sin \frac{t}{2}} \sum_{\nu=0}^n p_{\nu} \cos(n-\nu+\frac{1}{2})t = O\left(\frac{P_{\tau}}{t P_n}\right) \quad (2.1.11)$$

dir. Bu ifadeyi kullanarak,

$$\begin{aligned}\tilde{I}_2 &= \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt = O\left\{ \left| \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt \right| \right\} \\ &= O\left\{ \frac{1}{P_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| \frac{P_{\tau}}{t} dt \right\}\end{aligned}$$

elde edilir.

Şimdi bu bulduğumuz ifadeyi kullanarak kısmi integrasyon yapılmış, P_{τ} nun da bir basamak fonksiyon olduğuuna dikkat edilirse,

$$\begin{aligned}
u &= \frac{P_\tau}{t}, \quad dv = |\psi(t)| dt \quad \text{olmak üzere } v = \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| dt = \Psi(t) \Big|_{\frac{1}{n}}^{\delta} \quad \text{ve} \\
du &= -\frac{P_\tau}{t^2} dt \quad \text{olacağın dan} \\
\int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| \frac{P_\tau}{t} dt - o(1) &= \left[\Psi(t) \frac{P_\tau}{t} \right]_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Psi(t) \frac{P_\tau}{t^2} dt \\
&= O(1) + o(1) + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Psi(t) \frac{P_\tau}{t^2} dt \\
&= O(1) + o\left\{ \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{dt}{t} \right\} \\
&= O(1) + o(\log \delta + \log n) \\
&= O(1) + o(1) + o(\log n) \\
&= O(1) + o(\log n)
\end{aligned}$$

elde edilir. Şimdi hipotezimizde $n \rightarrow \infty$ iken $\log n = O(P_n)$ olduğunu,

$$\tilde{I}_2 = O\left(\frac{1}{P_n}\right) + o\left(\frac{\log n}{P_n}\right) = o(1) \quad (2.1.12)$$

bulunur.

(2.1.6), (2.1.9), (2.1.10) ve (2.1.12) birleştirilirse ispat biter. $\square$

Simdi H.P. Dikshit'in 1965 yılında yazdığı makaleyi inceyeceğiz. Öncelikle teoremleri ispatlamak için gerekli olan lemmaları verelim;

Lemma 2.1.7 $n \rightarrow \infty$ iken $0 \leq t \leq \pi$ aralığında düzgün olarak

$$\frac{1}{2\pi P_n \sin\left(\frac{t}{2}\right)} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \left\{ \cos\left(\frac{t}{2}\right) - \cos\left(n - \nu + \frac{1}{2}\right) t \right\} = O(n)$$

dir

Lemma 2.1.8 Eğer p_n negatif olmayan, artmayan ve

$$\widetilde{N}_n(t) = \frac{1}{2\pi P_n \sin\left(\frac{t}{2}\right)} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \cos\left(n - \nu + \frac{1}{2}\right) t$$

ise, $n \rightarrow \infty$ iken $\frac{1}{n} < \delta \leq \pi$ için

$$\int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi(t) \widetilde{N}_n(t) dt = O \left\{ \frac{1}{P_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| \frac{P_\tau}{t} dt \right\}$$

dir.

Teorem 2.1.9 (N, p_n) ; $\{p_n\}$ reel, pozitif artmayan bir dizi olmak üzere

(i) $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$, (ii) $\lambda(t)$ bir pozitif, monoton azalmayan bir fonksiyon olacak şekilde $\lambda(n) \log n = O(P_n)$ özelliklerini gerçekleyen bir Regüler Nörlund ortalamasını göstersin.

$$t \rightarrow 0^+ \text{ iken } , \Psi(t) = \int_0^t |\psi(u)| du = o \left(\frac{\lambda(\frac{1}{t}) t}{P_\tau} \right) \quad (2.1.13)$$

ise, bu durumda $f(t)$ nin Fourier serisinin eşlenik serisi (2.0.2)

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt$$

değeri integralin var olduğu herbir x noktasında (N, p_n) toplanabilirdir. (Dikshit, 1965)

İspat : Bir önceki teoremden olduğu gibi teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$\int_0^\pi \psi(t) \bar{N}_n(t) dt = o(1) \quad (2.1.14)$$

olduğunu göstermemiz gereklidir. Bunun için

$$\begin{aligned} \int_0^\pi \psi(t) \bar{N}_n(t) dt &= \left\{ \int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_{\delta}^\pi \right\} \psi(t) \widetilde{N}_n(t) dt \\ &= \tilde{I}_1 + \tilde{I}_2 + \tilde{I}_3 \end{aligned} \quad (2.1.15)$$

yazalım.

Eşlenik fonksiyonun Cauchy anlamında integrali var olduğundan

$$n \rightarrow \infty \text{ iken, } \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt = o(1) \quad (2.1.16)$$

olur.

$\frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt$ ifadesi $\int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt$ ifadesine eklenip çıkarılırsa

$$\begin{aligned} \tilde{I}_1 = \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt &= - \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \frac{1}{2\pi P_n \sin(\frac{t}{2})} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \left\{ \cos\left(\frac{t}{2}\right) - \cos(n - \nu + \frac{1}{2})t \right\} dt \\ &\quad + \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{t}{2} dt \end{aligned}$$

Bu ifadede Lemma(2.1.7) ve (2.1.16) kullanılırsa,

$$\tilde{I}_1 = O \left\{ n \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi(t)| dt \right\} + o(1) = O \left\{ n \cdot \Psi\left(\frac{1}{n}\right) \right\} + o(1)$$

(2.1.13) ve (ii) kabulu ile

$$\tilde{I}_1 = o\left(\frac{\lambda(n)}{P_n}\right) + o(1) = o(1) \quad (2.1.17)$$

elde edilir.

(N, p_n) metodu regüler olduğunu, $n \rightarrow \infty$ iken,

$$\tilde{I}_3 = \int_{\delta}^{\pi} \psi(t) \bar{N}_n(t) dt = \int_{\delta}^{\pi} \psi(t) \frac{1}{2\pi P_n \sin(\frac{t}{2})} \sum_{\nu=0}^n p_\nu \left\{ \cos(n - \nu + \frac{1}{2})t \right\} dt = o(1) \quad (2.1.18)$$

olacaktır.

Lemma 2.1.8 ile

$$\tilde{I}_2 = O \left\{ \frac{1}{P_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| \frac{P_\tau}{t} dt \right\}$$

dir.

Şimdi bu ifadeyi kullanarak önceki teorende olduğu gibi kısmi integrasyon yapalım ve P_τ nun da yine bir basamak fonksiyonu olduğunu göz önüne alarak (2.1.13) hipotezi ile ve $\lambda(t)$ monoton azalmayan olduğunu

$$\begin{aligned} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\psi(t)| \frac{P_\tau}{t} dt - o(P_n) &= \left[\Psi(t) \frac{P_\tau}{t^2} \right]_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Psi(t) \frac{P_\tau}{t^2} dt \\ &= O(1) + o(\lambda(n)) + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Psi(t) \frac{P_\tau}{t^2} dt \quad (2.1.13) \text{ hipotezinden} \end{aligned}$$

$$= O(1) + o(\lambda(n)) + o\left\{\int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{\lambda(\frac{1}{t})}{t} dt\right\} \quad (2.1.13) \text{ hipotezinden}$$

$$= O(1) + o(\lambda(n)) + o\left\{\lambda(n) \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{dt}{t}\right\}$$

$$= O(1) + o(\lambda(n)) + o(\lambda(n) \log(n))$$

olur. Şimdi hipotezimizde $n \rightarrow \infty$ iken $\lambda(n) \log n = O(P_n)$ olduğunu,

$$\begin{aligned} I_2^{\sim} &= o(1) + O\left(\frac{1}{P_n}\right) + o\left\{\frac{\lambda(n)}{P_n}\right\} + o\left\{\frac{\lambda(n) \log n}{P_n}\right\} \\ &= o(1) \end{aligned} \quad (2.1.19)$$

olur. (2.1.17), (2.1.18) ve (2.1.19) dan ispat biter.

2.2 Fourier Serilerinin Üçgensel Matris Dönüşümüyle Toplanabilirliği

Teorem 2.2.1 Eğer $t \rightarrow 0$ iken $\varphi_{\alpha}(t) = o(1)$ ise $t = x$ 'de $\forall \delta > 0$ ve $\alpha \geq 0$ için $f(t)$ 'nin Fourier serileri $(C, \alpha + \delta)$ toplanabilirdir. (Bosanquet, 1930)

Teorem 2.2.2 $R_n = \frac{np_n}{P_n}$ olmak üzere; eğer p_n dizisi $n \rightarrow \infty$ iken

$$(i) \quad R_n = O(1)$$

$$(ii) \quad \sum_{k=1}^n k |\Delta p_{k-1}| = O(|P_n|)$$

$$(iii) \quad \sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k} = O(|P_n|)$$

koşullarını sağlıyorsa regüler (N, p_n) metodu Fourier efektiftir. (Hille ve Ark., 1932)

Eğer $t \rightarrow 0$ iken $\varphi(t) = o(1)$ ve $\{p_n\}$ dizisi (i)-(iii) koşullarını sağlıyor ise teorem 2.2.2 den $f(t)$ nin Fourier serisi bir regüler (N, p_n) metoduyla toplanabilir olduğunu söyleyebiliriz.

Teorem 2.2.3 Eğer R_n bir önceki teoremdeki gibi olmak üzere $t \rightarrow 0$ iken

$\varphi_1(t) = o(1)$ ve negatif olmayan, monoton azalmayan p_n dizisi,

(i) $n \rightarrow \infty$ iken $p_n \rightarrow \infty$, (ii) $\{p_{n+1} - p_n\}$ artmayan, (iii) $R_n = O(1)$ ve (iv) $\sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k^2} = O\left(\frac{|P_n|}{n}\right)$ koşulları sağlanıyor ise $f(t)$ nin Fourier serisi, $t = x$ noktasında (N, p_n) toplanabilirdir. (Dikshit, 1969(1))

Teorem 2.2.4 $t \rightarrow 0$ iken $\varphi_1(t) = o(1)$ ve negatif olmayan, monoton artmayan (p_n) dizisi,

$$S_n = \frac{1}{P_n} \sum_{\nu=0}^n \frac{P_\nu}{\nu + 1} = O(1)$$

ise $f(t)$ 'nin Fourier serisi $t = x$ 'de $(C, 1)(N, p_n)$ toplanabilirdir. (Dikshit, 1969(1))

Uyarılar : Kolayca görüleceği gibi eğer $\{p_n\}$ nonnegatif, ve azalmayan ise tüm evrimsel $(n+1)p_n \geq P_n$ ve dolayısıyla $S_n = O(1)$ olduğu görülür. Eğer $R_n = O(1)$ ise

$$\sum_{k=1}^n k |\Delta p_{k-1}| = - \sum_{k=1}^{n-1} \sum_{\mu=1}^k (p_\mu - p_{\mu-1}) + n \sum_{\mu=1}^n (p_\mu - p_{\mu-1}) = O(P_n),$$

olur. Buradan biz Teorem 2.2.3 de kullanılan $\{p_n\}$ dizisinin aynı zamanda Teorem 2.2.2 nin de hipotezlerini sağladığını söyleyebiliriz.

Şimdi Teorem 2.2.3 ve Teorem 2.2.4 ün ispatında kullanacağımız aşağıdaki lemleri verelim.

Lemma 2.2.5 Eğer negatif olmayan, monoton azalmayan $\{p_n\}$ dizisi

(i) $\{p_{n+1} - p_n\}$ ve (ii) $R_n = O(1)$ koşullarını sağlıyorsa, $0 < t \leq \pi$ de düzgün olarak, $n \rightarrow \infty$ iken

$$\sum_{k=0}^n p_k(n-k)e^{ikt} = O(nP_r) + O(t^{-2}p_n)$$

dir. (H.P.Dikshit 1969(1))

İspat : Abel Transformasyondan,

$$\begin{aligned}
\sum_{k=0}^n p_k(n-k)e^{ikt} &= \sum_{k=0}^n \Delta_k \{p_k(n-k)\} \sum_{\nu=0}^k e^{i\nu t} \\
&= \frac{1-e^{it}}{1-e^{it}} \sum_{k=0}^n \Delta_k \{p_k(n-k)\} \sum_{\nu=0}^k e^{i\nu t} \\
&= (1-e^{it})^{-1} \left\{ \sum_{k=0}^{n-1} \Delta_k \{p_k(n-k)\} \left[\sum_{\nu=0}^k e^{i\nu t} - \sum_{\nu=0}^k e^{i(\nu+1)t} \right] \right\} \\
&= (1-e^{it})^{-1} \left[\sum_{k=0}^{n-1} \Delta_k \{p_k(n-k)\} - \sum_{k=0}^{n-1} \Delta_k \{p_k(n-k)\} e^{i(k+1)t} \right] \\
&= (1-e^{it})^{-1} \left[\sum_{k=0}^{n-1} p_k(n-k) - \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1}(n-k-1) + \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1} \right. \\
&\quad \left. - \sum_{k=0}^{n-1} p_k(n-k)e^{i(k+1)t} + \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1}(n-k)e^{i(k+1)t} - \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1}e^{i(k+1)t} \right] \\
&= (1-e^{it})^{-1} \left[np_0 - \sum_{k=0}^{n-1} (n-k) \Delta p_k e^{i(k+1)t} - \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1} e^{i(k+1)t} \right] \\
&= (1-e^{it})^{-1} \left[np_0 - \sum_{k=0}^{n-1} \sum_{\nu=0}^k \Delta p_\nu e^{i(\nu+1)t} - \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1} e^{i(k+1)t} \right]
\end{aligned}$$

Dolayısıyla

$$\begin{aligned}
\left| \sum_{k=0}^n p_k(n-k)e^{ikt} \right| &\leq |1-e^{it}|^{-1} \left[np_0 + \sum_{k=0}^{n-1} \left| \sum_{\nu=0}^k \Delta p_\nu e^{i(\nu+1)t} \right| + \left| \sum_{k=0}^{n-1} p_{k+1} e^{i(k+1)t} \right| \right] \\
&\leq Kt^{-1} \left[np_0 + K \sum_{k=0}^{n-1} \sum_{\nu=0}^{\tau} (p_{\nu+1} - p_\nu) + p_n \max_{1 \leq \nu \leq n} \left| \sum_{k=1}^\nu e^{ikt} \right| \right]
\end{aligned}$$

Abel Lemma ve Lemma 2.1.6 dan, $\{p_{\nu+1} - p_\nu\}$ nonnegatif, artmayan ve $\{p_n\}$ azalmayan olduğunuandan

$$\begin{aligned}
&\leq Kt^{-1} [np_0 + Kn p_{\tau+1} + Kp_n t^{-1}] \\
&\leq Knt^{-1} p_{\tau+1} + Kt^{-2} p_n \\
\{p_n\} \text{ azalmayan ve } R_n = O(1) \text{ olduğundan} \\
(\text{aynı zamanda } R_n = O(1) \longrightarrow \frac{P_{n+1}}{P_n} = \frac{P_n + p_{n+1}}{P_n} = 1 + \frac{p_{n+1}}{P_n} = O(1), \text{ dir}) \\
&\leq Kn P_\tau + Kt^{-2} p_n \\
\text{olur. Bu da ispatı tamamlar. } \square
\end{aligned}$$

Lemma 2.2.6 Eğer $\{p_n\}$ nonnegatif ve artmayan ise $n \rightarrow \infty$ iken $0 < t \leq \pi$ aralığında düzgün olarak,

$$\sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu (\nu - k) p_k e^{i(\nu-k)t} = O(t^{-2}) + O\left(t^{-1} P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}\right) + O\left(\frac{nt^{-1} P_\tau}{P_{n+1}}\right)$$

olur. (Dikshit, 1969(1))

İspat : Abel dönüşümünü uygularsak,

$$\begin{aligned}
\sum_{k=0}^\nu (\nu - k) \frac{1}{P_\nu} e^{i(\nu-k)t} &= \sum_{\nu=k}^n \Delta_\nu \left(\frac{\nu - k}{P_\nu} \right) \sum_{\mu=k}^\nu e^{i(\mu-k)t} + \frac{n - k + 1}{P_{n+1}} \sum_{\mu=k}^n e^{i(\mu-l)t} \\
&= \frac{1 - e^{it}}{1 - e^{it}} \sum_{\nu=k}^n \Delta_\nu \left(\frac{\nu - k}{P_\nu} \right) \sum_{\mu=k}^\nu e^{i(\mu-k)t} + \frac{n - k + 1}{P_{n+1}} \sum_{\mu=k}^n e^{i(\mu-l)t} \\
&= (1 - e^{it})^{-1} \sum_{\nu=k}^n \Delta_\nu \left(\frac{\nu - k}{P_\nu} \right) \left\{ \sum_{\mu=k}^\nu e^{i(\mu-k)t} - \sum_{\mu=k}^{\nu-1} e^{i(\mu-k+1)t} \right\} \\
&\quad + \frac{n - k + 1}{P_{n+1}} \left\{ \sum_{\mu=k}^\nu e^{i(\mu-k)t} - \sum_{\mu=k}^{\nu-1} e^{i(\mu-k+1)t} \right\} \\
&= (1 - e^{it})^{-1} \left[\sum_{\nu=k}^n \Delta_\nu \left(\frac{\nu - k}{P_\nu} \right) \left\{ 1 - e^{i(\nu-k+1)t} \right\} \right. \\
&\quad \left. + \frac{n - k + 1}{P_{n+1}} \left\{ 1 - e^{i(\nu-k+1)t} \right\} \right]
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= (1 - e^{it})^{-1} \left[- \sum_{\nu=k}^n \frac{p_{\nu+1}}{P_\nu P_{\nu+1}} (\nu - k) e^{i(\nu-k+1)t} \right. \\
&\quad \left. + \sum_{\nu=k}^n \frac{1}{P_{\nu+1}} e^{i(\nu-k+1)t} - \frac{n - k + 1}{P_{n+1}} e^{i(n-k+1)t} \right] \\
&\text{Simdi } \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu (\nu - k) p_k e^{i(\nu-k)t} \text{ ifadesinde toplamın sırası değiştirilirse,}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&\left| \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu (\nu - k) p_k e^{i(\nu-k)t} \right| = \left| \sum_{k=0}^n p_k \sum_{\nu=k}^n \frac{(\nu - k)}{P_\nu} e^{i(\nu-k)t} \right| \\
&\leq Kt^{-1} \left[\left| \sum_{k=0}^n p_k \sum_{\nu=k}^n \frac{p_{\nu+1}}{P_\nu P_{\nu+1}} (\nu - k) e^{i(\nu-k+1)t} \right| \right.
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&\left. + \left| \sum_{k=0}^n p_k \sum_{\nu=k}^n \frac{1}{P_{\nu+1}} e^{i(\nu-k+1)t} \right| \right. \\
&\quad \left. + \frac{1}{P_{n+1}} \left| \sum_{k=0}^n p_k (n - k + 1) e^{i(n-k+1)t} \right| \right]
\end{aligned}$$

$$= \sum_1 + \sum_2 + \sum_3$$

diyelim.

Tekrar toplamın sırasını değiştirelim,

$$\begin{aligned}
\sum_1 &\leq Kt^{-1} \sum_{\nu=0}^n \frac{p_{\nu+1}}{P_\nu P_{\nu+1}} \left| \sum_{k=0}^\nu p_k (\nu - k) e^{i(\nu-k+1)t} \right| \\
&\leq Kt^{-1} \sum_{\nu=0}^{\tau-1} \frac{\nu p_{\nu+1}}{P_\nu P_{\nu+1}} \sum_{k=0}^\nu p_k + Kt^{-1} \sum_{\nu=\tau}^n \frac{\nu p_{\nu+1}}{P_\nu P_{\nu+1}} \max_{0 \leq \rho \leq \nu} \left| \sum_{k=0}^\rho p_k e^{i(\nu-k+1)t} \right|
\end{aligned}$$

(burada $\tau = 0$ iken Abel lemmadan dolayı ilk toplam 0 olarak alındı)

Lemma 2.1.6 ve $(\nu + 1) p_\nu \leq P_\nu$ olduğunu

$$\leq Kt^{-1}(\tau) + Kt^{-1} P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}$$

$$\leq Kt^{-2} + Kt^{-1}P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}$$

Yani

$$\sum_1 = O(t^{-2}) + O\left(t^{-1}P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}\right)$$

olur.

Benzer şekilde,

$$\sum_2 = Kt^{-1} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sum_{\nu=k}^n \frac{1}{P_{\nu+1}} e^{i(\nu-k+1)t} \right|$$

$$\leq Kt^{-1} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_{\nu+1}} \left| \sum_{k=0}^{\nu} p_k e^{i(\nu-k+1)t} \right|$$

$$\leq Kt^{-1} \sum_{\nu=0}^{\tau-1} \frac{1}{P_{\nu+1}} \left| \sum_{k=0}^{\nu} p_k e^{i(\nu-k+1)t} \right| + Kt^{-1} \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_{\nu+1}} \left| \sum_{k=0}^{\nu} p_k e^{i(\nu-k+1)t} \right|$$

$$\leq Kt^{-1} \sum_{\nu=0}^{\tau-1} \frac{P_\tau}{P_{\nu+1}} + Kt^{-1} P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}$$

$$\leq Kt^{-2} + Kt^{-1} P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}$$

Yani

$$\sum_2 = O(t^{-2}) + O\left(t^{-1}P_\tau \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu}\right)$$

olur.

Son olarak aynı şekilde lemma 2.1.6 ve Abel lemmadan,

$$\sum_3 = Kt^{-1} \frac{1}{P_{n+1}} \left| \sum_{k=0}^n p_k (n-k+1) e^{i(n-k+1)t} \right| \leq Kt^{-1} \frac{1}{P_{n+1}} n \left| \sum_{k=0}^n p_k e^{i(n-k+1)t} \right|$$

$$\leq Kt^{-1} \frac{1}{P_{n+1}} n P_\tau$$

olur. Yani

$$\sum_3 = O\left(\frac{nt^{-1}P_\tau}{P_{n+1}}\right)$$

şeklindedir. Bu da ispatı tamamlar.

Şimdi Teorem 2.2.3 ün ispatını verelim.

İspat : $f(t)$ nin $t = x$ noktasındaki Fourier serisi için

$$s_k(x) - f(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \varphi(t) \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2} dt$$

elde edilir. Dolayısıyla eğer $t_n, \{s_k(x)\}$ serisinin (N, p_n) ortalaması ise

$$t_n - f(x) = \frac{1}{\pi P_n} \int_0^\pi \varphi(t) \left\{ \sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2} \right\} dt$$

Burada kısmi integrasyon yapılırsa,

$$\sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2} = u, \quad \varphi(t)dt = dv \text{ alınırsa}$$

$$\begin{aligned} \Phi(t) &= v \\ du &= \sum_{k=0}^n p_{n-k} \left(\frac{(k + 1/2) \cos(k + 1/2)t \sin t/2 - 1/2 \cos t/2 \sin(k + 1/2)t}{\sin^2 t/2} \right) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &= \sum_{k=0}^n p_{n-k} k \frac{\cos(k + 1/2)t}{\sin t/2} + \frac{1}{2} \sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\cos(k + 1/2)t}{\sin t/2} \\ &\quad - \frac{1}{2} \sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2 \tan t/2} \end{aligned}$$

olur. Buradan

$$\begin{aligned} t_n - f(x) &= \int_0^\pi \varphi(t) \left\{ \sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2} \right\} dt \\ &= \frac{\Phi_1(\pi)}{\pi P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} (-1)^k - \frac{1}{\pi P_n} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\sin t/2} \left\{ \sum_{k=0}^n p_{n-k} k \cos(k + 1/2)t \right\} dt \end{aligned}$$

$$-\frac{1}{2\pi P_n} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\sin t/2} \left\{ \sum_{k=0}^n p_{n-k} \cos(k + 1/2)t \right\} dt$$

$$+\frac{1}{2\pi P_n} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\tan t/2} \left\{ \sum_{k=0}^n p_{n-k} \frac{\sin(k + 1/2)t}{\sin t/2} \right\} dt$$

$$= L_1 + L_2 + L_3 + L_4$$

diyelim. Teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken $j = 1, 2, 3, 4$ için $L_j = o(1)$ olduğunu göstermemiz yeterlidir. $t \rightarrow 0$ iken $\Phi_1(t) \cot t/2 = o(1)$ olduğunudan Teorem 2.2.2 den ve uyarıdan $n \rightarrow \infty$ iken $L_4 = o(1)$ olur.

$\{p_n\}$ dizisi nonnegatif, azalmayan ve $R_n = O(1)$ olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{P_n} \left| \sum_{k=0}^n p_{n-k} (-1)^k \right| \leq K \frac{p_n}{P_n} = o(1)$$

olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken $L_1 = o(1)$ olur.

Aynı zamanda $\{p_n\}$ dizisi nonnegatif ve $R_n = O(1)$ hipotezlerinden dolayı (N, p_n) metodunun regülerliğinden ve Riemann-Lebesgue Teoremden $n \rightarrow \infty$ iken $L_3 = o(1)$ 'dır.

Son olarak $n \rightarrow \infty$ iken $L_2 = o(1)$ olduğunu göstermeliyiz. $t \rightarrow 0$ iken,

$$\frac{\Phi_1(t)}{\sin t/2} = o(1)$$

ve L_2 de oluşan çekirdek (kernel)

$$\frac{1}{\pi P_n} \left\{ e^{-i(n+\frac{1}{2})t} \right\} \sum_{k=0}^n p_k (n-k) e^{ikt} =: M_n(t)$$

kompleks değerli fonksiyonun reel kısmıdır.

Dolayısıyla $n \rightarrow \infty$ iken $L_2 = o(1)$ olduğunu göstermek için, $n \rightarrow \infty$ iken

$$I := \int_0^\pi g(t) M_n(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermemiz yeterlidir. Burada ($t \rightarrow 0$) iken $g(t) = o(1)$ dir.

$0 < \delta \leq \pi$ olacak şekildeki sabit δ için integrali

$$I = \left(\int_0^{n-1} + \int_{n-1}^\delta + \int_\delta^\pi \right) g(t) M_n(t) dt = I_1 + I_2 + I_3$$

şeklinde parçalayalım.

$$M_n(t) = O \left(\frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n p_k (n-k) \right) = O(n)$$

olduğundan, $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_1 = O \left(n \int_0^{n-1} |g(t)| dt \right) = o(1)$$

elde ederiz.

$R_n = O(1)$ ve $n \rightarrow \infty$ iken $p_n \rightarrow \infty$ olması hipotezlerinden $0 < \delta \leq t \leq \pi$ aralığı için $n \rightarrow \infty$ iken Lemma 2.2.5 den

$$M_n(t) = O\left(\frac{n}{P_n}\right) + O\left(\frac{p_n}{P_n}\right) = O\left(\frac{1}{p_n}\right) + o(1) = o(1)$$

buluruz. Dolayısıyla $n \rightarrow \infty$ iken $I_3 = o(1)$ dir.

$t \rightarrow 0$ iken $g(t) = o(1)$ olduğunu $n \rightarrow \infty$ iken $I_2 = o(1)$ olduğunu göstermek için

$$I_2^* \equiv \int_{n^{-1}}^{\delta} |M_n(t)| dt \leq K$$

olduğunu göstermeliyiz.

Lemma 2.2.5 , $R_n = O(1)$ ve $n \rightarrow \infty$ iken $\sum_{k=1}^n \frac{|Pk|}{k^2} = O\left(\frac{|Pn|}{n}\right)$ olmasından

$$\begin{aligned} I_2^* &\leq K \frac{n}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} P\left(\frac{1}{t}\right) dt + K \frac{p_n}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-2} dt \\ &= K \frac{n}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{P_s}{s^2} ds + KR_n \leq K \end{aligned}$$

elde edriz. Dolayısıyla $n \rightarrow \infty$ iken $I_2 = o(1)$ dir.

Sonuç olarak bunlar birleştirilirse $n \rightarrow \infty$ iken $L_2 = o(1)$ olduğu ispatlanmış olur. Bu da ispatı tamamlar. $\square$

Şimdi de Teorem 2.2.4 ü ispatlayalım.

İspat : Eğer t'_n , $\{s_k(x)\}$ dizisinin $(C, 1).(N, p_n)$ ortalamasını gösteriyorsa,

$$t'_n - f(x) = \frac{1}{n+1} \sum_{k=0}^n \sum_{\nu=k}^n \frac{p_{\nu-k}}{P_\nu} s_k(x) - f(x)$$

$$= \frac{1}{n+1} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} s_k(x) - f(x)$$

$$= \frac{1}{n+1} \int_0^\pi \varphi(t) \left\{ \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} \frac{\sin(k+1/2)t}{\sin(t/2)} \right\} dt$$

şeklindedir. Bu ifadeye daha önce yapıldığı gibi kısmi integrasyon uygulanırsa

$$\begin{aligned}
t'_n - f(x) &= \frac{\Phi_1(\pi)}{\pi(n+1)} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} (-1)^k \\
&\quad - \frac{1}{\pi(n+1)} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\sin(t/2)} \left\{ \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} k \cos(k+1/2)t \right\} dt \\
&\quad - \frac{1}{2\pi(n+1)} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\sin(t/2)} \left\{ \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} \cos(k+1/2)t \right\} dt \\
&\quad + \frac{1}{2\pi(n+1)} \int_0^\pi \frac{\Phi_1(t)}{\tan(t/2)} \left\{ \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} \frac{\sin[k+(1/2)t]}{\sin t/2} \right\} dt \\
&= C_1 + C_2 + C_3 + C_4
\end{aligned}$$

elde edilir.

Teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken $j = 1, 2, 3, 4$ için $C_j = o(1)$ olduğunu göstermemiz yeterlidir.

$\{p_n\}$ dizisi nonnegatif ve artmayan olduğu için Abel lemmadan $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ olması gereğiyile $\nu \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{P_\nu} \left| \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} (-1)^k \right| \leq K \frac{p_0}{P_\nu} = o(1)$$

dir. $(C, 1)$ metodunun regüler olmasından $n \rightarrow \infty$ iken $C_1 = o(1)$ dir

$t \rightarrow 0$ iken $\frac{\Phi_1(t)}{\sin(t/2)} \cos t/2 = o(1)$ ve $(C, 1)$ ortalama regüler olduğunu Teorem 2.2.2 den $n \rightarrow \infty$ iken $C_4 = o(1)$ olduğunu görüller.

Riemann-Lebesgue teorem ve $(C, 1)$ ile (N, p) metodlarının regüler olmasından $n \rightarrow \infty$ iken $C_3 = o(1)$ dir.

Son olarak $t \rightarrow 0$ iken $\frac{\Phi_1(t)}{\sin(t/2)} = o(1)$ olduğunu dan $n \rightarrow \infty$ iken $C_2 = o(1)$ olduğunu göstermek için

$$J_n(t) := \frac{e^{\frac{it}{2}}}{\pi(n+1)} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu (\nu - k) p_k e^{i(\nu-k)t}$$

ve $t \rightarrow 0$ iken $g(t) = o(1)$ olmak üzere $n \rightarrow \infty$ iken

$$E := \int_0^\pi g(t) J_n(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermemiz yeterli olacaktır.

Şimdi $0 < \delta \leq \pi$ olacak şekilde sabit δ için

$$E = \int_0^\pi = \left(\int_0^{n^{-1}} + \int_{n^{-1}}^\delta + \int_\delta^\pi \right) g(t) J_n(t) dt = E_1 + E_2 + E_3$$

şeklinde integrali parçalayalım.

$$|J_n(t)| < \frac{1}{(n+1)} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu (\nu - k) p_k \leq K n$$

olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken

$$E_1 = O \left(n \int_0^{n^{-1}} g(t) dt \right) = o(1)$$

dir.

$0 < \delta \leq t \leq \pi$ aralığı için Lemma 2.2.6 dan $n \rightarrow \infty$ için $P_n \rightarrow \infty$ ve $(C, 1)$ metodu regüler olduğunu $n \rightarrow \infty$ iken

$$J_n(t) = o(1) + O \left(\frac{1}{n+1} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \right) + O \left(\frac{1}{P_{n+1}} \right) = o(1)$$

olur. Dolayısıyla

$$E_3 = o(1)$$

dir. $t \rightarrow 0$ iken $g(t) = o(1)$ olduğunu $n \rightarrow \infty$ iken $E_2 = o(1)$ olduğunu ispatlamak için

$$E_2^* = \int_{n^{-1}}^\delta |J_n(t)| dt \leq K$$

olduğunu göstermemiz yeterli olacaktır.

Lemma 2.2.6 ve $S_n = o(1)$ olmasından

$$\begin{aligned} E_2^* &\leq \frac{K}{n+1} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{dt}{t^2} + \frac{K}{n+1} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{P(1/t)}{t} \left\{ \sum_{\nu=[\frac{1}{t}]}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} dt \\ &+ \frac{K}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{P(1/t)}{t} dt \\ &\leq K + \frac{K}{n+1} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P(s)}{s} \left\{ \sum_{\nu=[s]}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} ds + K \frac{1}{P_n} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P(s)}{s} ds \\ &\leq K + \frac{K}{n+1} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P_s}{s} \left\{ \sum_{\nu=[s]}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} ds \end{aligned}$$

Yani $E_2^* \leq K$ dir. Şimdi $S_n = o(1)$ olduğunuandan,

$$\begin{aligned} \frac{1}{n+1} \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{k} \sum_{\nu=k}^n \frac{1}{P_\nu} &= \frac{1}{n+1} \sum_{k=1}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=1}^\nu \frac{P_k}{k} \\ &= \frac{1}{n+1} \sum_{\nu=1}^n S_\nu \leq K \end{aligned}$$

dir. Dolayısıyla $n \rightarrow \infty$ iken $E_2 = o(1)$ olur. Bunları birleştirirsek $C_2 = o(1)$ olduğunu görüller.

Bu da ispatı tamamlar. $\square$

Aşağıdaki teoremlerde l sonlu bir sayı olmak üzere $\psi(t) = f(x+t) - f(x-t) - l$ ve S_n Teorem 2.2.4 de kullanılan gibi olacaktır.

$\{nB_n(x)\}$ dizisinin $(C, 1)$ toplanabilirliğini ve $(N, 1/(n+1)).(C, 1)$ toplanabilirliklerini ele alarak Mohanty ve Nanda (1954) ve Vashney (1949) aşağıdaki sonuçları ispatlamışlardır.

Teorem 2.2.7 $t \rightarrow 0$ iken $\psi(t) = o\left(\left\{\log\left(\frac{1}{t}\right)\right\}^{-1}\right)$ ve $0 < \delta < 1$ için $a_n = O(n^{-\delta})$, $b_n = O(n^{-\delta})$ ise $\{nB_n(x)\}$ dizisi $\frac{l}{\pi}$ değerine $(C, 1)$ toplanabilirdir.

Teorem 2.2.8 $t \rightarrow 0$ iken $\Psi(t) = o\left\{t\left(\log\frac{1}{t}\right)^{-1}\right\}$ ise
 $\{nB_n(x)\}$ dizisi $\frac{l}{\pi}$ degerine $(N, 1/(n+1)).(C, 1)$ toplanabilirdir.

Silverman (1937) de yayinladigi makalesinin sonucundan $(C, 1).(N, 1/(n+1))$ toplanabilmenin $(N, 1/(n+1)).(C, 1)$ toplanabilmeden farkli oldugunu goruler. Fakat burada herhangi $\alpha > 0$ icin $(N, 1/(n+1))$ toplanabilmenin (C, α) toplanabilmeyi gerektirdigi goruler. Dolayisyla (C) ele alindiginda iyi bilinen sonuc $(C, 1).(N, p_n)$ $(N, 1/(n+1)).(C, 1)$ kadar, uygun $\{p_n\}$ ler icin $(C, 1 + \delta)$ toplanabilmeyi gerektirir. Bundan dolayi Teorem 2.2.8 in hipotezinin $\{nB_n(x)\}$ dizisinin $(C, 1)(N, 1/(n+1))$ toplanabilirligi icin oncu olamasini beklemek dogaldır. Biraz sonra verecegimiz Teorem 2.2.9 da $p_n = (n+1)^{-1}$ ozel durumu icin de bu dogrudur.

Simdi H.P. Dikshit'in 1969 (2) da yayinladigi makaleden asagidaki Teoremleri verelim.

Teorem 2.2.9 $\{p_n\}$ dizisi, nonnegatif, monoton artmayan ve $n \rightarrow \infty$ iken $\log n = O(P_n)$ koşullarini saglasin. Bu durumda

$$\text{eger } t \rightarrow 0 \text{ iken } \Psi(t) = o\left(\frac{t}{P_\tau}\right) \quad (2.2.1)$$

ise $\{nB_n(x)\}$ dizisi $\frac{l}{\pi}$ degerine $(C, 1)(N, p_n)$ toplanabilirdir. (Dikshit, 1969 (2))

Teorem 2.2.10 Eger $t \rightarrow 0$ iken $\psi(t) = o(1)$ ve $\{p_n\}$ dizisi, $S_n = O(1)$ olacak şekilde nonnegatif, monoton artmayan bir dizi ise $\{nB_n(x)\}$ dizisi $\frac{l}{\pi}$ degerine $(C, 1)(N, p_n)$ toplanabilirdir. (Dikshit, 1969 (2))

Lemma 2.2.11 Eger $\{p_n\}$ dizisi

(i) $(n+1)p_n \leq KP_n$, (ii) $S_n = O(1)$ koşullarini sagliyor ise $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ dir. (Dikshit, 1969(2))

Ispat : Lemmanın hipotezlerinden dolayi,

$$\sum_{k=n+1}^{\infty} \frac{1}{(k+1)P_{k+1}} = O\left(\frac{1}{P_n}\right)$$

olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ olur. $(n+1)p_n \leq KP_n$ hipotezinden de bu sonuç kolayca görülebilir.

Lemma 2.2.12 $B_n(x) = b_n \cos nx - a_n \sin nx$ olmak üzere

$$B_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \psi(t) n \sin nt dt + \frac{l}{\pi} \{1 - (-1)^n\}$$

olur.

İspat : $B_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) (\sin nt \cos nx - \cos nt \sin nx) dx$
 $= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) \sin n(t-x) dx$
 (burada $u = x-t$ dönüşümü yaparsak)
 $= \frac{1}{\pi} \int_{x+\pi}^{x-\pi} f(x-u) \sin(-nu)(-du) = -\frac{1}{\pi} \int_{x-\pi}^{x+\pi} f(x-u) \sin(nu)(du)$
 { f fonksiyonu 2π periyotlu olduğunu $f(x+2\pi) = f(x)$ o. ü. f 'i $(-\infty, +\infty)$

aralığına genişletebiliriz. Bu yakınsama üç noktalara bağımlı değildir. O halde

$$\int_{x-\pi}^{x+\pi} f(t) dt = \int_{-\pi}^{+\pi} f(t) dt \text{ dir. } \}$$

$$= -\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x-u) \sin nudu = -\frac{1}{\pi} \left\{ \int_{-\pi}^0 + \int_0^{\pi} \right\} f(x-u) \sin nudu$$

($u = -t$ dönüşümü yaparsak)

$$= \frac{1}{\pi} \left\{ - \int_{-\pi}^0 f(x+t) \sin nt dt - \int_0^{\pi} f(x-t) \sin(nt)(dt) \right\}$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \{f(x+u) - f(x-t)\} \sin nt dt$$

şeklinde yazılır. O halde,

$$nB_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \{f(x+t) - f(x-t)\} n \sin nt dt$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \{f(x+t) - f(x-t) - l + l\} n \sin nt dt$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \psi(t) n \sin nt dt + \frac{l}{\pi} \{1 - (-1)^n\}$$

Simdi Teorem 2.2.9'un ispatını verelim.

İspat : $t_n(x)$ dizisi $B_n(x)$ dizisinin (N, p_n) ortalamasını göstersin. Bu durumda

$$t_n(x) - \frac{l}{\pi} = \frac{1}{\pi P_n} \int_0^{\pi} \psi(t) \left(\sum_{k=0}^n p_{n-k} k \sin kt \right) dt - \frac{l}{\pi P_n} \sum_{k=0}^n p_{n-k} (-1)^k$$

$\{p_n\}$ dizisi nonnegatif, artmayan ve $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ olduguundan Abel lemmayı uygularsak,

$$t_n(x) - \frac{l}{\pi} = o(1) + \frac{1}{\pi P_n} \int_0^\pi \psi(t) \left(\sum_{k=0}^n p_{n-k} k \sin kt \right) dt$$

elde ederiz.

$\{nB_n(x)\}$ dizisinin $(C, 1)(N, p_n)$ ortalamasını $t'_n(x)$ olarak gösterirsek $(C, 1)$ ortalamasının regülerliğinden

$$t'_n(x) - \frac{l}{\pi} = o(1) + \frac{1}{\pi(n+1)} \int_0^\pi \psi(t) \left\{ \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_{\nu-k} k \sin kt \right\} dt$$

yazarız. Dolayısıyla Teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$g(n, t) = \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_k (\nu - k) \sin(\nu - k)t \quad (2.2.2)$$

olmak üzere

$$I \equiv \frac{1}{n+1} \int_0^\pi \psi(t) g(n, t) dt = o(1) \quad (2.2.3)$$

olduguunu göstermemiz yeterli olacaktır.

$0 < \delta \leq \pi$ olacak şekilde yeterince küçük δ için

$$I = \frac{1}{n+1} \left\{ \int_0^{n^{-1}} + \int_{n^{-1}}^\delta + \int_\delta^\pi \right\} \psi(t) g(n, t) dt = I_1 + I_2 + I_3 \quad (2.2.4)$$

şekline integrali parçalayalım.

$$|g(n, t)| = \left| \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_k (\nu - k) \sin(\nu - t)t \right| \leq \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=0}^\nu p_k (\nu - k) \leq K n^2 \quad (2.2.5)$$

oldugu için, (2.2.1) hipotezinden $n \rightarrow \infty$ iken,

$$I_1 = O \left(n \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi(t)| dt \right) = O \left(n \Psi \left(\frac{1}{n} \right) \right) = O \left(\frac{1}{P_n} \right) = o(1) \quad (2.2.6)$$

olur.

$(C, 1)$ metodu regüler ve $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ olduguundan,

$\delta \leq t \leq \pi$ aralığı için Lemma 2.2.6 göz önüne alınırsa $n \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{n} g(n, t) = O \left(\frac{1}{n} \right) + O \left(\frac{1}{n} \sum_{\nu=0}^n \frac{1}{P_\nu} \right) + O \left(\frac{1}{P_n} \right) = o(1). \quad (2.2.7)$$

bulunur. Dolayısıyla $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_3 = \frac{1}{n} \int_{\delta}^{\pi} \psi(t) g(n, t) dt = o(1)$$

elde edilir.

Son olarak $I_2 = o(1)$ olduğunu ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken Lemma 2.2.6 den

$$\begin{aligned} I_2 &= \frac{1}{n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi(t) g(n, t) dt = O\left(\frac{1}{n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} t^{-2} |\psi(t)| dt\right) + O\left(\frac{1}{n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\psi(t)|}{t} \left\{ P_{\tau} \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_{\nu}}\right\}\right) \\ &\quad + O\left(\frac{1}{P_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\psi(t)|}{t} P_{\tau} dt\right) \\ &= O(I_{21}) + O(I_{22}) + O(I_{23}) \end{aligned}$$

olur. Burada I_{21} ifadesine kısmi integrasyon uygularsak, yani

$u = t^{-2}, dv = |\psi(t)| dt$ dersek, $n \rightarrow \infty$ iken

$$\begin{aligned} I_{21} &= \frac{1}{n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} t^2 |\psi(t)| dt = \frac{1}{n} \left[t^{-2} \Psi(t) \right]_{n^{-1}}^{\delta} + \frac{2}{n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi(t) t^{-3} dt \quad (2.2.1) \text{ hipotezinden} \\ &= o\left(\frac{1}{P_n}\right) + o(1) + o\left(\frac{1}{n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-2} \frac{1}{P_{\tau}} dt\right) \\ &= o(1) + o\left(\frac{1}{n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-2} dt\right) = o(1) \end{aligned}$$

olur.

$V(n, r) := P_r \sum_{k=r}^n \frac{1}{P_k}$ ve $n^{-1} < m^{-1} \leq \delta < (m-1)^{-1}$ alalım. Bu durumda

$$\begin{aligned} I_{22} &= \frac{1}{n} \left(\sum_{r=m}^{n-1} \int_{(r+1)^{-1}+0}^{r^{-1}} + \int_{m^{-1}}^{\delta} \right) \frac{|\psi(t)|}{t} V(n, \tau) dt \\ &= I_{221} + I_{222} \end{aligned}$$

şeklinde I_{22} ifadesini parçalayalım. $(r+1)^{-1} < t \leq r^{-1}$ aralığında $V(n, \tau) = V(n, r)$ olduğunu $\frac{V(n, \tau)}{t}$, $dv = |\psi(t)| dt$ alırsak

buradan,

$$\int_{(r+1)^{-1}+0}^{r^{-1}} V(n, \tau) \frac{|\psi(t)|}{t} dt = V(n, r) \left[\frac{\Psi(t)}{t} \right]_{(r+1)^{-1}}^{r^{-1}} + \int_{(r+1)^{-1}+0}^{r^{-1}} V(n, \tau) \frac{\Psi(t)}{t^2} dt$$

elde edilir. Buradan (2.2.1) hipotezi göz önüne alınırsa, $(n+1)p_n \leq P_n$ ve

$\log n = O(P_n)$ olduğundan

$$\sum_{r=m}^{n-1} V(n, r) \left[\frac{\Psi(t)}{t} \right]_{(r+1)^{-1}}^{r^{-1}} = \sum_{r=m}^{n-1} V(n, r) \{ r\Psi\left(\frac{1}{r}\right) - (r+1)\Psi\left(\frac{1}{r+1}\right) \}$$

$$= \sum_{r=m}^{n-1} \Delta_r \{ r\Psi\left(\frac{1}{r}\right) V(n, r) \} - \sum_{r=m}^{n-1} (r+1) \{ \Psi\left(\frac{1}{r+1}\right) \Delta_r V(n, r) \}$$

$$= m\Psi\left(\frac{1}{m}\right) V(n, m) - nV(n, n)\Psi\left(\frac{1}{n}\right) \\ + o\left[\sum_{r=m}^{n-1} \frac{p_{r+1}}{P_{r+1}} \sum_{k=r}^n \frac{1}{P_k} - \sum_{r=m}^{n-1} \frac{1}{P_r}\right]$$

$$= o\left(\sum_{\nu=m}^n \frac{1}{P_\nu}\right) + o(1) + o\left[\sum_{k=m}^n \frac{1}{P_k} \sum_{r=m}^n \frac{p_{r+1}}{P_{r+1}}\right] = o(n)$$

elde edilir. O halde

$$\frac{1}{n} \sum_{r=m}^{n-1} V(n, r) \left[\frac{\Psi(t)}{t} \right]_{(r+1)^{-1}}^{r^{-1}} = o(1) \text{ dir ve dolayısı ile}$$

$$I_{221} = o(1) + \frac{1}{n} \int_{n^{-1}}^{m^{-1}} \frac{\Psi(t)}{t^2} V(n, \tau) dt \quad (2.2.8)$$

bulunur. Benzere yolla $\frac{1}{n+1} \sum_{k=m}^n \frac{1}{P_k} = o(1)$ olduğundan, $(C, 1)$ ortalaması regüler olduğundan ve $n \rightarrow \infty$ iken $P_n \rightarrow \infty$ olduğundan

$$I_{222} = o(1) + \int_{m^{-1}}^{\delta} \frac{\Psi(t)}{t^2} V(n, \tau) dt \quad (2.2.9)$$

bulunur.

(2.2.8) ve (2.2.9) ifadelerini kullanarak ve $\log n = O(P_n)$ hipotezinden dolayı

$$\sum_{k=1}^n \frac{1}{k} \sum_{r=k}^n \frac{1}{P_r} = \sum_{r=1}^n \frac{1}{P_r} \sum_{k=r}^n \frac{1}{k} = O(n)$$

olacağından, $n \rightarrow \infty$ iken

$$\begin{aligned}
I_{22} &= o(1) + \frac{1}{n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-2} \Psi(t) V(n, \tau) dt \quad ve \quad (2.2.1)' \quad dan \\
&= o \left[\frac{1}{n} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{1}{t} \left(\sum_{\nu=r}^n \frac{1}{P_\nu} \right) dt \right] \\
&\quad \left(\frac{1}{t} \right) = y \quad donusumu \quad yaparsak \\
&= o \left[\frac{1}{n} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{1}{y} \left(\sum_{\nu=[y]}^n \frac{1}{P_\nu} \right) dy \right] = o(1)
\end{aligned} \tag{2.2.10}$$

olur.

$I_{22} = o(1)$ ispatlanırken kullanılan ispat teknigi kullanılırsa $n \rightarrow \infty$ iken (2.2.1)

ve $\log n = O(P_n)$ olduğundan

$$I_{23} = \frac{1}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} \frac{|\psi(t)|}{t} P_\tau dt = o(1) + \frac{1}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-2} \Psi(t) P_\tau dt$$

$$= o \left(\frac{1}{P_n} \int_{n^{-1}}^{\delta} t^{-1} dt \right) = o(1)$$

elde edilir. $I_{21} = o(1)$, $I_{22} = o(1)$, $I_{23} = o(1)$, olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken $I_2 = o(1)$ olur. Bu da ispatı tamamlar. $\square$

Simdi de Teorem 2.2.10 un ispatını verelim

Ispat : Teorem 2.2.9 un ispatında olduğu gibi Teorem 2.2.10 u ispatlamak için

Teorem 2.2.10 un hipotezleri altında

$$I = \frac{1}{n+1} \left\{ \int_0^{n^{-1}} + \int_{n^{-1}}^{\delta} \int_{\delta}^{\pi} \right\} \psi(t) g(n, t) dt = I_1 + I_2 + I_3$$

olmak üzere, $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_k = o(1), \quad (k = 1, 2, 3) \tag{2.2.11}$$

olduğunu göstermek yeterlidir.

(2.2.5) , $\left(\frac{1}{n} g(n, t) \right) = O(n)$ ve $t \rightarrow 0$ iken $\psi(t) = o(1)$ olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_1 = o(1) \tag{2.2.12}$$

olur. (2.2.7) den $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_3 = o(1) \tag{2.2.13}$$

olur. Lemma 2.2.6 kullanılarak, $S_n = O(1)$ ve

$$\frac{1}{n} \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{k} \sum_{\nu=k}^n \frac{1}{P_\nu} = \frac{1}{n} \sum_{\nu=1}^n \frac{1}{P_\nu} \sum_{k=1}^\nu \frac{P_k}{k} \leq \frac{1}{n} \sum_{\nu=1}^n S_\nu \leq K$$

olduğundan

$$\begin{aligned} \frac{1}{n} \int_{n-1}^\delta |g(n, t)| dt &\leq \frac{K}{n} \int_{n-1}^\delta t^{-2} dt \\ &+ \frac{K}{n} \int_{n-1}^\delta \frac{P(\frac{1}{t})}{t} \left\{ \sum_{\nu=\tau}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} dt + \frac{K}{P_n} \int_{n-1}^\delta \frac{P(\frac{1}{t})}{t} dt \quad 1/t = y \text{ donusumu ile} \\ &\leq K + \frac{K}{n} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P(y)}{y} \left\{ \sum_{\nu=[y]}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} dy + \frac{K}{P_n} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P(y)}{y} dy \\ &\leq K + \frac{K}{n} \int_{\delta^{-1}}^n \frac{P(y)}{y} \left\{ \sum_{\nu=[y]}^n \frac{1}{P_\nu} \right\} dy \leq K \end{aligned} \tag{2.2.14}$$

Son olarak, $t \rightarrow 0$ iken $\psi(t) = o(1)$ olduğunu, (2.2.14) kullanılırsa $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_2 = \frac{1}{n} \int_{n-1}^\delta \psi(t) g(n, t) dt = o(1) \tag{2.2.15}$$

olur.

(2.2.12), (2.2.13), (2.2.15) birleştirilirse (2.2.11) ispatlanmış olur. $\square$

Simdi daha sonra içерme teoremlerinde kullanacağımız bazı teorem ve lemmaların ispatsız ifadelerini verelim.

Teorem 2.2.13 (N, p) regüler Nörlund metodu, c, n den bağımsız bir sabit olmak üzere

$$n |p_n| < c |P_n| \tag{2.2.16}$$

$$\sum_{k=1}^n k |p_k - p_{k-1}| < c |P_n| \tag{2.2.17}$$

$$\sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k} < c |P_n| \tag{2.2.18}$$

ise (N, p) Nörlund metodu Fourier Effektive dir. (Hille ve Ark., 1932)

Teorem 2.2.14 Eğer $f \in L[-\pi, \pi]$, 2π periyotlu periyodik bir fonksiyon ve $t \rightarrow 0$ iken

$$\phi(t) := \frac{1}{2} \{f(x+t) + f(x-t) - 2s\} \rightarrow 0 \quad (C, \alpha)$$

ise bu durumda $f(t)$ nin Fourier serisi her $\beta > \alpha \geq 0$ için $t = x$ de (C, β) toplanabilirdir. (Bosanquet, 1930)

Teorem 2.2.15 Kabul edelim ki, (p_n) , $\alpha = 1$ için (3.1.12) yi sağlayan bir pozitif dizi olsun. $\phi_1(t) = o(1)$ olduğunda (2.0.1) serisi s e (N, p) toplanabilirdir. Bu da (3.1.1) in $\alpha = 1$ iken sağlanması için gerek ve yeter koşuldur. (Dikshit, 1981)

Lemma 2.2.16

$$\begin{aligned} T_n &:= \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n (k+1) \Delta p_k , \quad R_n := (n+1) \frac{p_n}{P_n} \\ T_n^* &:= \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n (k+1) |\Delta p_k| , \quad P_n^* := \sum_{k=0}^n |p_k| , \quad W_n := \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^n (k+1) \Delta p_k \end{aligned}$$

olmak üzere

- a) $R_n = O(1) \iff T_n = O(1)$
- b) $T_n^* = O(1) \implies$
  - i) $R_n = O(1)$
  - ii) $P_n^* = O(|P_n|)$ (Das, 1980)
  - iii) $W_n = O(1)$

Lemma 2.2.17 $P_n^{(1)} := \sum_{k=0}^n P_k$, $R_n^{(1)} := \frac{(n+1)P_n}{P_n^1}$ olmak üzere eğer,
 (p_n) , $P_n^* = O(P_n)$, $(R_n^1) \in l_\infty$ ve $(S_n^*) \in l_\infty$ olacak şekilde herhangi bir dizi ise

$$|P_k| \sum_{n=k+1}^{\infty} \frac{1}{|P_{n-1}^{(1)}|} \leq K , \quad (k = 0, 1, 2, \dots) \quad (2.2.19)$$

ve

$$\left\{ \frac{|P_k^{(1)}|}{k+1} \right\} \sum_{n=k+1}^{\infty} \frac{1}{|P_{n-1}^{(1)}|} \leq K , \quad (k = 0, 1, 2, \dots) \quad (2.2.20)$$

dir. (Dikshit, 1970, lemma 5)

$\alpha > 0$ için $F(x)$ Lebesgue integralinin α . integrali

$$F_\alpha(t) := \frac{1}{\Gamma(\alpha)} \int_0^t (t-u)^{\alpha-1} F(u) du$$

şeklinde tanımlanır.

İyi bilindiği gibi $F_\alpha(t)$ hemen her t için mevcut ve integrallenebilir; ve eğer $F_\alpha(t)$, $t = t_0$ da mevcut ise her $\beta > \alpha$ için $F_\beta(t)$ de mevcuttur. Eğer $t \rightarrow 0$ iken $F_\alpha(t) = o(t^\alpha)$ ise $F(t)$ $t = 0$ da (C, α) -süreklidir deriz. Yine iyi bilindiği gibi eğer $F(t)$, (C, α) -sürekli ise her $\beta > \alpha$ için (C, β) -süreklidir.

Tanım 2.2.18 $f(x)$ in sonlu değer aldığı her x noktasında

- (i) Eğer $\varphi(t)$, (C, α) -sürekli ise K_α regülerdir denir.
- (ii) Eğer $\psi(t)$, (C, α) -sürekli ise $\widetilde{K}_\alpha$ regülerdir denir. (Astrahan, 1936)

Tanım 2.2.19 Bir Toplanabilme metoduna ;

- (i) Eğer $f(x)$ in Fourier serisi her K_α regüler noktasında gerçek değerlerine toplanabilir ise K_α -effektive denir.
- (ii) Eğer $f(x)$ in eşlenik Fourier serisi $\widetilde{K}_\alpha$ regüler noktalarında $\tilde{f}(x)$ etoplanabilir ise $\widetilde{K}_\alpha$ -effective denir. (Astrahan, 1936)

Teorem 2.2.20 Eğer (p_n) dizisi aşağıdaki şartları sağlarsa regüler (N, p_n) Nörlund Toplanabilme metodu K_α ve $\widetilde{K}_\alpha$ effektive dir.

$$\begin{aligned} n | p_n | &< cP_n \\ \sum_{k=1}^n k | p_k - p_{k-1} | &< cP_n \\ \sum_{k=1}^n k(n-k) | p_k - 2p_{k-1} + p_{k-2} | &< cP_n \end{aligned} \quad (2.2.21)$$

$$\sum_{k=1}^n \frac{| P_k |}{k^2} < c \frac{P_n}{n} \quad (2.2.22)$$

burada $p_{-1} = 0$ ve c , n den bağımsız pozitif bir sabittir. (Astrahan, 1936)

3 İçerme Teoremlerine Dayanılarak Fourier Serilerinin Nörlund Toplanabilirliği

$\sum_{n=0}^{\infty} A_n(x)$ bir $f \in L[-\pi, \pi]$ fonksiyonunun Fourier seri açılımı olsun. $(C, 1)$ 1. mertebeden Cesaro Toplanabilme metodunu göstermek üzere, Fejer f 'nin sürekli olduğu her noktada $(C, 1)$ toplanabilir olduğunu bir teoremlle vermiştir. Riesz bu sonucu $\forall \alpha > 0$ olmak üzere (C, α) 'ya genişletmiştir. Bundan sonra birçok araştırmacı, benzer sonuçları garanti edecek şekilde yeterli koşullar koymuşlardır. Daha sonraki yıllarda çalışanlar, matrisler üzerine daha zayıf koşullar koymuşlar ve f 'nin sürekli olması koşulu yerine daha az kuvetli koşullar bulmuşlardır. Sadece f 'nin süreklilik şartı yerine değil f 'ye bağlı olarak türetilmiş serilerin ve diğer serilerin toplanabilirliği için teoremler ispatlamışlardır. Hille ve Tamarkin (1932) de yayınladıkları makalenin başlangıcında birçok teoremi mutlak toplanabilirliğe genişletmişlerdir.

Bu bölümdeki amaç, bilinen toplanabilirlik teoremleri için Cesaro veya diğer matris metodlarından daha kuvvetli bir A matrisi üzerine şartlar koyarak her bir teoremin ispatlanabileceğini göstermektir. (Rhoades, 1986)

Bu bölümdeki birçok sonuç Nörlund Metodu ve diğer toplanabilirlik metodları ile ilgilidir.

3.1'de Nörlund toplanabilirlik için temel içerme teoremleri kuruldu. 3.2'de bu teoremler yardımı ile Fourier serilerinin Nörlund toplanabilirliği ile serilerin ve diğer bağlantılı serilerin Nörlund Toplanabilirliği ile ilgili teoremler tekrar ele alındı.

3.1 İçerme Teoremleri

Lemma 3.1.1 (P_n), her n için $P_n \neq 0$ şartını sağlayan reel veya kompleks bir dizi ve

$$\frac{n^\alpha}{P_n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{1+\alpha}} = O(1) , \quad (\alpha \geq 0) \quad (3.1.1)$$

sağlansın. Bu durumda

$$7\mu = \overline{\lim}_n \frac{(n+1)^\alpha}{|P_n|} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} \quad (3.1.2)$$

olmak üzere, yeterince büyük n'ler ve $0 < \beta < \frac{1}{\mu}$ için

$$|P_n| > Mn^{\alpha+\beta} \quad (3.1.3)$$

saglanır.

Ispat : (c_n) ,

$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} = \frac{c_n |P_n|}{(n+1)^\alpha}$$

ile tanımlansın. Bu durumda

$$\frac{c_n |P_n|}{(n+1)^\alpha} - \frac{c_{n-1} |P_{n-1}|}{n^\alpha} = \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} - \sum_{k=0}^{n-2} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} = \frac{|P_{n-1}|}{n^{\alpha+1}}$$

olur. Buradan

$$c_n |P_n| = |P_{n-1}| c_{n-1} \frac{(n+1)^\alpha}{n^\alpha} \left[1 + \frac{1}{nc_{n-1}} \right]$$

olduğundan, $\forall n$ için

$$c_n |P_n| = |P_0| c_0 (n+1)^\alpha \prod_{i=1}^n \left(1 + \frac{1}{ic_{i-1}} \right) \quad (3.1.4)$$

elde edilir.

$c_n := \frac{(n+1)^\alpha}{|P_n|} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}}$ olarak tanımlanmıştır. Buna göre $\mu = \overline{\lim}_n c_n$ olacağinden ve $\beta < \frac{1}{\mu}$ kabulümüzden, $\exists n_0 \in N$ böyle ki $\forall n \geq n_0$ için $c_n < \frac{1}{\beta}$ olur. Bu yüzden $n > n_0$ için Teorem 1.1.6 ve (3.1.4)'ü kullanırsak, $M = c_0 |P_0| \beta$ sabit olmak üzere

$$|P_n| > c_0 |P_0| \beta (n+1)^\alpha \prod_{i=n_0+1}^n \left(1 + \frac{\beta}{i} \right) = M(n+1)^\alpha \prod_{i=n_0+1}^n \left(1 + \frac{\beta}{i} \right)$$

$$\sim Mn^\alpha \exp \left(\sum_{i=n_0+1}^n \frac{\beta}{i} \right) \quad (\text{Euler sabitininden})$$

$$\sim Mn^\alpha \exp(\beta \log n) \sim Mn^{\alpha+\beta}$$

olarak bulunur. $\square$

Lemma 3.1.2 $c_n(\theta) := \binom{n+\theta}{n}$ olsun. Lemma 3.1.1 in şartları altında
 $0 \leq \theta \leq \alpha + 1$ için

$$I_3 := c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|c_k(-\theta)| |P_k|}{k+1} = O(|P_n|) \quad (3.1.5)$$

dir.

İspat : $r_{-1} = 0$ olmak üzere

$$r_{n-1} = \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}}, \quad n > 0$$

diyelim. $r_k - r_{k-1} = \frac{P_k}{(k+1)^{\alpha+1}}$ olacağından

$$\begin{aligned} I_3 &:= c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|c_k(-\theta)| |P_k|}{k+1} = c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-1} |c_k(-\theta)| (k+1)^\alpha (r_k - r_{k-1}) \\ &= c_n(\theta) \{ 1^\alpha |c_0(-\theta)| (r_0 - r_{-1}) + 2^\alpha |c_1(-\theta)| (r_1 - r_0) + \dots \\ &\quad + (n-1)^\alpha |c_{n-2}(-\theta)| (r_{n-2} - r_{n-3}) + n^\alpha |c_{n-1}(-\theta)| (r_{n-1} - r_{n-2}) \} \\ &= c_n(\theta) \{ r_0 (|c_0(-\theta)| - 2^\alpha |c_1(-\theta)|) + r_1 (2^\alpha |c_1(-\theta)| - 3^\alpha |c_2(-\theta)|) + \dots \\ &\quad + r_{n-3} ((n-2)^\alpha |c_{n-3}(-\theta)| - (n-1)^\alpha |c_{n-2}(-\theta)|) \\ &\quad + r_{n-2} ((n-1)^\alpha |c_{n-2}(-\theta)| - n^\alpha |c_{n-1}(-\theta)|) + n^\alpha |c_{n-1}(-\theta)| r_{n-1} \} \\ &= c_n(\theta) \{ n^\alpha |c_{n-1}(-\theta)| r_{n-1} \\ &\quad + \sum_{k=0}^{n-2} r_k ((k+1)^\alpha |c_k(-\theta)| - (k+2)^\alpha |c_{k+1}(-\theta)|) \} \end{aligned} \quad (3.1.6)$$

dir.

θ yi $\beta < \theta' < \frac{1}{\mu}$ olacak şekilde seçelim. $n > N$ iken $n+1-\theta \geq 0$ ve $\frac{n^\alpha r_n}{|P_n|} < \frac{1}{\theta'}$ sağlanacak biçimde bir N seçelim.

$n > N$ için

$$\begin{aligned}
 \frac{r_n}{c_n(\theta')} - \frac{r_{n-1}}{c_{n-1}(\theta')} &= \frac{r_n}{c_n(\theta')} - \frac{1}{c_{n-1}(\theta')} \left[\sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)} + \frac{|P_n|}{(n+1)^{1+\alpha}} - \frac{|P_n|}{(n+1)^{1+\alpha}} \right] \\
 &= \frac{r_n}{c_n(\theta')} + \frac{1}{c_{n-1}(\theta')} \left[\frac{|P_n|}{(n+1)^{1+\alpha}} - r_n \right] \\
 &= \frac{|P_n|}{c_n(\theta')} \left\{ \frac{r_n}{|P_n|} + \frac{c_n(\theta')}{c_{n-1}(\theta')} \left[\frac{1}{(n+1)^{1+\alpha}} - \frac{r_n}{|P_n|} \right] \right\} \\
 &= \frac{|P_n|}{c_n(\theta')} \left\{ \frac{r_n}{|P_n|} + \frac{\binom{n+\theta'}{n}}{\binom{n-1+\theta'}{n-1}} \left[\frac{1}{(n+1)^{1+\alpha}} - \frac{r_n}{|P_n|} \right] \right\} \\
 &= \frac{|P_n|}{c_n(\theta')} \left\{ \frac{r_n}{|P_n|} + \frac{n+\theta'}{n} \left[\frac{1}{(n+1)^{1+\alpha}} - \frac{r_n}{|P_n|} \right] \right\} \quad (3.1.7) \\
 &= \frac{|P_n|}{(n+1)^{1+\alpha} c_n(\theta')} \left\{ \frac{n+\theta'}{n} - \frac{r_n \theta' (n+1)^{1+\alpha}}{n |P_n|} \right\}
 \end{aligned}$$

olacaktır. Burada, μ 'nın tanımı ve $\theta' < \frac{1}{\mu}$ olduğunuandan

$$\begin{aligned}
 \overline{\lim}_n \left[\frac{n+\theta'}{n} - \frac{r_n \theta' (n+1)^{1+\alpha}}{n |P_n|} \right] &= 1 + \underline{\lim}_n \left[- \frac{r_n \theta' (n+1)^{1+\alpha}}{nP_n} \right] \\
 = 1 - \underline{\lim}_n \left[\frac{\theta' r_n (n+1)^{1+\alpha}}{n |P_n|} \right] &= 1 - \theta' \overline{\lim}_n \frac{(n+1)^\alpha}{|P_n|} \sum_{k=0}^n \frac{|P_k|}{(k+1)^{1+\alpha}} = 1 - \theta' \quad \mu > 0
 \end{aligned}$$

elde edilir. Bu ifade ve (3.1.7) göz önüne alınırsa $n > N$ olan n 'ler için $\left\{ \frac{r_n}{c_n(\theta')} \right\}$ dizisi monoton artandır.

$n > N$ için $n^{-\theta'} c_n(\theta')$ ve $n^\theta |c_n(\theta)|$ sınırlı olduğundan Lemma 3.1.1'in şartları altında (3.1.6)'yi tekrar göz önüne alalım.

$$\begin{aligned}
 I_3 &= c_n(\theta) \left\{ n^\alpha |c_{n-1}(\theta)| r_{n-1} + \sum_{k=0}^{n-2} r_k (k+1)^\alpha (|c_k(-\theta)| - (k+2)^\alpha |c_{k+1}(-\theta)|) \right\} \\
 &= c_n(\theta) |c_{n-1}(\theta)| n^\alpha \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{1+\alpha}} + c_n(\theta) \\
 &\quad + \sum_{k=0}^{n-2} r_k [(k+1)^\alpha |c_k(-\theta)| - (k+2)^\alpha |c_{k+1}(-\theta)|] \\
 &= O(|P_n|) + c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-2} r_k |c_k(-\theta)| \left[(k+1)^\alpha - (k+2)^\alpha \frac{|c_{k+1}(-\theta)|}{|c_k(-\theta)|} \right] \\
 &= O(|P_n|) + c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-2} r_k |c_k(-\theta)| \left[\frac{(k+1)^\alpha - (k+2)^\alpha (k+1) + \theta(k+2)^\alpha}{k+1} \right] \\
 &< O(|P_n|) + c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-2} r_k |c_k(-\theta)| \frac{(k+2)^\alpha}{k+1} [k+2 - k-1 + \theta] \\
 &= O(|P_n|) + \theta c_n(\theta) \sum_{k=0}^{n-2} r_k |c_k(-\theta)| \frac{(k+2)^\alpha}{k+1} \\
 &\leq O(|P_n|) + \frac{\theta c_n(\theta) r_n}{c_n(\theta')} \sum_{k=N}^{n-2} \frac{(k+2)^\alpha |c_k(-\theta)| c_{k(\theta)}}{k+1} \\
 &= O(|P_n|) + \frac{c_n(\theta) r_n}{c_n(\theta')} \sum_{k=0}^{n-2} k^{\theta' - \theta + \alpha - 1} \\
 &= O(|P_n|)
 \end{aligned}$$

olar. $\square$

$\alpha \geq 1$ için aşağıdaki teoremin ispatında Lemma 3.1.2 yi kullanmak yerine α için teoremin hipotezlerinin $\alpha - 1$ için

$$\frac{n^s}{|P_n|} \sum_{k=1}^n k |\Delta^{s+1} P_{k-s-1}| = O(1) , \quad s = [\alpha + 1] \quad (3.1.8)$$

ifadesini sağladığını göstermek yeterli olacaktır. Bunun için aşağıdaki Lemmayı ispatsız olarak verelim.

Lemma 3.1.3 Bir $\{s_n\}$ dizisi verilmiş olsun. $\{S_n^r\}$ dizisi $S_n^0 = s_n$, $S_n^r = \sum_{i=0}^n S_i^{r-1}$, $r > 0$ şeklinde tanımlansın. $\lambda \in R$ ve $\{T_n\}$ pozitif sayıların bir dizisi olsun. Kabul edelim ki bir $r > 0$ için

$$\sum_{k=1}^n k^\lambda |S_k^{r+1}| \leq M T_n \quad (3.1.9)$$

ve

$$\sum_{k=1}^n k^{\lambda+r+1} |s_k| \leq MT_n \quad (3.1.10)$$

eşitsizlikleri sağlanın. Bu durumda $1 \leq \rho \leq r$ tamsayısi için

$$\sum_{k=1}^n k^{\lambda+r+1-\rho} |S_k^\rho| \leq MT_n \quad (3.1.11)$$

olur.

Bu Lemma'nın ispatı 1971 yılına H.P. Dikshit tarafından verilmiştir.

$s = [\alpha]$, $r = s+1$, $\lambda = -r$, $s_k = \Delta^{s+1} p_{k-s-1}$, $T_n = n^{-s} |P_n|$ olsun. Bu durumda (4.1.12) ve (4.1.10) ifadeleri (4.1.9)'u ve $\alpha - 1$ ile $\rho = 1$ için (4.1.11), (4.1.13)'ü gerektirir.

Teorem 3.1.4 Her n için $P_n \neq 0$ olmak üzere $\{p_n\}$ reel veya kompleks bir dizi olsun. Bu durumda $\alpha \geq 0$ olmak üzere

$$\frac{n^\alpha}{P_n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} = O(1) \quad (**)$$

ve $s = [\alpha + \beta]$ olmak üzere

$$\frac{n^s}{P_n} \sum_{k=1}^n k |\Delta^{s+1} p_{k-s-1}| = O(1) \quad (3.1.12)$$

ise

$$\mu = \overline{\lim}_n \frac{(n+1)^\alpha}{|P_n|} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{|P_k|}{(k+1)^{\alpha+1}} \quad (3.1.13)$$

olmak üzere $0 < \beta < \frac{1}{\mu}$ ve $[\alpha + \beta] < s + 1$ olan her β için

$$(N, p) \supset (C, \alpha + \beta)$$

olur.

İspat : $0 < \alpha < 1$ için $p(x)$ ve $q(x)$ sırasıyla $\{p_n\}$ ve $\{c_n(\theta - 1)\}$ katsayıları ile iki kuvvet serisi olsun. Eğer $k(x) := \frac{p(x)}{q(x)}$ derssek, $\sum_n k_n x^n \sum_n q_n x^n = \sum_n p_n x^n$ olur.

Böylece $\sum_n \left(\sum_{\nu=0}^n k_{\nu} q_{n-\nu} \right) = \sum_n p_n x^n$ şeklinde olur. Buradan $p_n = \sum_{\nu=0}^n k_{\nu} q_{n-\nu}$ dir.
 $q_n = c_n(\theta - 1) = \binom{n+\theta-1}{n}$ olduğundan

$q_0 = \binom{\theta-1}{0} = 1$, $q_1 = \binom{\theta}{1}$, $q_2 = \binom{\theta+1}{2}$, ..., $q_n = \binom{\theta+n-1}{n}$, ... olur.
Böylece,

$$p_0 = k_0 q_0 = k_0 \longrightarrow k_0 = \binom{\theta}{0} p_0 ,$$

$$p_1 = k_0 q_1 + k_1 q_0 = p_0 q_1 + k_1 \longrightarrow k_1 = p_1 - p_0 q_1 = \binom{\theta}{0} p_1 - \binom{\theta}{1} p_0$$

$$p_2 = k_0 q_2 + k_1 q_1 + k_2 q_0 = p_0 q_2 + \left[\binom{\theta}{0} p_1 - \binom{\theta}{1} p_0 \right] q_1 + k_2$$

$$\begin{aligned} &\implies k_2 = p_2 - \binom{\theta}{1} p_1 q_1 + \binom{\theta}{1} p_0 q_1 - p_0 q_2 \\ &= \binom{\theta}{0} p_2 - \binom{\theta}{1} p_1 + \left[\binom{\theta}{1} \binom{\theta}{1} - \binom{\theta+1}{2} \right] p_0 \\ &= \binom{\theta}{0} p_2 - \binom{\theta}{1} p_1 + \binom{\theta}{2} p_0 \end{aligned}$$

olur. Benzer şekilde

$$k_n(\theta) = \sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{\theta}{k} p_{n-k} \quad (3.1.14)$$

ile verilir. $c_k(-1-\theta) = \binom{k-1-\theta}{k}$ şeklinde tanımlılarından

$$\begin{aligned} c_k(-1-\theta) &= \binom{k-1-\theta}{k} = \frac{(k-1-\theta)!}{(-1-\theta)!} k! \\ &= \frac{(k-1-\theta)(k-2-\theta)\dots(-\theta)(-1-\theta)}{(-1-\theta)!} k! \end{aligned}$$

$$= (-1)^k \frac{(\theta)(\theta-1)(\theta-2)\dots(\theta-k-1)}{k!} = (-1)^k \binom{\theta}{k} \text{ olur. Böylece}$$

$$k_n(\theta) = \sum_{k=0}^n c_k(-1-\theta)p_{n-k} \quad (3.1.15)$$

bulunur. Lemma 3.1.1 in kabülleri Teoremin kabülleri arasında olduğunu

$|P_n| \rightarrow \infty$ dur. Teorem 1.2.17 den

$Q_n \rightarrow \infty$ olmak üzere

$$(N, q) \supset (N, p) \iff \sum_{i=0}^n |k_{n-i}| P_i = O(Q_n)$$

olduğundan $P_n \rightarrow \infty$ olmak üzere

$$(N, p) \supset (c, \theta) \iff \sum_{i=0}^n |k_{n-i}^{(\theta)}| c_i(\theta) = O(P_n) \quad (3.1.16)$$

olmalıdır. $0 < \theta \leq \alpha + 1 < 1$ olsun. $n = 0$ ise $c_n(-1-\theta) = 0$ ve $n > 0$ için

$$\begin{aligned} c_n(-1-\theta) &= \binom{n-1-\theta}{n} = \frac{(n-1-\theta)!}{(-1-\theta)!n!} = \frac{(n-1-\theta)\dots(-\theta)}{n!} \\ &= -\frac{\theta}{n} \frac{(1-\theta)(2-\theta)\dots(n-1-\theta)}{(n-1)!} = -\frac{\theta}{n} \binom{n-2-\theta}{n-1} \\ &= -\frac{\theta}{n} c_{n-1}(-\theta) \end{aligned}$$

olur. Ayrıca $\sum_{i=1}^n \frac{\theta c_{i-1}(-\theta)}{i} + c_n(-\theta) = 1$ olduğunu söyleyebiliriz. Buradan $n > 0$ olmak üzere

$$\begin{aligned} k_n(\theta) &= \sum_{i=0}^n c_i(-1-\theta)p_{n-i} = c_0(-1-\theta)p_n + \sum_{i=1}^n c_i(-1-\theta)p_{n-i} \\ &= c_0(-1-\theta)p_n + \sum_{i=1}^n -\frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta)p_{n-i} \\ &= c_0(-1-\theta)p_n + \sum_{i=1}^n -\frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta)p_{n-i} + p_n c_n(-\theta) - p_n c_n(-\theta) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= p_n(1 - c_n(-\theta)) - \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) p_{n-i} + p_n c_n(-\theta) \\
&= p_n c_n(-\theta) + p_n \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) - \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) p_{n-i} \\
&= p_n c_n(-\theta) - \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) (-p_n + p_{n-i})
\end{aligned}$$

yazarız. Böylece

$$\begin{aligned}
|k_n(\theta)| &\leq c_n(-\theta) |p_n| + \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) |p_{n-i} - p_n| \\
&= c_n(-\theta) |p_n| + \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) \left| \sum_{j=n-i}^{n-1} \Delta p_j \right| \\
&\leq c_n(-\theta) |p_n| + \sum_{i=1}^n \frac{\theta}{i} c_{i-1}(-\theta) \sum_{j=n-i}^{n-1} |\Delta p_j|
\end{aligned} \tag{3.1.17}$$

elde edilir. Bunu (3.1.16)'de yerine yazarsak

$$\begin{aligned}
\sum_{i=0}^n c_i(\theta) |k_{n-i}(\theta)| &\leq \sum_{k=0}^n c_k(\theta) c_{n-k}(-\theta) |p_{n-k}| \\
&\quad + \sum_{k=1}^n c_{n-k}(\theta) \sum_{r=1}^k \frac{\theta}{r} c_{r-1}(-\theta) \sum_{j=k-r}^{k-1} |\Delta p_j| \\
&= I_1 + I_2
\end{aligned}$$

buluruz. Lemma 3.1.3 den aynı zamanda $P_n^* = O(|P_n|)$ sağlanacağından ve $c_{n+1} > c_n$ olacağından,

$$\begin{aligned}
I_1 &= \sum_{k=0}^n c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) |p_k| < c_n(\theta) \sum_{k=0}^n c_k(-\theta) |p_k| \\
&= c_n(\theta) \sum_{k=0}^n c_k(-\theta) (P_k^* - P_{k-1}^*) \\
&= c_n(\theta) \left[c_n(-\theta) P_n^* + \theta \sum_{k=0}^{n-1} \frac{P_k^* c_k(-\theta)}{k+1} \right] \\
&= O(P_n)
\end{aligned}$$

olur.

$$c_{k-1}(-\theta) - c_k(-\theta) = \frac{\theta}{k} c_k(-\theta) \text{ olduğundan}$$

$$\begin{aligned} I_2 &= \sum_{k=1}^n c_{n-k}(\theta) \sum_{r=1}^k \frac{\theta}{r} c_{r-1}(-\theta) \sum_{j=k-r}^{k-1} |\Delta p_j| \\ &= \sum_{k=1}^n c_{n-k}(\theta) \sum_{j=0}^{k-1} |\Delta p_j| (c_{k-j-1}(-\theta) - c_k(-\theta)) \\ &= \sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \sum_{k=j+1}^n c_{n-k}(\theta) (c_{k-j-1}(-\theta) - c_k(-\theta)) \end{aligned}$$

olacaktır. Her α, β sabitleri için iyi bilinen

$$\sum_{k=0}^n c_{n-k}(\alpha) c_k(\beta) = c_n(\alpha + \beta + 1) \quad (3.1.18)$$

eşitliğini kullanarak

$$\begin{aligned} \sum_{k=j+1}^n c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) &= \left(\sum_{k=0}^n - \sum_{k=0}^j \right) c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\ &= c_n(\theta - \theta + 1) - \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\ &= n + 1 - \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \end{aligned}$$

yazabiliriz. Böylece

$$\begin{aligned} I_2 &= \sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \left\{ \sum_{k=j+1}^n c_{n-k}(\theta) c_{k-j-1}(-\theta) - \sum_{k=j+1}^n c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \right\} \\ &= \sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \left\{ n - j - (n + 1) + \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \right\} \\ &= - \sum_{j=0}^{n-1} (j + 1) |\Delta p_j| + \sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \end{aligned}$$

bulunur.

$$T_n^* = \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n (k + 1) |\Delta p_k|$$

yazalım. Bu durumda

$$T_n^* |P_n| - T_{n-1}^* |P_{n-1}| = (n + 1) |\Delta p_n|$$

olur. Bu yüzden

$$\begin{aligned}
& \sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) = \sum_{j=0}^{n-1} \frac{T_j^* |P_j| - T_{j-1}^* |P_{j-1}|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&= \sum_{j=0}^{n-1} \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - \sum_{j=0}^{n-1} \frac{T_{j-1}^* |P_{j-1}|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&= \frac{T_{n-1}^* |P_{n-1}|}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&\quad - \sum_{j=1}^{n-1} \frac{T_{j-1}^* |P_{j-1}|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&= \frac{T_{n-1}^* |P_{n-1}|}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&\quad - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+2} \sum_{k=0}^{j+1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&= \frac{T_{n-1}^* |P_{n-1}|}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&\quad - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+2} \left(\sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \right) \\
&= \frac{T_{n-1}^* |P_{n-1}|}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\
&\quad - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* |P_j|}{j+2} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - \sum_{k=0}^j \frac{T_j^* |P_j|}{j+1} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta)
\end{aligned}$$

$$= \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta)$$

$$\begin{aligned} & - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \\ & = \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \end{aligned}$$

$$+ \sum_{j=0}^{n-2} T_j^* | P_j | \left(\frac{1}{j+1} - \frac{1}{j+2} \right) \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta)$$

$$- \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta)$$

Simdi

$$B := \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{(j+1)(j+2)} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta)$$

olmak üzere

$$\sum_{j=0}^{n-1} |\Delta p_j| \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) = \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) + B$$

ifadesini elde ederiz. Böylece Lemma 3.1.2 ve Lemma 3.1.3 den

$$\begin{aligned} I_2 &= - \sum_{j=0}^{n-1} (j+1) |\Delta p_j| + \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \sum_{k=0}^{n-1} c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\ &\quad + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{(j+1)(j+2)} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \\ &= -T_{n-1}^* | P_{n-1} | + \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \left\{ \sum_{k=0}^n c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - c_0(\theta) c_n(-\theta) \right\} + B \\ &= \frac{T_{n-1}^* | P_{n-1} |}{n} \{-n + n + 1 - c_0(\theta) c_n(-\theta)\} + B \\ &< O(|P_n|) + B \\ &= O(|P_n|) + \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{(j+1)(j+2)} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) \\ &\quad - \sum_{j=0}^{n-2} \frac{T_j^* | P_j |}{j+2} c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= O(|P_n|) + \sum_{j=0}^{n-2} \left(\frac{1}{|P_j|} \sum_{\nu=0}^j (\nu+1) |\Delta P_\nu| \right) \frac{|P_j|}{(j+2)} . \\
&\quad \left\{ \frac{1}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \right\} \quad (3.1.3)' \text{ den} \\
&< O(|P_n|) + M \sum_{j=0}^{n-2} \frac{|P_j|}{j+2} \left\{ \frac{1}{j+1} \sum_{k=0}^j c_{n-k}(\theta) c_k(-\theta) - c_{n-j-1}(\theta) c_{j+1}(-\theta) \right\} \\
&< O(|P_n|) + Mc_n(\theta) \sum_{j=0}^{n-2} \frac{|P_j|}{(j+1)(j+2)} \sum_{k=0}^j c_k(-\theta) \\
&< O(|P_n|) + Mc_n(\theta) \sum_{j=0}^{n-2} \frac{|P_j| (j+1-\theta)}{(j+1)(j+2)} c_j(-\theta) \\
&< O(|P_n|) + Mc_n(\theta) \sum_{j=0}^{n-2} \frac{|P_j| c_j(-\theta)}{(j+1)} \quad \text{Lemma 3.1.2 den} \\
&= O(|P_n|)
\end{aligned}$$

elde edilir.

$\alpha \geq 1$ ile Teorem 3.1.4 ü ispatlamak için induksiyondan kolayca kurulabilecek olan aşağıdaki eşitsizliği kullanmalıyız.

$\alpha \geq 1$ ve $s = [\alpha + \beta]$ alalım. $p(x) = \sum_{n=0}^{\infty} p_n x^n$ ve $q(x) = \sum_{n=0}^{\infty} c_n(\theta - 1) x^n$ olmak üzere daha önceki gibi $k(x) = \frac{p(x)}{q(x)}$ şeklinde ise $n > 0$ için

$$k_n(\theta) = \sum_{r=0}^j \Delta^r p_0 c_{n-r} (r-\theta) (-1)^r + (-1)^s \sum_{j=0}^{n-1} \Delta^s p_j c_{n-j-s} (s-1-\theta) \quad (3.1.19)$$

dir.

Şimdi $s < \theta \leq \alpha + \beta < s + 1$ için (3.1.16)'in sağlandığını göstermeliyiz. (3.1.19) u

$$\begin{aligned}
k_n(\theta) &= \sum_{r=0}^j \Delta^r p_0 c_{n-r} (r-\theta) (-1)^r + (-1)^s \sum_{j=0}^{n-1} [\Delta^s p_j - \Delta^s p_n] c_{n-j-s} (s-1-\theta) \\
&\quad + (-1)^s \Delta^s p_n \sum_{j=0}^{n-1} c_{n-j-s} (s-1-\theta)
\end{aligned}$$

formunda yazabiliriz. Denklemin aşağıdaki parçası,

$$\begin{aligned} \sum_{j=0}^{n-1} [\Delta^s p_j - \Delta^s p_n] c_{n-j-s}(s-1-\theta) &= \sum_{j=0}^{n-1} \sum_{k=j}^{n-1} \Delta^{s+1} p_k c_{n-j-s}(s-1-\theta) \\ &= \sum_{k=0}^{n-1} \Delta^{s+1} p_k \sum_{j=0}^k c_{n-j-s}(s-1-\theta) \end{aligned}$$

şeklindedir. Bu yüzden,

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^n |c_{n-i}(\theta)| |k_i(\theta)| &\leq c_n(\theta) |p_0| + \sum_{i=1}^n |c_{n-i}(\theta)| \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| |c_{i-r}(r-\theta)| \\ &\quad + \sum_{i=1}^n |c_{n-i}(\theta)| |\Delta^s p_i| \left| \sum_{j=0}^{i-1} c_{i-s-j}(s-1-\theta) \right| \\ &\quad + \sum_{i=1}^n |c_{n-i}(\theta)| \left| \sum_{k=0}^{j-1} |\Delta^{s+1} p_k| \sum_{j=0}^k c_{i-s-j}(s-1-\theta) \right| \\ &= O(P_n) + I_1 + I_2 + I_3 \end{aligned}$$

yazalım. Buradan

$$\begin{aligned} I_1 &= \sum_{i=1}^n |c_{n-i}(\theta)| \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| |c_{i-r}(r-\theta)| = \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left(\sum_{i=1}^n |c_{n-i}(\theta)| |c_{i-r}(r-\theta)| \right) \\ &= \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left(\sum_{j=1-r}^{n-r} |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| \right) \\ &= \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left[\sum_{j=1-r}^s |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| + \sum_{j=s+1}^{n-r} |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| \right] \end{aligned}$$

olur.

(3.1.17) de $\alpha = \theta$, $\beta = r - \theta$ alınıp uygulamasıyla Lemma 3.1.1, ve s nin sabit olduğunu göz önüne alınarak

$$\begin{aligned} I_1 &= \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left[\sum_{j=1-r}^s |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| + \sum_{j=0}^{n-r} |c_{n-r-j}(\theta)| c_j(r-\theta) \right. \\ &\quad \left. - \sum_{j=0}^s |c_{n-r-j}(\theta)| c_j(r-\theta) \right] \\ &= \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left[\sum_{j=1-r}^s |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| + c_{n-r}(r+1) - \sum_{j=0}^s |c_{n-r-j}(\theta)| c_j(r-\theta) \right] \\ &= \sum_{r=0}^{s-1} |\Delta^r p_0| \left[\sum_{j=1-r}^s |c_{n-r-j}(\theta)| |c_j(r-\theta)| + \binom{n-r}{r} - \sum_{j=0}^s |c_{n-r-j}(\theta)| c_j(r-\theta) \right] \\ &= O(|P_n|) \end{aligned}$$

Lemma 3.1.3 den (3.1.1) ve (3.1.12) $\alpha = 1$ için (3.1.12) nin doğru olmasını gerektirir.

$n = 1$ için $d_{n-1} | P_{n-1} | (n-1)^{1-s} = 0$ alınmak üzere

$$d_n | P_n | n^{1-s} - d_{n-1} | P_{n-1} | (n-1)^{1-s} = n | \Delta^s p_{n-s} | ile bir \{d_n\} dizisi tanımlayalım.$$

Bu durumda

$$\begin{aligned} I_2 &= \sum_{i=1}^n c_{n-i}(\theta) | \Delta^s p_i | \left[\sum_{j=0}^{i-1} c_{i-s-j}(s-1-\theta) \right] \\ &= \sum_{i=1}^n c_{n-i}(\theta) | \Delta^s p_i | | c_{i-s}(s-\theta) | \\ &< c_n(\theta) \sum_{i=s}^n \left[\frac{d_{s+i} | P_{s+i} |}{(s+i)^{s-1}} - \frac{d_{s+i-1} | P_{s+i-1} |}{(s+i-1)^{s-1}} \right] \frac{c_{i-s}(s-\theta)}{s+i} \\ &< c_n(\theta) \left[\frac{d_{n+s} | P_{n+s} | c_{n-s}(\theta)}{(n+s)^s} + \sum_{i=s}^{n-1} \frac{d_{s+i} | P_{s+i} |}{(s+i)^{s-1}} A \right] \end{aligned}$$

yazılabilir. Burada

$$\begin{aligned} A &= \frac{c_{i-s}(s-\theta)}{s+i} - \frac{c_{i+1-s}(s-\theta)}{s+i+1} \\ &= \frac{\Gamma(i+1-\theta)[(1+\theta-s)+(s-1)s+1]}{\Gamma(i+2-s)\Gamma(s+1-\theta)(i+s)(i+s+1)} \end{aligned}$$

dir. Böylece Lemma 3.1.2 ile

$$I_2 < O(|P_n|) + M \sum_{i=s}^{n-1} \frac{c_i(-\theta) |P_{i+s}|}{(s+i)^s} = O(|P_n|)$$

(3.1.18) denkleminde $\alpha = \theta$, $\beta = s - \theta$ alınması ile

$$\begin{aligned} I_3 &= \sum_{i=1}^n c_{n-i}(\theta) \sum_{k=0}^{i-1} | \Delta^{s+1} p_k | | \sum_{j=0}^k c_{i-j-s}(s-1-\theta) | \\ &= \sum_{k=0}^{n-1} | \Delta^{s+1} p_k | \left[\binom{n-k}{s+1} - \binom{n+1}{s+1} + \sum_{i=s}^k c_{n-i}(\theta) c_{i-s}(s-\theta) \right] \\ &= I_4 + I_5 \end{aligned}$$

yazalım.

$$| \binom{n-k}{s+1} - \binom{n+1}{s+2} | < N n^s (k+1)$$

olduğu indiksiyon ile gösterilir. Bu yüzden (3.1.12) ile

$$\begin{aligned} I_4 &= \sum_{k=0}^{n-1} | \Delta^{s+1} p_k | \left[\binom{n-k}{s+1} - \binom{n+1}{s+1} \right] \\ &< M n^s \sum_{k=0}^{n-1} (k+1) | \Delta^{s+1} p_k | = O(|P_n|) \end{aligned}$$

dir.

$$\begin{aligned} I_6 &= \sum_{k=0}^{n-1} |\Delta^{s+1} p_k| \sum_{i=s}^k c_{i-s}(s - \theta) = \sum_{k=0}^{n-1} |\Delta^{s+1} p_k| c_{k-s}(s + 1 - \theta) \\ &= \sum_{k=s}^{n-1} |\Delta^{s+1} p_k| c_{k-s}(s + 1 - \theta) \end{aligned}$$

olmak üzere

$$I_5 = \sum_{k=0}^{n-1} |\Delta^{s+1} p_k| \sum_{i=s}^k c_{n-i}(\theta) c_{i-s}(s - \theta) < c_n(\theta) I_6$$

elde edilir.

(3.1.12) yi kullanarak $r_n | P_n | n^{-s} - r_{n-1} | P_{n-1} | (n-1)^{-s} = n | \Delta^{s+1} p_{n-s} |$ ile bir $\{r_n\}$ dizisi tanımlayalım. Bu durumda

$$\begin{aligned} I_6 &= \sum_{k=s}^{n-1} |\Delta^{s+1} p_k| c_{k-s}(s + 1 - \theta) \\ &= \sum_{k=s}^{n-1} \left[\frac{r_{k+s} | P_{k+s} |}{(k+s)^s} - \frac{r_{k+s-1} | P_{k+s-1} |}{(k+s-1)^s} \right] \frac{c_{k-s}(s + 1 - \theta)}{k+s} \end{aligned}$$

olacaktır. I_2 için yapılan işlemler aynen yapılrsa $I_6 = O(1)$ elde edilir. $\square$

Teorem 3.1.4 ün $\alpha \leq 1$ ve $\{p_n\}$ artmayan özel durumu Thorpe (1975) tarafından ispatlanmıştır.

3.2 Nörlund Toplanabilirliğe Uygulamalar

$f \in L(-\pi, \pi)$, 2π periyotlu periyodik bir fonksiyon ve onun fourier seri gösterimi (daha önceden aldığımız gibi),

$$f(t) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos nt + b_n \sin nt) \quad (3.2.1)$$

olsun. (3.2.1) in eşlenik serisi

$$\tilde{f}(t) = \sum_{n=1}^{\infty} (b_n \cos nt - a_n \sin nt) = \sum_{n=1}^{\infty} B_n(t) \quad (3.2.2)$$

ve (3.2.1) in türev serisi

$$f'(t) = \sum_{n=1}^{\infty} n(b_n \cos nt - a_n \sin nt) = \sum_{n=1}^{\infty} nB_n(t) \quad (3.2.3)$$

dir.

Burada şu standart notasyonları kullanacağız :

$$\begin{aligned} t\varphi_1(t) &= \int_0^t \varphi(u)du , \quad S_n(r) = \frac{n^{r-1}}{P_n} \sum_{k=1}^n \frac{p_k}{k^r} \\ 2\phi(t) &= f(x+t) + f(x-t) - 2f(x) , \quad 2\psi(t) = f(x+t) - f(x-t) \\ \Phi_\alpha(t) &= \frac{1}{\Gamma(\alpha)} \int_0^t (t-u)^{\alpha-1} \phi(u)du , \quad \alpha > 0 , \quad \Phi_0(t) = \phi(t) \\ \phi_\alpha(t) &= \Gamma(\alpha+1)t^{-\alpha}\Phi_\alpha(t) , \quad \alpha > 1 \end{aligned}$$

$\psi_\alpha(t)$ ve $\Psi_\alpha(t)$ için de aynı durum geçerlidir. Şimdi daha iyi anlaşulsın diye Tamarkin tarafından verilen Teorem 2.2.13 ü tekrar verelim.

Sonuç 3.2.1 : (N, p) regüler Nörlund metodu

$R_n^* := \frac{n |p_n|}{|P_n|} = O(1)$, $S_n^* := \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n \frac{|P_k|}{k+1}$ ve $T_n^* := \frac{1}{|P_n|} \sum_{k=0}^n (k+1) |\Delta p_k| = O(1)$ şartlarını sağlasın. Bu durumda (N, p) Fourier-Effektiftir. [Teorem 2.2.13]

Teorem 3.1.4 den bir $\beta > 0$ için $(N, p) \supset (C, \beta)$ dir.

Şimdi $\alpha = 0$ için Bosanquet (1930) nun aşağıdaki sonucunu kullanalım.

Teorem A Eğer $f \in L[-\pi, \pi]$, 2π periyotlu periyodik bir fonksiyon ve

$\phi_\alpha(t) = o(t^\alpha)$ ise (3.2.1) serisi her bir $\beta > \alpha \geq 0$ için $t = x$ de (C, β) toplanabilirdir.

Sonuç 3.2.2 : Eğer $2\phi(t) = f(x+t) + f(x-t) - 2f(x)$ olmak üzere $\phi_1(t) = o(1)$ ve (p_n) dizisi $p_n \rightarrow \infty$ olacak şekilde nonnegatif, azalmayan, $\{p_{n+1} - p_n\}$ artmayan,

$$R_n = O(1) \quad \text{ve} \quad \frac{n}{|P_n|} \sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k^2} = O(1)$$

ise (3.2.1) serisi $t = x$ de (N, p) toplanabilirdir.

Bu sonuçta $\alpha = 1$ için Teorem 3.1.4 ün (***) koşulu gerçekleşenir.

$\{p_{n+1} - p_n\}$ dizisinin artan olmaması ise $\Delta^2 p_n \leq 0$ olmasını gerektirir.

(p_n) azalmayan olduğunudan $\Delta p_n \leq 0$ ve ayrıca $R_n = O(1)$ ve $p_n \rightarrow \infty$ ise $\lim \frac{n}{P_n} = 0$

gerçeklenir. Tüm bu sonuçları kullanırsak;

$$\begin{aligned}
0 &< \frac{n}{P_n} \sum_{k=1}^n k |\Delta^2 p_{k-2}| = \frac{n}{P_n} |\Delta^2 p_{-1}| + \frac{n}{P_n} \sum_{k=2}^n k(-\Delta^2 p_{k-2}) \\
&= O(1) - \frac{n}{P_n} \sum_{k=2}^n k(\Delta p_{k-2} - \Delta p_{k-1}) \\
&= O(1) - \frac{n}{P_n} \left[\sum_{k=2}^n (k\Delta p_{k-2} - (k+1)\Delta p_{k-1}) + \sum_{k=2}^n \Delta p_{k-1} \right] \\
&= O(1) - \frac{n}{P_n} [2\Delta p_0 + p_1 - p_n - (n+1)\Delta p_{n-1}] \\
&< O(1) + \frac{n}{P_n} (-2\Delta p_0 + p_n) = O(1)
\end{aligned}$$

Böylece Teorem 3.1.4 den bazı $\beta > 0$ için $(N, p_n) \supset (C, 1 + \beta)$ dir. Şimdi Teorem A uygulanabilir.

Sonuç 3.2.3 : Kabul edelim ki (p_n) $\alpha = 1$ için (3.1.12) yi sağlayan bir pozitif dizi olsun $\phi_1(t) = O(1)$ olduğunda (3.2.1) serisi s e (N, p) toplanabilirdir. Bu da (3.1.1) in $\alpha = 1$ iken sağlanması için gerek ve yeter koşuludur. [Teorem 2.2.15]

İspat (Yeter şart :) Sonuç 3.2.2 de $(N, p) = (C, 1 + \beta)$, $(0 < \beta < 1)$ olduğu durumu Teorem A' ile gösterelim. Teorem 3.1.4 den sonuç 3.2.2 nin şartları bazı $\beta > 0$ lar için $(N, p) \supset (C, 1 + \beta)$ olmasını gerektirir. sonuç Teorem A' den açıkları.

Sonuç 3.2.4 : Eğer ϕ sonuç 3.2.2 deki gibi $\phi_1(t) = o(1)$, (p_n) dizisi negatif olmayan, artmayan

$$S_n = \frac{1}{P_n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{P_k}{k+1} = O(1)$$

şeklide bir dizi ise (3.2.1) serisi $t = x$ de $(C, 1)(N, p)$ toplanabilirdir. [Teorem 2.2.4]

Das (1968, sh. 34) dan $(C, 1)(N, p) \supset (N, p)$ olduğu biliniyor. Geriye,

$$(N, p) \supset (C, 1 + \beta)$$

olduğunu göstermek; yani geriye (p_n) e Teorem 3.1.4 ün şartlarını sağlamak kalmıyor.

$P_n^{(1)} := \sum_{k=0}^n P_k$ olarak tanımlayalım

$$\frac{n}{P_n^{(1)}} \sum_{k=1}^n k |\Delta^2 P_{k-2}| = \frac{n}{P_n^{(1)}} \sum_{k=1}^n k |\Delta p_{k-1}| = \frac{n}{P_n^{(1)}} T_n$$

dir. P_n artan olduğunu, $P_n^{(1)} \leq (n+1)P_n$ dir. (p_n) azalan olduğunu

$$P_n = \sum_{k=0}^n p_k \geq (n+1)p_n$$

dir, böylece $R_n = O(1)$ dir.

Lemma 2.2.16 a) $T_n = O(1)$ dir.

$$T_n^{(1)} := \frac{1}{P_n^{(1)}} \sum_{k=0}^n (k+1) |\Delta P_k| = \frac{1}{P_n^{(1)}} \sum_{k=0}^n (k+1)p_{k+1} = O(1) \frac{1}{P_n^{(1)}} \sum_{k=0}^n P_k = O(1).$$

dir. Lemma 2.2.16 b) den $T_n^{(1)} = O(1)$ olması $R_n^{(1)} := \frac{n P_n}{P_n^{(1)}} = O(1)$ olmasını gerektirir. Lemma 2.2.17 den $R_n^{(1)} = O(1)$ ve $S_n = O(1)$ olması

$$\frac{|P_k^{(1)}|}{k+1} \sum_{n=k+1}^{\infty} \frac{1}{|P_{n-1}|} = O(1)$$

olmasını gerektirir, bir başka deyişle

$$\frac{n}{P_n^{(1)}} \sum_{k=1}^n \frac{P_k^{(1)}}{k^2} = O(1)$$

sağlanır.

Teorem 3.1.4 ve Teorem A' den sonuç açıktır.

Sonuç 3.2.5 : (p_n) negatif olmayan, $P_n \rightarrow \infty$ olacak şekilde artmayan bir dizi olacak şekilde (N, p) regüler Nörlund metodu olsun. Eğer $\frac{n}{P_n} = O(1)$ ve $\Phi(t) = O\left(\frac{t}{P_\tau}\right)$ ise (3.2.1) serisi $t = x$ de s ye (N, p) toplanabilirdir. (Tamarkin, 1932)

$B := (N, p_n)(C, 1)^{-1}$ ile tanımlansın. Bu durumda

$$b_{nk} := \begin{cases} \frac{k+1}{P_n}(p_{n-k} - p_{n-k-1}) & , k < n \\ \frac{(n+1)p_0}{P_n} & , k = n \\ 0 & , d.y. \end{cases}$$

$e = (1, 1, 1, \dots)$ olsun. Açık olarak $Be = e$ ve her k için $\lim_{n \rightarrow \infty} b_{nk} = 0$ dir. (p_n) artmayan olduğunu

$\sum_{k=0}^n |b_{nk}| = -\sum_{k=0}^{n-1} b_{nk} + b_{nn} = 2b_{nn} - 1$ dir. $\frac{n}{P_n} = O(1)$ olduğunuandan B sonlu norma sahiptir. Bu yüzden $(N, p) \supset (C, 1)$ dir.

$P_n \rightarrow \infty$ olması $\frac{n}{P_n} = O(1)$ den hemen elde edilir.

Böylece

$$\frac{\Phi(t)}{t} = \frac{1}{P_\tau} \frac{P_\tau}{t} \Phi(t) = O(1).o(1) = o(1)$$

olur. Sonuç Lebesgue Teoreminden (Teorem 1.4.8) elde edilir.

Sonuç 3.2.6 : Kabul edelim ki (p_n) dizisi,

$$\begin{aligned} (i) \quad & \frac{n}{P_n} \sum_{k=1}^n |\Delta p_k| = O(1) \\ (ii) \quad & \frac{n}{P_n} \sum_{k=1}^n k |\Delta^2 p_k| = O(1) \\ (iii) \quad & \frac{n}{P_n} \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{k^2} = O(1) \end{aligned}$$

olsun. Bu durumda

$$\int_0^t u^{-1} |f(x+u) - f(x-u) - 2uf'(x)| du = o(t)$$

olduğu her noktada (3.2.3) serisi $f'(x)$ e (N, p) toplanabilirdir.

Sonuç 3.2.6 da $(N, p) = (C, 1 + \beta)$, $(0 < \beta < 1)$ olduğu özel duruma Teorem A'' diyelim. Bu durumda (ii) ve (iii) şartları Teorem 3.1.4 ün hipotezlerini sağlar. Böylece bazı $0 < \beta < 1$ ler için $(N, p) \supset (C, 1 + \beta)$ dir. Şimdi Teorem A'' yü kullanalım.

Sonuç 3.2.6 Teorem 2.2.20 nin genellemesidir.

Sonuç 3.2.7 : Eger $\psi(t) = f(x+t) - f(x-t) - l = o(1)$ ve (p_n) negatif olmayan, $S_n = O(1)$ olacak şekilde artmayan bir dizi ise $\{nB_n(x)\}$, $\frac{l}{\pi}$ ye $(C, 1)(N, p)$ toplanabilirdir. [Teorem 2.2.10]

Sonuç 3.2.4 ün ispatını kullanırsak, bazı $0 < \beta < 1$ için $(C, 1)(N, p) \supset (N, p) \supset (C, 1 + \beta)$ elde edilir. Şimdi Teorem B yi uygulayalım.

Teorem B Eger $\Psi(t) = o(t)$ olacak şekilde bir $D(x)$ fonksiyonu varsa ve özel olarak eger $\psi(t) = o(1)$ ise $\{nB_n(x)\}$ her $\alpha > 1$ için $\frac{D(x)}{\pi}$ ye $(C, \alpha)(N, p)$ toplanabilirdir. (Fejer, 1913)

Sonuç 3.2.8: (p_n);

$$(i) \quad \frac{n}{|P_n|} \sum_{k=1}^n k |\Delta^2 p_{k-2}| = O(1)$$

$$(ii) \quad \frac{n}{|P_n|} \sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k^2} = O(1)$$

şartlarını sağlasın. $\psi(t) = f(x+t) - f(x-t) - D(x)$ olsun. Eğer $t \rightarrow 0$ iken $\Psi(t) = \int_0^t |\psi(u)| du = o(t)$ ve özel olarak eğer $\psi(t) = o(1)$ ise $\{nB_n(x)\}$, $\frac{D(x)}{\pi}$ ye (N, p) toplanabilirdir. (Siddiqi, 1978, Teo 1)

(p_n) üzerindeki şartlar, Teorem 3.1.4 den bazı $0 < \beta < 1$ ler için $(N, p) \supset (C, 1 + \beta)$ olmasını sağlar. Şimdi Teorem B yi kullanalım.

Sonuç 3.2.9: Eğer $\psi_1(t) = \int_0^t \psi(u) du = o(t)$ olacak şekilde bir $D(x)$ fonksiyonu varsa $\{nB_n(x)\}$ dizisinin $\frac{D(x)}{\pi}$ ye (N, p) toplanabilir olması için

$$(i) \quad \frac{n^2}{|P_n|} \sum_{k=1}^n k |\Delta^3 p_k| = O(1)$$

$$(ii) \quad \frac{n^2}{|P_n|} \sum_{k=1}^n \frac{|P_k|}{k^3} = O(1)$$

koşulları sağlanmalıdır.

(p_n) üzerindeki bu şartlar Teorem 3.1.4 de bazı $\theta > 2$ için $(N, p) \supset (C, \theta)$ olmasını gerektirir. Şimdi Chow'un aşağıdaki sonucunu uygulayalım.

Teorem C Eğer $\psi_1(t) = o(t)$ olacak şekilde bir $D(x)$ fonksiyonu varsa her $\alpha > 2$ için $\{nB_n(x)\}$ dizisi $\frac{D(x)}{\pi}$ ye (C, α) toplanabilirdir. (Chow, 1941)

4 Fourier Serileri ve Eşlenik Serilerinin Genelleştirilmiş Nörlund Toplanabilirliği

4.1 Giriş

Bu Bölümde kullanacağımız bazı ifadeler şunlardır:

$$\begin{aligned} R_n &= (p * q)_n \\ N_n(t) &= \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \\ \bar{N}_n(t) &= \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\cos(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \end{aligned}$$

Bu ifadelerden başka $0 \leq t < \infty$ için $p(t)$, $P(t)$ ve $0 \leq t < n+1$ için $r_n(t)$, $R_n(t)$ fonksiyonları ($k = 0, 1, 2, \dots$) olmak üzere $k \leq t < k+1$ için

$$\begin{aligned} p(t) &= p_k \\ P(t) &= \int_0^t p(u) du \end{aligned}$$

$k = 0, 1, 2, \dots, n$ olmak üzere $k \leq t < k+1$ için

$$\begin{aligned} r_n(t) &= p_k q_{n-k} \\ R_n(t) &= \int_0^t r_n(u) du \end{aligned}$$

Şeklinde tanımlansın.

Teorem 4.1.1 (N, p_n, q_n) regüler metodu aşağıdaki gibi tanımlansın. $u \geq 0$ için $p(u)$ monoton, artmayan, mutlak pozitif $p_n = p(n)$, $q(u)$ monoton, azalmayan, mutlak pozitif $q_n = q(n)$ şeklinde fonksiyonlar olsunlar.

$$\lambda(t), n \rightarrow \infty \text{ iken } \lambda(n) = O(P_n) \quad (4.1.1)$$

koşulunu sağlayan uygun pozitif, azalmayan t 'ye bağlı bir fonksiyon olmak üzere

$$n \rightarrow \infty \text{ iken } R(u) = \int_0^u p(x)q(u-x)dx \quad (4.1.2)$$

ve

$$n \rightarrow \infty \quad \text{iken} \quad q_n \int_1^n \frac{\lambda(u)}{u} du = O(R_n) \quad (4.1.3)$$

şeklinde alalım.

Eğer $t \rightarrow 0$ iken

$$G(t) = \int_0^t |\phi(u)| du = O\left(\frac{t\lambda(1/t)}{P(1/t)}\right) \quad (4.1.4)$$

ise

$$\frac{1}{2}a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos nx + b_n \sin nx) \equiv \sum_{n=1}^{\infty} A_n(x) \quad (4.1.5)$$

serisi $x = t$ ’de $f(t)$ değerine (N, p, q) toplanabilirdir. (Singh, A.N., 1990)

Teorem 4.1.2 Regüler (N, p, q) Nörlund Metodu yukarıdaki teoremde olduğu gibi tanımlansın ve (4.1.1), (4.1.2), (4.1.3) sağlanınsın. Eğer $t \rightarrow 0$ iken

$$\int_0^t |\psi(u)| du = O\left(\frac{t\lambda(1/t)}{P(1/t)}\right)$$

ise

$$\sum_{n=1}^{\infty} (b_n \cos nx - a_n \sin nx) \equiv \sum_{n=1}^{\infty} B_n(x) \quad (4.1.6)$$

eslenik serisi

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \cot \frac{1}{2}tdt$$

değerine integralin Lebesgue anlamında var olduğu tüm noktalarda (N, p, q) toplanabilirdir. (Singh, A.N., 1990)

Bu teoremleri ispatlayabilmek için aşağıdaki lemmalara ihtiyacımız var.

Lemma 4.1.3 $0 < t \leq \pi$ için

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\sin(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right| = O\left(\frac{P(\frac{1}{t})}{t}\right)$$

ve

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\cos(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right| = O\left(\frac{P(\frac{1}{t})}{t}\right)$$

(Singh, A.N., 1963)

İspat : $0 < t \leq \pi$ için $\sin \frac{1}{2}t \geq \frac{t}{\pi}$ olduğunu için

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\sin(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right| \leq \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sin(n-k+\frac{1}{2})t \right|$$

olar.

$$q \leq \frac{1}{t} < q+1 \text{ olmak üzere}$$

$$\begin{aligned} \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sin(n-k+\frac{1}{2})t \right| &\leq \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sin(n+\frac{1}{2})t \cos kt \right| \\ &\quad + \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \cos(n+\frac{1}{2})t \sin kt \right| \\ &\leq \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \cos kt \right| + \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sin kt \right| \end{aligned}$$

Simdi $\left| \sum_{k=0}^n p_k \cos kt \right| = |\psi_n(t)|$ diyelim

$$\begin{aligned} |\psi_n(t)| &= \left| \sum_{k=0}^q p_k \cos kt + \sum_{k=q+1}^n p_k \cos kt \right| \\ &\leq \left| \sum_{k=0}^q p_k \cos kt \right| + \left| \sum_{k=q+1}^n p_k \cos kt \right| \end{aligned}$$

Abel Lemma'dan

$$\begin{aligned} &\leq P_q + p_{q+1} \frac{1}{|\sin \frac{t}{2}|} \\ &\leq P_{[\frac{1}{t}]} + p_{q+1} \frac{\pi}{t} \leq P_{[\frac{1}{t}]} + p_{q+1} \pi(q+1) \\ &\leq P_{[\frac{1}{t}]} + \pi(p_0 + p_1 + p_2 + \dots + p_q) \\ &\leq P_{[\frac{1}{t}]} + \pi P_{[\frac{1}{t}]} \\ &= O(P_{[\frac{1}{t}]}) \end{aligned}$$

olar. Aynı şekilde

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \sin kt \right| = O\left(P_{[\frac{1}{t}]}\right)$$

bulunur. Dolayısıyla

$$\frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \cos kt \right| + \frac{\pi}{t} \left| \sum_{k=0}^n p_k \sin kt \right| = O\left(\frac{P_{[\frac{1}{t}]}}{t}\right)$$

elde edilmiş olur. Bu da ispatı tamamlar. $\square$

Lemma 4.1.4 $0 < t \leq \pi$ için

$$N(t) = \frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t}$$

ise

$$|N(t)| = O\left(\frac{q_n P(1/t)}{R_n t}\right)$$

olur. (Singh, A.N., 1990)

İspat : Sabit n için k ile q_{n-k} artmayan ve $n \rightarrow \infty$ iken

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right|$$

artan olduğunu

$$|N(t)| \leq \frac{q_n}{R_n} \left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right| = O\left(\frac{q_n P\left(\frac{1}{t}\right)}{R_n t}\right)$$

olur. $\square$

Lemma 4.1.5 Eger $0 < t \leq \pi$ için

$$\bar{N}(t) = \frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\cos(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t}$$

ise

$$|\bar{N}(t)| = O\left(\frac{q_n P(1/t)}{R_n t}\right)$$

olur. (Singh, A.N., 1990)

İspat : Sabit n için k ile q_{n-k} artmayan ve $n \rightarrow \infty$ iken

$$\left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\cos(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right|$$

artan olduğunu

$$|\bar{N}(t)| \leq \frac{q_n}{R_n} \left| \sum_{k=0}^n p_k \frac{\cos(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right| = O\left(\frac{q_n P\left(\frac{1}{t}\right)}{R_n t}\right)$$

olur. $\square$

Lemma 4.1.6 (4.1.3)' den $n \rightarrow \infty$ iken

$$q_n = o(R_n)$$

dir. (Singh A.N., 1990)

İspat : $\lambda(n)$ pozitif azalmayan fonksiyon olduğundan (4.1.3) den

$$n \rightarrow \infty \text{ iken } \int_1^n \frac{dx}{x} = o\left(\frac{R_n}{q_n}\right) \text{ dir.}$$

$n \rightarrow \infty$ iken sol taraf ∞ olduğundan $q_n = o(R_n)$ elde edilir. $\square$

Şimdi Teorem 4.1.1'in ispatını verelim.

İspat : Eğer $s_n(x)$ (4.1.5) serisinin n 'inci kısmi toplamlar dizisi olarak alınırsa

$$s_n(x) - f(x) = \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \phi(t) \frac{\sin(n + \frac{1}{2})t}{\sin(\frac{1}{2}t)} dt$$

olur. Dolayısıyla

$$\begin{aligned} t_n^{p,q} - f(x) &= \frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_0^\pi \phi(t) \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin(\frac{1}{2}t)} dt \\ &= \int_0^\pi \phi(t) N(t) dt \end{aligned}$$

şeklindedir. Teoremin ispatını yapmak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$I = \int_0^\pi \phi(t) N(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermemiz gereklidir.

$0 < \delta < \pi$ için

$$\begin{aligned} I &= \int_0^\pi \phi(t) N(t) dt = \left[\int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^\delta + \int_\delta^\pi \right] \phi(t) N(t) dt \\ &= I_1 + I_2 + I_3 \end{aligned}$$

yazalım.

$0 \leq t \leq \frac{1}{n}$ aralığında düzgün olarak

$$\begin{aligned} |N(t)| &\leq \frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{(n - k + \frac{1}{2})t}{\frac{t}{\pi}} \\ &= O(n) \end{aligned}$$

olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken teoremin hipotezinden

$$\begin{aligned} I_1 &= \int_0^{\frac{1}{n}} \phi(t)N(t)dt = O(n) \int_0^{\frac{1}{n}} |\phi(t)| dt \\ &= O(n)O\left(\frac{\lambda(n)}{nP(n)}\right) \\ &= o(1) \end{aligned}$$

Lemma 4.1.4 den M her bir işlemde değişik olabilecek pozitif sabit olmak üzere

$$I_2 = \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \phi(t)N(t)dt \leq \frac{Mq_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} |\phi(t)| \frac{P\left(\frac{1}{t}\right)}{t} dt$$

ifadesi elde edilir.

$\epsilon > 0$ verilsin, $0 < t \leq \delta$ olacak şekilde bir δ seçelim öyle ki,

$$|G(t)| = \int_0^t |\phi(u)| du = O\left(\frac{t\lambda(1/t)}{P(1/t)}\right) \leq \frac{\epsilon t\lambda\left(\frac{1}{t}\right)}{P\left(\frac{1}{t}\right)}$$

olsun.

Dolayısıyla,

$$u = \frac{P\left(\frac{1}{t}\right)}{t}, \quad dv = |\phi(t)|$$

alıp kısmi integrasyon yaparsak M 'ler farklı olabilecek şekilde,

$$\begin{aligned} |I_2| &\leq \frac{Mq_n}{R_n} \left[G(t) \frac{P\left(\frac{1}{t}\right)}{t} \right]_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \frac{Mq_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} G(t) \frac{P\left(\frac{1}{t}\right)}{t^2} dt \\ &\quad + \frac{Mq_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} G(t) \frac{dP\left(\frac{1}{t}\right)}{t} \\ &= I_{2,1} + I_{2,2} + I_{2,3} \end{aligned}$$

olur.

Lemma 4.1.6, (4.1.1) ve (4.1.4) den $n \rightarrow \infty$ iken eğer $M(\delta) - \delta$ ya bağılı bir sabit olarak alınırsa, sabit δ için

$$\begin{aligned} |I_{2,1}| &= \left| \frac{Mq_n}{R_n} \left[G(\delta) \frac{P\left(\frac{1}{\delta}\right)}{\delta} \right] - \frac{Mq_n}{R_n} G\left(\frac{1}{n}\right) n P_n \right| \\ &= \frac{M(\delta)q_n}{R_n} + O\left(\frac{q_n \lambda(n)}{R_n}\right) \\ &= o(1) \end{aligned}$$

elde edilir.

(4.1.3) den ve eşitsizlikte $x = \frac{1}{t}$ dönüşümü yapılırsa

$$\begin{aligned} |I_{2,2}| &= \frac{Mq_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} G(t) \frac{P\left(\frac{1}{t}\right)}{t^2} dt \leq \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{\lambda\left(\frac{1}{t}\right) t P\left(\frac{1}{t}\right)}{P\left(\frac{1}{t}\right) t^2} dt \\ &= \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \int_{\frac{1}{\delta}}^n \frac{\lambda(x)}{x} dx \leq M\epsilon \end{aligned}$$

elde edilir.

$$\begin{aligned} |I_{2,3}| &= \frac{Mq_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} G(t) \frac{dP\left(\frac{1}{t}\right)}{t} dt \leq \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{\lambda\left(\frac{1}{t}\right) t dP\left(\frac{1}{t}\right)}{P\left(\frac{1}{t}\right) t} dt \\ &= \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \int_{\frac{1}{\delta}}^n \frac{\lambda(x)}{P(x)} dP(x) \end{aligned}$$

$P(x) = P_{[x]}$ fonksiyonu $x = k$ noktasında p_k kadar değiştiğinden (atladiğinden)
(diğer yerlerde sabit)

$$\begin{aligned} |I_{2,3}| &= \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \sum_{k=1}^n \frac{p_k \lambda(k)}{p(k)} \leq \frac{M\epsilon q_n}{R_n} \sum_{k=1}^n \frac{k P_k \lambda(k)}{k P(k)} \\ &\leq M\epsilon \end{aligned}$$

$\limsup_{n \rightarrow \infty} |I_3| \delta$ ve t 'nin seçimiyle oldukça küçük yapılabileceğinden $I_3 \rightarrow 0$ olur. Fakat Riemann-Lebesgue teoremi ve toplanabilme metodunun regülerlik koşullarından dolayı, $n \rightarrow \infty$ iken

$$I_3 = \int_{\delta}^{\pi} \phi(t) N(t) dt = o(1)$$

olur. $\square$

Teorem 4.1.2 nin ispatını verelim.

İspat : $\bar{s}_n(x) \sum B_n(x)$ serisinin n 'inci kısmi toplamını göstersin. Bu durumda

$$\bar{s}_n(x) = \frac{1}{2\pi} \int_0^{\pi} \psi(t) \frac{\cos \frac{1}{2}t - \cos(n + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} dt$$

ve

$$\bar{t}_n^{p,q} = \frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_0^{\pi} \psi(t) \frac{\cos \frac{1}{2}t - \cos(n + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} dt$$

olur.

$$\begin{aligned} \bar{t}_n^{p,q} - \frac{1}{2\pi} \int_0^\pi \psi(t) \cot \frac{1}{2} t dt &= -\frac{1}{2\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_0^\pi \psi(t) \frac{\cos(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} dt \\ &= -\int_0^\pi \psi(t) \bar{N}(t) dt \end{aligned}$$

Şimdi teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$\int_0^\pi \psi(t) \bar{N}(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermek yeterli olacaktır.

$$\begin{aligned} \int_0^\pi \psi(t) \bar{N}(t) dt &= \left[\int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^\delta + \int_\delta^\pi \right] \psi(t) \bar{N}(t) dt \\ &= J_1 + J_2 + J_3 \end{aligned}$$

Şeklinde alalım.

Eşlenik fonksiyon var olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{1}{2} t dt = o(1)$$

olur. Buradan M pozitif bir sabit olmak üzere,

$$\begin{aligned} \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \cot \frac{1}{2} t dt - J_1 &= \frac{1}{2\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \left[\cot \frac{1}{2} t - \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\cos(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right] dt \\ &= \frac{1}{2\pi R_n} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi(t) \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \left[\sum_{m=0}^{n-k} 2 \sin mt \right] dt \\ &\leq \frac{1}{\pi R_n} \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi(t)| \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} (n-k) dt \\ &\leq M n \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi(t)| dt \\ &= O(1) \end{aligned}$$

elde edilir. Dolayısıyla

$$J_1 = o(1)$$

olur. Şimdi $\frac{1}{n} \leq t \leq \delta$ için Lemma 4.1.4 den, I_2 'de olduğu gibi

$$\begin{aligned} J_2 &= \int_{\frac{1}{n}}^\delta \psi(t) \bar{N}(t) dt \leq \frac{M q_n}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^\delta |\psi(t)| \frac{P(\frac{1}{t})}{t} dt \\ &= o(1) \end{aligned}$$

bulunur.

Riemann-Lebesgue Teoremi ve toplanabilme metodunun regülerliğinden

$$J_3 = o(1)$$

olur. Bu da ispatı tamamlar. $\square$

Aşağıdaki iki sonuç yukarıdaki iki teoremin sonuçlarıdır.

Sonuç 1: Eğer $\lambda(u) = 1$ ve her n için $q_n = 1$ alınırsa Pati, T. (1961) in sonuçları sağlanır.

Sonuç 2: Eğer her n için $q_n = 1$ ve $\lambda\left(\frac{1}{t}\right) = \frac{P(1/t)}{\log(1/t)}$ alınırsa Singh, T. (1963) in teoremleri elde edilir.

Teorem 4.1.7 Regüler Genelleştirilmiş Nörlund Metodu (N, p_n, q_n) , $\{p_n\}$ negatif olmayan, monoton, reel sabitlerin azalmayan dizisi ve $\{q_n\}$ negatif olmayan, monoton, reel sabitlerin azalmayan dizisi olacak şekilde tanımlansın.

$0 < \delta < \pi$ aralığında herhangi δ için

$$n \rightarrow \infty \quad \text{iken} \quad \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\phi_x(t)|}{t} P\left(\frac{1}{t}\right) dt = o\left(\frac{R_n}{q_n}\right) \quad (4.1.7)$$

koşulu sağlanması (4.1.5) serisi x noktasında $f(x)$ 'e (N, p_n, q_n) toplanabilirdir.

(Khare, 1990)

Teorem 4.1.8 Regüler Genelleştirilmiş Nörlund Metodu (N, p_n, q_n) , $\{p_n\}$ negatif olmayan, monoton, reel sabitlerin azalmayan dizisi ve $\{q_n\}$ negatif olmayan, monoton, reel sabitlerin azalmayan dizisi olacak şekilde tanımlansın.

$0 < \delta < \pi$ aralığında herhangi δ için

$$n \rightarrow \infty \quad \text{iken} \quad \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\psi_x(t)|}{t} P\left(\frac{1}{t}\right) dt = o\left(\frac{R_n}{q_n}\right) \quad (4.1.8)$$

koşulu sağlanması (4.1.6) eşlenik serisi

$$\frac{1}{\pi} \int_0^\pi \psi_x(t) \cot \frac{1}{2} t dt$$

değeri integralin Lebesgue anlamında var olduğu bütün noktalarda (N, p_n, q_n) toplanabilirdir. (Khare, 1990)

Bu iki teorem 1990 yılında S.P.Khare tarafından ispatlanmıştır.

Şimdi yukarıda verdığımız teoremleri genelleştirelim.

Teorem 4.1.9 (N, p_n, q_n) metodu, negatif olmayan, artmayan $\{p_n\}$ dizisi ve negatif olmayan, azalmayan $\{q_n\}$ dizisi ile tanımlanan regüler Nörlund metodu olsun.

$0 < \delta < \pi$ aralığındaki herhangi δ için .

$$n \rightarrow \infty \text{ iken } \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Phi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n\left(\frac{1}{t}\right)}{t} \right| dt = o(R_n) \quad (4.1.9)$$

koşulu sağlanırsa (4.1.5) serisi x noktasında $f(x)$ değerine (N, p_n, q_n) toplanabilirdir.

[Okuyama ve Ark., 1998]

Teorem 4.1.10 (N, p_n, q_n) metodu, negatif olmayan, artmayan $\{p_n\}$ dizisi ve negatif olmayan, azalmayan $\{q_n\}$ dizisi ile tanımlanan regüler Nörlund metodu olsun.

$0 < \delta \pi$ aralığındaki herhangi δ için $n \rightarrow \infty$ iken

$$\int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Psi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n\left(\frac{1}{t}\right)}{t} \right| dt = o(R_n) \quad (4.1.10)$$

koşulu sağlanırsa (4.1.6) eşlenik serisi

$$\frac{1}{\pi} \int_0^\pi \psi_x(t) \cot \frac{1}{2} t dt$$

değerine integralin Lebesgue anlamında var olduğu bütün noktalarda (N, p_n, q_n) toplanabilirdir. (Okuyama ve Ark., 1998)

Şimdi ispat'a geçmeden önce Teorem 4.1.9'un Teorem 4.1.1 ve Teorem 4.1.7 nin genelleştirilmiş şekli olduğunu gösterelim.

$\{p_k, q_{n-k}\}_{k=0}^n$ k 'nin artmayan bir dizisi olduğunu,

$$0 \leq \frac{1}{t} r_n\left(\frac{1}{t}\right) \leq R_n\left(\frac{1}{t}\right) \quad \left(0 < \frac{1}{t} < n + 1\right)$$

ifadesini elde ederiz. Dolayısıyla bu ifadeyi kullanırsak

$$\frac{d}{dt} \frac{R_n\left(\frac{1}{t}\right)}{t} = \frac{-\frac{1}{t} r_n\left(\frac{1}{t}\right) - R_n\left(\frac{1}{t}\right)}{t^2} = O\left(\frac{R_n\left(\frac{1}{t}\right)}{t^2}\right)$$

olur.

Eğer (4.1.1), (4.1.2), (4.1.3) ve (4.1.4) koşulları sağlanıgında $y = (1/t)$ dönüşümü yaparak

$$\frac{1}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Phi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt = o \left(\frac{1}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{t \lambda(\frac{1}{t}) R_n(\frac{1}{t})}{P(\frac{1}{t}) t^2} dt \right)$$

$$= o \left(\frac{1}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{\lambda(\frac{1}{t}) R_n(\frac{1}{t})}{t P(\frac{1}{t})} dt \right) = o \left(\frac{1}{R_n} \int_{\frac{1}{\delta}}^n \frac{\lambda(y) R_n(y)}{y P(y)} dy \right)$$

$$= o \left(\frac{1}{R_n} \sum_{k=2}^n \int_{k-1}^k \frac{\lambda(y) R_n(y)}{y P(y)} dy \right) = o \left(\frac{1}{R_n} \sum_{k=2}^n \frac{R_n(k)}{P(k)} \int_{k-1}^k \frac{\lambda(y)}{y} dy \right)$$

$$= o \left(\frac{q_n}{R_n} \sum_{k=2}^n \frac{P(k)}{P(k)} \int_{k-1}^k \frac{\lambda(y)}{y} dy \right) = o \left(\frac{q_n}{R_n} \int_1^n \frac{\lambda(y)}{y} dy \right) = o(1)$$

olduğundan (4.1.1), (4.1.2), (4.1.3) ve (4.1.4) koşullarının yerini (4.1.9) alabilir.

Benzer yolla (4.1.7) ve Lemma 4.1.12 kullanılarak, $\frac{1}{t} R_n(\frac{1}{t})$ artmayan ve $R_n(t) \leq q_n P(t)$ olduğundan, kısmi integrasyon yaparsak

$$\begin{aligned} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Phi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt &= \left[-\Phi_x(t) \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right]_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\phi_x(t)|}{t} R_n\left(\frac{1}{t}\right) dt \\ &= o\left(R_n(n) - R_n\left(\frac{1}{\delta}\right)\right) + o\left(q_n \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{|\phi_x(t)|}{t} P\left(\frac{1}{t}\right) dt\right) \\ &= o(R_n) \end{aligned}$$

Dolayısıyla (4.1.7) nin yerini de (4.1.9) alabilir.

Buradan da gördüğümüz gibi Teorem 4.1.9, Teorem 4.1.1 ve Teorem 4.1.7 nin bir genellemesidir.

Aynı şekilde Teorem 4.1.10 da Teorem 4.1.2 ve Teorem 4.1.8 in genellemesidir.

Teoremleri ispatlamak için aşağıdaki lemmalara ihtiyacımız olacak.

Lemma 4.1.11 Eğer $\{p_n\}$ negatif olmayan, artmayan ve $\{q_n\}$ negatif olmayan,

azalmayan diziler ise

$$N_n(t) = O(n) \quad \left(0 < t \leq \frac{1}{n}\right) \quad (4.1.11)$$

$$\bar{N}_n(t) = O(n) \quad \left(0 < t \leq \frac{1}{n}\right) \quad (4.1.12)$$

$$N_n(t) = O\left(R_n\left(\frac{1}{t}\right)(tR_n)^{-1}\right) \quad \left(\frac{1}{n} \leq t < \pi\right) \quad (4.1.13)$$

$$\bar{N}_n(t) = O\left(R_n\left(\frac{1}{t}\right)(tR_n)^{-1}\right) \quad \left(\frac{1}{n} \leq t < \pi\right) \quad (4.1.14)$$

ifadeleri gerçekleşir. (Okuyama ve Ark., 1997)

İspat:

(4.1.11):

Eğer $0 < t \leq \frac{1}{n}$ ise $n \rightarrow \infty$ iken

$$\begin{aligned} |N_n(t)| &= \left| \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\sin(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}} \right| \leq \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{(n-k+1)t}{\frac{t}{\pi}} \\ &\leq \frac{\pi(n+1)}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} = \pi(n+1) \end{aligned}$$

(4.1.12) ifadesinin ispatı da aynı yolla yapılır. $\square$

(4.1.13):

$\tau = \left[\frac{1}{t}\right]$ ve $Im(z)$ z kompleks sayısının imajiner (sanal) kisımı olmak üzere,
 $\frac{1}{n} \leq t < \pi$ ise

$$\begin{aligned} |N_n(t)| &= \left| \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\sin(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}} \right| \\ &\leq \frac{\pi}{tR_n} \left| Im\left(\sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} e^{i(n-k+1)t}\right) \right| \leq \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} e^{ikt} \right| \\ &\leq \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=0}^{\tau-1} p_k q_{n-k} e^{ikt} \right| + \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=\tau}^n p_k q_{n-k} e^{ikt} \right| \\ &\leq \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=\tau}^n p_k q_{n-k} \cos kt \right| + \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=\tau}^n p_k q_{n-k} \sin kt \right| + \frac{\pi}{tR_n} \left| \sum_{k=0}^{\tau-1} p_k q_{n-k} e^{ikt} \right| \\ &= I_1 + I_2 + I_3 \end{aligned}$$

$$R_n(\tau) = \sum_{k=0}^{\tau-1} p_k q_{n-k} \text{ ve } \tau \leq \frac{1}{t} \text{ olduguundan}$$

$$I_3 = \frac{\pi}{t R_n} \left| \sum_{k=0}^{\tau-1} p_k q_{n-k} e^{ikt} \right| = O \left(R_n \left(\frac{1}{t} \right) (t R_n)^{-1} \right)$$

olur.

$$A_k^{(1)}(t) = \sum_{j=0}^k \cos jt, \quad A_k^{(2)}(t) = \sum_{j=0}^k \sin jt$$

yazip Abel transformasyon uygularsak, ($k = 1, 2, \dots; l = 1, 2$) olmak üzere k 'ya göre $\{p_k q_{n-k}\}$ artmayan ve $|A_k^{(l)}| \leq \left(\sin \frac{t}{2}\right)^{-1} \leq \frac{\pi}{t}$ olduguundan,

$$\begin{aligned} \frac{t R_n}{\pi} I_l &\leq \left| \sum_{k=\tau}^{n-1} (p_k q_{n-k} - p_{k+1} q_{n-k-1}) A_k^{(l)}(t) \right| + |p_\tau q_{n-\tau} A_{\tau-1}^{(l)}(t)| + |p_n q_0 A_n^{(l)}(t)| \\ &\leq O \left(\frac{1}{t} \left\{ \sum_{k=\tau}^{n-1} (p_k q_{n-k} - p_{k+1} q_{n-k-1}) + p_\tau q_{n-\tau} + p_n q_0 \right\} \right) \\ &\leq \left(O \frac{1}{t} p_\tau q_{n-\tau} \right) \leq O \left(\frac{1}{t} R_n \left(\frac{1}{t} \right) \right) \end{aligned}$$

olur. bu ise ispatı tamamlar. (4.1.14) ifadesinin ispatı da aynı yolla yapılır. $\square$

Lemma 4.1.12 (4.1.7) ve (4.1.8) koşulları $t \rightarrow 0$ iken sırasıyla

$$\Phi_x(t) = o(t)$$

ve

$$\Psi_x(t) = o(t)$$

koşullarını gerektirir. (Khare, 1990)

Lemma 4.1.13 (4.1.9) ve (4.1.10) koşulları $t \rightarrow 0$ iken sırasıyla

$$\Phi_x(t) = o(t)$$

ve

$$\Psi_x(t) = o(t)$$

koşullarını gerektirir. (Okuyama ve Ark., 1997]

İspat : $\frac{R_n(\frac{1}{t})}{t}$ artmayan olduğunu, (4.1.9) dan

$$\begin{aligned} o(R_n) &= \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \Phi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt \\ &\geq \Phi_x\left(\frac{1}{n}\right) \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt = \Phi_x\left(\frac{1}{n}\right) \left\{ - \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} dt \right\} \\ &= \Phi_x\left(\frac{1}{n}\right) \left\{ nR_n(n) - \delta^{-1} R_n\left(\frac{1}{\delta}\right) \right\} \sim n\Phi_x\left(\frac{1}{n}\right) R_n(n) \end{aligned}$$

olur. Şimdi (N, p_n, q_n) metodu regüler olduğunu $\Phi_x\left(\frac{1}{n}\right) = o\left(\frac{1}{n}\right)$ şeklinde dir. $\Phi_x(t)$ azalmayan olduğunu $\Phi_x(t) = o(t)$ elde edilir. Bu da ispatın ilk kısmını tamamlar. Kalan bölümün ispatı da aynı şekilde yapılır. $\square$

Simdi Teorem 4.1.9 un ispatını verelim

İspat : Eğer $s_n(x)$ (4.1.5) serisinin n inci kismi toplamlar dizisi olarak alınırsa

$$s_n(x) - f(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \phi_x(t) \frac{\sin(n + \frac{1}{2})t}{\sin(\frac{1}{2}t)} dt$$

olur. Dolayısıyla

$$\begin{aligned} t_n^{p,q} - f(x) &= \frac{1}{\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_0^\pi \phi_x(t) \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin(\frac{1}{2}t)} dt \\ &= \int_0^\pi \phi_x(t) N_n(t) dt \end{aligned}$$

şeklindedir. Teoremin ispatını yapmak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$I = \int_0^\pi \phi_x(t) N_n(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermemiz gereklidir. $\epsilon > 0$ verilsin. Lemma 4.1.13 den $0 < \delta < \pi$ olacak şekilde $0 < t < \delta$ için

$$\Phi_x(t) \leq \epsilon t$$

ifadesini sağlayan bir δ seçebiliriz.

$$\begin{aligned} I = \int_0^\pi \phi_x(t) N_n(t) dt &= \left[\int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^\delta + \int_\delta^\pi \right] \phi_x(t) N_n(t) dt \\ &= I_1 + I_2 + I_3 \end{aligned}$$

yazalm. (4.1.11) ve Lemma 4.1.13 den $n \rightarrow \infty$ iken

$$|I_1| = \left| \int_0^{\frac{1}{n}} \phi_x(t) N_n(t) dt \right| \leq O \left(n \int_0^{\frac{1}{n}} |\phi_x(t)| dt \right) = O(n) o \left(\frac{1}{n} \right) = o(1)$$

olur. (4.1.13) den A herbir işlemde değişebilecek bir sabit olmak üzere

$$\begin{aligned} |I_2| &= \left| \int_{\frac{1}{n}}^\delta \phi_x(t) N_n(t) dt \right| \leq \frac{A}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^\delta |\phi_x(t)| \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} dt \\ &\leq \frac{A}{R_n} \left[\Phi_x(t) \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} dt \right]_{\frac{1}{n}}^\delta + \frac{A}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^\delta \Phi_x(t) \left| \frac{d}{dt} \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt \\ &= I_{21} + I_{22} \end{aligned}$$

Şimdi Lemma 4.1.13 den

$$I_{21} = \frac{A}{R_n} \left[\Phi_x(t) \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} dt \right]_{\frac{1}{n}}^\delta \leq \frac{A\epsilon R_n(\frac{1}{\delta})}{R_n} + \frac{A\epsilon R_n(n)}{R_n}$$

olması gerçeği ve (4.1.9) dan $n \geq n_1$ için

$$|I_{21}| \leq A\epsilon$$

ve

$$|I_{22}| \leq A\epsilon$$

olacak şekilde bir n_1 tamsayısı bulabiliyoruz.

Buradan da

$$|I_2| \leq A\epsilon$$

olur.

$$I_3 = \frac{1}{\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_\delta^\pi \phi_x(t) \frac{\sin(n - k + \frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} dt$$

yazıp, Riemann-Lebesgue Teoremini uygularsak, (N, p_n, q_n) toplanabilme metodunun regülerlik koşulundan, yine $n \geq n_2$ için

$$|I_3| \leq A\epsilon$$

olacak şekilde bir n_2 tamsayısı bulabiliyoruz.

Sonuçta $n \rightarrow \infty$ iken

$$I = I_1 + I_2 + I_3 = o(1)$$

olduğunu göstermiş olduk.

Şimdi de Teorem 4.1.10'un ispatını verelim.

İspat : $\bar{s}_n(x)$ (4.1.6) serisinin n 'inci kısmının toplamını göstersin. Bu durumda

$$\bar{s}_n(x) = \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \psi_x(t) \frac{\cos \frac{1}{2}t - \cos \left(n + \frac{1}{2}\right)t}{\sin \frac{1}{2}t}$$

ve dolayısıyla

$$\bar{t}_n^{p,q} = \frac{1}{\pi R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \int_0^\pi \psi_x(t) \frac{\cos \frac{1}{2}t - \cos \left(n + \frac{1}{2}\right)t}{\sin \frac{1}{2}t} dt$$

olur.

$$\begin{aligned} \bar{t}_n^{p,q} - \frac{1}{\pi} \int_0^\pi \psi_x(t) \cot \frac{1}{2}tdt &= -\frac{1}{\pi R_n} \int_0^\pi \psi_x(t) \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\cos \left(n - k + \frac{1}{2}\right)t}{\sin \frac{1}{2}t} dt \\ &= - \int_0^\pi \psi_x(t) \bar{N}(t) dt \end{aligned}$$

Şimdi teoremi ispatlamak için $n \rightarrow \infty$ iken

$$J = \int_0^\pi \psi_x(t) \bar{N}(t) dt = o(1)$$

olduğunu göstermek yeterli olacaktır. Teorem 4.1.9 da olduğu gibi

$$\begin{aligned} J &= \int_0^\pi \psi_x(t) \bar{N}(t) dt = \left[\int_0^{\frac{1}{n}} + \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} + \int_{\delta}^\pi \right] \psi_x(t) \bar{N}(t) dt \\ &= J_1 + J_2 + J_3 \end{aligned}$$

şeklinde alalım.

Eşlenik fonksiyon var olduğundan $n \rightarrow \infty$ iken

$$\frac{1}{\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi_x(t) \cot \frac{1}{2}tdt = o(1)$$

olur. Dolayısıyla Lemma 4.1.13 den $n \rightarrow \infty$ iken,

$$\begin{aligned}
& \left| \frac{1}{\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi_x(t) \cot \frac{1}{2} t dt - J_1 \right| \\
&= \left| \frac{1}{\pi} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi_x(t) \left\{ \cot \frac{1}{2} t - \frac{1}{R_n} \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \frac{\cos(n-k+\frac{1}{2})t}{\sin \frac{1}{2}t} \right\} dt \right| \\
&= \left| \frac{1}{\pi R_n} \int_0^{\frac{1}{n}} \psi_x(t) \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} \left\{ \sum_{l=0}^{n-k} 2 \sin lt \right\} dt \right| \\
&\leq \frac{A}{\pi R_n} \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi_x(t)| \left\{ \sum_{k=0}^n p_k q_{n-k} (n-k) \right\} dt \\
&\leq An \int_0^{\frac{1}{n}} |\psi_x(t)| dt \\
&= o(1)
\end{aligned}$$

bulunur. (4.1.14) den $\frac{1}{n} \leq t \leq \delta$ için I_2 'de olduğu gibi

$$\begin{aligned}
J_2 &= \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi_x(t) \bar{N}(t) dt \leq \frac{1}{R_n} \int_{\frac{1}{n}}^{\delta} \psi_x(t) \left| \frac{R_n(\frac{1}{t})}{t} \right| dt \\
&= o(1)
\end{aligned}$$

elde edilir. Aynı zamanda Riemann-Lebesque Teoreminden ve (N, p_n, q_n) toplanabilme metodunun regülerlik koşulundan

$$J_3 = o(1)$$

olur. Bu da ispatı tamamlar. $\square$

KAYNAKLAR

- [1] ASTRAHAN, M. , 1936. *Studies in the summability of Fourier series by Nörlund means:* Duke Math. J., 2, 548-568.
- [2] BOSANQUET, L. S. , 1930. *On the summability of Fourier series:* Proc. London Math. Soc., 31, 144-160.
- [3] CHOW, H. C. , 1941. *On a theorem of O. Szasz :* J. London Math. Soc., 16, 23-27.
- [4] DAS, G. , 1968. *Product of Nörlund methods:* Indian J. Math. , 10, 25-43.
- [5] DAS, G. and MOHAPATRA, P. C. , 1980. *Necessary and sufficient conditions for absolute Nörlund summability of Fourier series:* Proc. London Math. Soc., 41, 217-253.
- [6] DIKSHIT, H. P. , 1962. *The Nörlund summability of the conjugate series of a Fourier series:* Rend. Circ. Mat. Palermo, 11, 217-224.
- [7] DIKSHIT, H. P. , 1965. *On the Nörlund summability of the conjugate series of a Fourier series:* Rend. Circ. Mat. Palermo, 11, 165-170.
- [8] DIKSHIT, H. P. , 1969. *Summability of Fourier series by triangular matrix transformations:* Pacific J. Math., 30, 399-410.
- [9] DIKSHIT, H. P. , 1969. *Summability of a sequence of Fourier coefficients by a triangular matrix transformations:* Proc. Amer. Mat. Soc. , 21, 10-20.
- [10] DIKSHIT, H. P. , 1970. *Absolute total-effective triangular matrix method:* Math. Ann. 186, 101-113.
- [11] DIKSHIT, H. P. , 1971. *Absolute total-effective (N, p_n) means:* Proc Cambridge Philos. Soc. 69, 107-122.
- [12] DIKSHIT, H. P. and Kumar, A. , 1981. *Determination of bounds similar to the Lebesgue constants:* Pacific J. Math. , 97, 339-347.
- [13] GOLDBERG, R. R. , 1965. *Methods of Real Analysis:* 2.nd printing, Blaisdell Publishing Company, Canada.
- [14] HARDY, G. H. and LITTLEWOOD, J.E. , 1932. *Some new convergence crete-*

ria for Fourier series: *Journal London Math. Soc.*, Vol. 2, 252-256.

[15] HARDY, G. H. , 1949. *Divergent series*: Oxford University Press.

[16] HILLE, E. and TAMARKIN, J. D. , 1932. *On the summability of Fourier series*: I. *Trans. Amer. Math. Soc.* , 34, 757-78.

[17] HSIANG, F. C. , 1961. *Summability (L) of Fourier series*: *Bul. Amer. Math. Soc.* ,67, 150-153.

[18] IYENGAR K. S. K. , 1943. *A Tauberian theorem and its application to convergence of Fourier series*: *Proc. Indian Acad. Sci. , (A)* 18, 81-87.

[19] KHARE, S.P. 1990, *Generalized Nörlund summability of Fourier series and its conjugate series*: *Indian J. Pure Appl. Math.*, 2, 450-467.

[20] KNOPP, K. , 1947. *Theory and application of infinite series*: Blackie and Sons.

[21] KOLMOGOROV, A. N. and FOMIN, S. V., 1968. *Introductory Real Analysis*: Matbaa Nauka, Moskova.

[22] KUMAR, A. , 1982. *Absolute total-effectiveness of a total effective (N,pn) method*: *Proc. Amer. Math. Soc.* , 84, 497-503.

[23] MADDOX, I. J. , 1970. *Elements of Functional Analysis*: 2.nd edition, University Press, Cambridge.

[24] MCFADDEN, L. , 1942. *Absolute Nörlund summability*: *Duke Math. J.* 9, 168-207.

[25] MOHANTY, R. and NANDA, M. , 1954. *On the behavior of Fourier coefficients*: *Proc. Amer. Math. Soc.* , 5, 79-84.

[26] NOTANSON, I. P. , 1974. *Real Analysis*: Matbaa Nauka, Moskova.

[27] OKUYAMA, Y. and MIYAMOTO, I. , 1997. *On Nörlund summability of Legendre series* : *Math. Japonica*, 46, 349-358.

[28] OKUYAMA, Y. and MIYAMOTO, I. , 1998. *On the generalized Nörlund summability of Fourier series and its Conjugate series*: *Far East J. Math. Sci.*, 6(4), 561-574.

- [29] PALLEY, R. E. A. C. ,1930. *On the Cesaro summability of Fourier series and allied series:* Proc Cambridge Philos. Soc. , 26, 173-203.
- [30] PATI, T. , 1961. *A generalization of a theorem of Iyengar on the harmonic summability of Fourier series:* Indian J. Math. , 3, 85-90.
- [31] PRASAD, B. N. and SIDDIQI, J. , 1950. *On the Nörlund summability of derived Fourier series:* Proc. Nat. Inst. Sci. India, 16, 71-82.
- [32] RHOADES, B. E. , 1986. *Matrix summability of Fourier series based on inclusion theorems:* Math. Proc. Camb. Phil. Soc., 100, 545-555.
- [33] RHOADES, B. E. , 1988. *Matrix summability of Fourier series based on inclusion theorems, II:* Journal of Math. Analysis and Applications, 130, 525-537.
- [34] SIDDIQI, J. A. , 1978. *The determination of the jump of a function by Nörlund means:* Publ. Math. Debrecen, 25, 5-19.
- [35] SIDDIQI, J. A. , 1948. *On the harmonic summability of Fourier series:* Proc. Indian Acad. Of Sci., 28, 527-531.
- [36] SILVERMANN, L. L. , 1937, *Products of Nörlund transformations:* Bull. Amer. Math. Soc. , 43, 95-101.
- [37] SINGH, A. N. ,1990. *Nörlund summability of Fourier series and its conjugate series:* Bull. Cal. Math. Soc, 82, 99-105.
- [38] SINGH, T. , 1963. *On Nörlund summability of Fourier series and its conjugate series:* Proc. Nat. Insti. Sci. India, 29(A), 65.
- [39] SINGH, T. , 1964. *Absolute Nörlund summability of Fourier series.:* Indian J. Math. , 6, 129-136.
- [40] SINGH, T. , 1964. *Nörlund summability of Fourier series and its conjugate series.:* Ann. Mat. Pura. Appl. 64, 123-132.
- [41] THORPE, B. , 1975. *Nörlund summability of Jacobi and Laguerre series:* J. Reine. Angew. Math. 276, 137-141.
- [42] VASHNEY, O. P. , 1949. *On a sequence of Fourier coefficients:* Proc. Amer.

Math. Soc. , 10, 790-795.

[43] ZYGMUND, A. , 1959. *Trigonometric Series: vol. 1*, Cambridge University Press, 2nd ed. 1959.

ÖZGEÇMİŞ

Baki KESKİN 1975 yılında Sivas'ın Kangal ilçesinde doğdu. İlk öğrenimini burada, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamladı. 1991 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Matematik Bölümünü kazandı ve 1996 yılında mezun oldu. 1997 yılında Cumhuriyet Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik bölümünde araştırma görevlisi olarak görevye başladı. Halen burada çalışmaktadır.

